

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

026000285575

Handwritten signature
28

OLD
881.02
ΓΕΩ
1596

150

L. M. P.
Geo. P. G.

Edison

13.

F. Jacob

Ἑξ ἡμερῶν

ἤτοι Κοσμοργία,

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ

ΔΙΑΚΟΝΟΥ ἢ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΟΣ
τῆς μεγάλης τῆς Θεοῦ Εκκλησίας.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ Ἰαμβεῖα εἰς τὸν μάταιον βίον.

OPVS SEX DIERV
seu mundi opificium,

GEORGII PISIDÆ

DIACONI ET REFERENDARII
Constantinopolitanæ Ecclesiæ, Poëma.

EIVSDEM *Senarii de Vanitate vite.*

Omnia Græce in lucem edita, & Latinis versibus eiusdem generis
expressa per Fed. Morellum Federici F. cum fragmentis

Ex. Salomon Cypriani.
ex Suida & aliis.

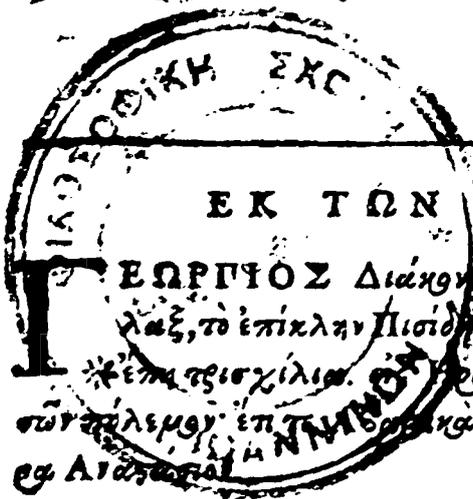

ΔΟΥΡΕΑ
ΣΟΦΙΑΣ ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΟΥ

Ἐκ Τυπογραφικοῦ Η. Commelini, Anno 1596.

№ 111. Νομ. 66455

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΣΟΥΙΔΑ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Διάκονος ἑ μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ Χαρτοφύλαξ, τὸ ἐπικληθὲν Πισίδης [ἔγραψεν] ἑξαήμερον δι' ἰάμβων, εἰς ἑκατὸν χίλια. ἑ ἑράκλειον τὸν βασιλέα, καὶ εἰς τὸν καὶ Περσῶν πόλεμον, ἐπὶ τῆς βασιλείας καὶ καταλογάδην. ἑκώμιον εἰς τὸν Μάρτυρα Ἀναστασία.

EX SVIDÆ COMMENTARIIS.

GEORGIUS Diaconus magnæ Ecclesiæ, & Chartularius, cognomento Pisides, Opus VI dierum, tribus versuum Iambicorum millibus expressit. Idem scripsit de Heraclelio Imperatore, de Persico bello: itemque Abarica, soluta oratione ad τὴν laudationem Martiris Ἀναστασίου literis consignavit.

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟΝ
ΜΕΣΑΙΟΝΙΚΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

INTERPRETIS PRO-
THEORIA AD ORNATISSI-
mum atque eruditissimum virum IOAN-
NEM a S. ANDREA, Ædis D. MARIÆ
apud Parisienses Canonicum religiosiss.

PRI MI parentes litterarum & artium,
Vates, poeta primo ab ævo principes;
Flamma calefcentes beati Numinis,
Laudes canebant Conditoris omnium:
Et ore, scriptis, barbitoque & carmine,
Miranda celebrabant opera, Terram, Polum;
Quæcunque sensibus patent, & qua latent:
Tum dona, qua Parens benignus contulit,
Atque indices confert in humanum genus,
Quod ut creavit, maximopere diligit,
Ac protegit mirabili clementia:
Quippe eius ergo condidit res cæteras.
Adest vocatus, nec vocatus, omnibus:
Et pollicita cultoribus præstat suis:
Purasque mentes imbuit mysteriis,
Tandemque ad altas ætheris sedes vocat.
Hæc meta erat dictorum & actorum omnium
In gente prisca & aurea mortalium,
Hymnos perennes calitum emulantium.
Hocque institutum cum sit antiquissimum,

*Lex certa nobis esse virtutis potest,
Et norma doctrina, sequantur quam pii.*

Quid predicabit os, nisi opificem suum?

Quem praeferent oculi datori luminum?

Quid mens capit maius parente mentium?

Quid fonte vitae suavis uiuentibus?

Vox omnis ergo, cantus omnis, & lyra,

Musa omnis alium praedicet semper Deum.

His institit G E O R G I V S vestigiis,

Electus aris administer inclytis:

Nam studia Musasque unico dicauerat

Deo, suosque Numini sacrauerat

Versus, cothurno non Sophocleo impares.

His conditus quae Mundus arte sit docet,

Et quattuor primordia orbis maximi,

Tellurem, & undam, & aerem, ignem & lucidum;

Exponit & Phœbum nitentem, & Cynthiam:

Et lucis & noctis vicissitudines:

Quaecumque Tellus e sinu parit suo,

Animantium genera, lapillorum decus:

Mortalis vllus ne dubitet imposticum

Quin praesit Orbi conditor ter maximus,

Tantiq̄ue moderator operis vel muneris:

Cui vera laus, & vera pietas per placet,

At gloria fastus manus displicet.

Hoc Heraclio Principi gratissimum

Opus, piis item omnibus gratum fore

Spero, quibus placere mihi palmarium est:

PROTHEORIA.

Namq̄, esse questum induxi in animam maximum,
 Hec quum tenebris eruta in lucem darem,
 Et Græca redderem Latinis vocibus,
 Quammaxime seruire eorum commodis,
 Qui rebus anteferunt Dei cultum omnibus.

Ast ut venustius veniret in virum
 Manus poema tam pius & castum, tua
 SANCTANDREANE liberalitas facit:
 Dum prisca nobis tradis exemplaria
 E Bibliothecæ diuitis penetralibus,
 Cuius volumina sunt negata nemini,
 Qui sibi simul prodesse velit & publico.
 Te ergo duce, o SANCTANDREANE, & auspice
 Te, qui excolis summis genus virtutibus,
 Audentius nos hoc Theatrum pandimus
 Oris in Italis, in oris Atticis:
 Freti bona spe, dummodo placeat Viro
 Qui moribus sanctus Galeri purpuram
 Et erudita mente decorat maxime,
 Multis ut auctum redeat ad nos partibus,
 Acceptiusque Christianorum choro,
 Qui versibus libenter applaudit sacris.
 Mordacium nihil moror diēteria:
 Procul prophana turba, vana, liuida.

A D L I B R V M.

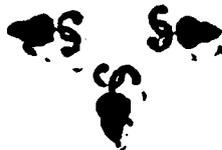
Nondum murice tinctus, asperoque
 Morfu pumicis aridi politus,
 SIRLETVM properas, Liber, videre,
 Hunc quem purpureus tegit Galerus,
 Prudentemque, piūque, & eruditum:
 Quo pulcherrima Roma nunc potitur.
 I quo te faciat venustiore,
 Et doctisque probisque gratiore.
 Quam vellem Pisida sequi libellum!

Ἐξάστιχον εἰς Ἐξαήμερον Πισίδου.

ΘΑΥΜΑ μικρὸν βροτῶς ἐστὶ, μικρὸς γὰρ κόσμος ἀκούει·
 καὶ μέγα θαῦμα Θεοῦ κόσμος ὅσῳ ἐστὶ μέγας·
 πάντων δ' αὖ Θεὸς ἐστὶν ὑπέρτατα θαῦμα μέγιστον,
 ὃν σύ γε θαυμάζων, δοξολόγησον αἰεὶ.
 Φραδὲ δοξολογῆς ἀρετῶν, σοφίω τε, θεοῖο,
 θαυμασίω δέχου πῶδε βίβλον Πισίδου.

Φεδ. τῷ Μορέλλου.

Ι Ν

7

I N
G E O R G I I P I S I D Æ M V N D V M
A F E D. M O R E L L O P A R I S I E N S I
Latinis versibus expressum.

E G R E G I E P I S I D E S *Mundum descripsit*
rat: unum

*Deerat adhuc, quia dimidio patefecerat Orbi,
Spectandum cunctis quod erat mortalibus: arctis
Quippe metris Mundum Gratis incluserat: illum
Altera pars orbis numquam vidisset: at olim
Conspiciet, Latis oris monstrante MORELLO:
Ut P I S I D Æ Mundus toto spectetur ab Orbe.
R. P I N C Æ V S Senator Paris. F.*

ΕΙΣ ἙΡΜΗΝΕΥΤΗΝ
Γεωργίῳ Πισίδου.

ΠΙΣΤΙΝ ἀληθείης ἐθέλοιμεν ἐν ὄμμασι θεῶν,
καὶ περὶ τῆδε φίλου κρήγυον εἰπέμεναι.
οὔδε γὰρ ἐν σιγῇ καλῶς πεπελεσμένον ἑσθλὸν
δαῖ κρύψαι, τελέσας οἶον ὑφίπε νεός·
ὄν θεός ἔραναίαις ἔρσας, ὡς ἔρνος, ἀέξει
ἀμφιχέων, Μουσῶν ἔχαρίτων τρέφισμον·
ἐκ δὲ πόνων, οἱ σὺν νεότητι δίκη τε γύων·
ἐλπίδα θῆκαν ἐμοὶ μείζονος ὄψεως.
τοῖον ἀπ' Ὀσεβέος Μούσης τὸν παῖδα Μορέλλου
ἀμφιφλέγα πρώτη φέγος ἐν ἡλικίῃ.

Ν. ΓΥΛΩΝΙΟΣ.

VARIÆ LECTIONES

ET CONIECTVRÆ

ad PISIDÆ Hexaëmeron.

V. 14	ἀπρίφει,	214	ἄτμιδες
15	ἀπριφάτην,	215	τῆ βυθῶ
16	πῆ μαχεῶ	222	κυλισμάτων [κ] ἰλκων
20	πῆ τ' μιερίμης ἀπτεφυ-		σμάτων [κρ] ἰλυμά-
	σῆθησι φη,		των σίσι
24	βάτῃ	230	αὐτῆ λ. Διχῶ
30	κῆ πιτρῶν	239	φλοῦς τῆ αἰθερίας
32	καρπῶν	250	ἴσως, κίενων οἰκίω
36	ὅπως γλῶττα	257	ἀναπολώ μίας.
37	ὑφρον	261	ὑπερβάσει
38	ὡς ψόρου,	268	τῶν σαμάτων)
45	ὡς ἐμεγαλωθῆ ἔθουδ τ'	285	πρίχας φύει,
	κῆσμάτων	296	αὐτῶ τῶ
49	ὅσους ἔχ.	297	ὀδύπτερον,
56	ἐσθλίψαντα	316	χαυκασσα
91	κυρτυμῆν,	317	ἐρέσει.
92	ὅμως ἔχ	323	λίανχῶν ἢ ὀρίμους
93	ἔσηε μῦθ.	324	ἄειοδῆς
113	τῶτων μέτρον	326	Ῥυμῶ
143	πρόδοποι χέσμων	330	φύτι [κ] φείσι ἐμοῦ
150	σείπης		λη
169	εἰσφθίγας τῆς ἀγασίας	333	εἶνα τῶν κῆσι
	μίλθ	340	ἰκταρῶν,
170	κύριοι σίλας	362	ἀήτι πῶ φέσι;
175	ἐμφακκῶ τῆ ὀρθοδξί-	363	ἢ γάλασσα
	ων. Τῶ ἀχότατα	373	ἄεικλύσα
179	σάρκωσι	377	ἐκπύρασα
184	ὑψέκλεσμάτων	380	ἀγρῶναι
202	συνεμῶν.	382	ἄει πρίχ
204	φείτη γδ	395	ἀπάζων ἐνίμους,
211	ἢ αἰσθλιψῶν, ἢ ξίλω	399	εἰ μίεδῶσ
	λύσει	400	τῶν τικῶν
212	οἰκίω	410	μυσηρῶν

LECTIONES VARIAE.

- 411 τὴν κλίσην.
 422 ἰσως. Καὶ τοῖς ἀφ-δαψι-
 λῶς ὑπογράφων,
 428 Ληστὰς] Καὶ τὰς ἀδίκους
 δικαστοῖ, εἰς ἑὺργι λάδω.
 432 ἰσως. Καὶ τὰς ἀφ-
 438 Παρακρηπῶν δὲ τὴν βο-
 λῶν β. ἢ πηλὸν ἰσως.
 456 τύπῃ, καὶ
 460 πικίλως
 461 γίνε) παντοπραΐτης,
 464 ἰνδικὸι σάλοι,
 466 φρεκτοῦς
 474 ἰσως, Εἰς τὴν βασ-
 475 ἐγκρηπῶν
 481 συμφορᾶς
 488 ἰσως, ἰδράσας.
 494 ἰσως
 495 Ἄμμο δὲ
 498 πῶν ἐνόμων
 501 ἐκτρέχων ἐν
 504 Ἀντιφρέων
 518 καὶ ποτίζων
 524 καύματος χρόνος,
 528 Σπέρμας- τὰς λίθους.
 535 ὡσεὶ κλίσεις
 539 Χύσις κυλ-
 548 ἐν ἐγκρηπῶν
 553 ἐν ἐγκρηπῶν
 561 ἀνάψυξι
 575 φῶς καθοικῶν,
 595 ἀκίστα
 601 παρατρέχων
 602 ἰσως, Εἰς τὰς ἀφ-
 603 πρᾶξι
 608 σκιαὶ κικρυμνῶν,
 609 ἰσως, ὡσεὶ ἐξ
 616 ὀργάνων γίσις,
 620 πικιλότροπον,
 624 συμφύει
- 650 τῆς ἀειπροφῆς
 685 Κἂν τὴν μέσῃ
 663 σαρκῶποιεῖ,
 670 ἰαυτῆς οἰκίσεως,
 681 ἢ τὸν ναυκῶν.
 698 παρανεῖν ἐκβ-
 732 ἐνεργίαις νέμει,
 733 ἀέροι
 739 ἐφίκει) μὲν- ἰσως, ἐφίκει
 742 ἐκεῖ μένει
 752 ἰσως, Εἰς τὸν παρ-
 759 παραπλάσσει
 761 γὰρ αὐτὰ ψυ-
 834 δεῖξαι πυρῶς
 842 ἐν φόβῳ,
 848 ἐρώτων οἱ
 854 ὅσον ἀπενίξει,
 855 εὐπορήσει τοῦς
 861 ἐνεργεῖς, τὰς ἢ πείνας σι
 863 ἰσως, ἀκαταλήπτους
 874 εἰς πᾶν κινήτων,
 895 φυτῶν ὅλων,
 938 κεραιῶν
 ibid. ἰσως, τὴν ἀτμίδα.
 967 Μὴ συμπονοῦντες.
 985 πλεῖστα
 986 γὰρ αὐτῶν
 1009 πλοῦτος μήτις
 1011 εἰδὲν ἠγνόησε
 1022 φρουρομυθῶν
 1024 λούκα ἐρπιτῶν
 1027 Ποιεῖ σαλ-
 1039 ἰμβαλόντος
 1043 γεωργήσουσι
 1044 Ἄσπερ λιληθῶς
 1054 Εφ' ἧ
 1063 μυσηκῆς
 1093 λαμπρῶν
 1106 ἐνπίστασε
 1133 ἰχθυοῖς τ' ἀλδῶς

1135	Φυγίπες τὰ ζάλης.	1568	γίγῃ
1144	Ὡς πρὸς ἀλλήλους	1570	ἰσως, Λίθους περικτούς τῆς ποδῶν πρὸς τῆς γλυφῆς
1149	παρξίσεις,		Ὅπῃ λίθουρξὸς εἰς πα-
1160	ἀφαρπάζουσιν		ρας.
1179	ἴχει,	1638	Ῥιπῆ
1182	ἰφῆκε	1647	ἰμῶαλεις ἔλαις hacten-
1215	ἀμα του μῆνη,		ctio alium tenfum ad-
1217	Ὡς εἰ τις ἰδοὶ τὸν παῖτα, καὶ θωμῶσθ		fert, nempe: Nisi si tuus esset munus hoc poten-
1222	παρξενῆ		tia, Res alligare corum-
1224	ζοφῶδες		lante vinculo.
1238	πῶν βελῶν	1649	γίγῃ-hoc si probas, lege, Efficeris omnia.
1242	οἶκον ἠγλασθῆναι	1654	inclusus σίγῃς τὸ γινώσκου-
1284	Ποίας		τος.
1299	ἐκδιδύσκεται	1670	ἴσως, Μήπως τὸ πάντα
1301	αἰνηθῆναι	1674	διχῆ ἀποκρίσθ
1333	ποιοτρύφῃ, [καὶ] πυρροφ-	1683	Εἰ δὲ πρὸς
	φου,	1684	Εἰς ἄκρον
1337	σύμπηξιν εἰς φθόρον	1685	παρξίσεσθαι
1354	περσβαλῶν	1724	Ζητῶν περσβάπλων
1389	ἔινυρον ἀρμῶσθ	1747	ὑποξίση.
1396	πήξαι	1752	Εκφύρξεν
1397	λόσθ	1756	περσβάξιν σίλας.
1413	ἐν ἀλλοτρίῃ	1758	μουρξῶν
1438	Εκείνη τῆσθ.	1768	συνῆροντι
1443	ἄλλοι κῆς	1789	εἰς ἀνέγκλι
1452	τῆς τέχνης	1792	εἰς ἀρξῆρας
1472	ἀφῆξέλας.	1828	Καὶ τῆς ἀδήλας
1475	Ὡς πυρροφίξῃ	1833	ξίφη πῶν βαρβάρων,
1484	Καὶ τῆς παναλκροσθ	1852	Σφάξας
1491	συντονερξῶν	1860	ἔμιλαίγεται
1514	Καὶ τῆς παθ-	1862	ταυρομῶρφους ἐλπιδῶν
1522	τῶν πόνας,	1865	παναμῶφ φροπίδα.
1524	ἐσπῆξιναι	1868	ἐκφυσῶν ἴχει,
1530	Θραύει τὰ κιντῶ	1880	σιφῆ παναίλια.
1538	ἰπιπλίαι,		
1553	συσπρτυμῆνη		
1558	ἀρξῆς βάρως.		

Φρξῶ

LECTIONES VARIÆ. II

AD SENARIOS DE	210	ἴσως, ἔχεται πλεῖστα ψόγ-
VANITATE VITAE.		[καὶ τὸν Αὐράτου εἰκασ-
V. 50	μήμι καίτω	σμόν]
104	καί πίζεται	240 Περεμπεπάρθαι συλλεξι-
123	ἴσως. βιά	φῆ
178	Στρίφει ἐλ' ἰαυτῆς	260 ἴσως, δὲ τῦτων
208	ἀξίως ἀναξίως	☉☉☉

INTERPRETIS SCHOLIA

ET NOTAE.

Versu 43, legi potest, *At plurima vena abditorum fluminum,* ex felici coniectura Ioan. Passeratii, viri eruditissimi, facta permutatione prioris syllabæ ἡμμάτων in κυμάτων, vel ναμάτων.

46, *O. quanta*] versus intercalaris epiphonematicus, e psalmo ciii, cuius toçum istud poema, paraphrasis est amplissima.

84, *Acuta*] turbatur scilicet visus ob rei aspectabilis distantiam.

169, Vide an legendum, *Sanctumq; Numinis melos ser con-*
cinunt.

210, *Scintilla visus*] Oculi qua ratione illustrentur, vide Aristor. de Sens. c. 2, & lib. 2, de Anima, c. 7.

250, *Quatuor,*] Malim, *Quatuor columnarum instar infra-*
ditus foret.

266, De quatuor anni tempestatum vicissitudine, Xenophon lib. 6, Cyri Instit. Horat. lib. 4, od. 7.

275, Comparatio temporum vicissitudinis cum chorea, Theod. Cyrus in Amicit. exul.

302, Hic locus est suspectus.

326, *ἔ. Ρυμὰ σ.* Hanc lectionem, si germana est, sequar interpretando, *Temore consueto, ἔ. rota firmissima.*

331, Philo lud. lib. de x præceptis Dei.

338, *Opifices max*] Manus Dei opifices maximas appellat, ut propheta regius psal. 8, opera digitorum Dei caelos vocat.

350, De Veneris stella, Lucifero & Vespero, cui Arist. 5. Ethic. iustitiam comparat.

354, De caeli conuersione, psal. 18. 88. 135.

364, *Quidquid mouetur, magis pendet e vi mouente quam*
contra.

410, Hic

- 410 Hic est suspicio mendii in Græco codice.
- 421 Chirogr.] D. Aug 1 Cōf. 1,3 donas debita, nihil perdens.
- 432 in Græco forte legendum *Καὶ τὰς ἀγλα-* Hæc ita quoque
conuerteram, *Ingentium solutiones criminum, Ut sint iniqua,*
sicut æquas approbat.
- 458 *Καὶ μαρτυρίας*] in margine adscriptum ΠΕΡΙ ΙΕΡΑΣ
ΝΟΣΟΥ. Græcam hanc inscriptionem, DE MORBO SACRO,
non capio. malim, *De certaminibus & præmiis Martyrium*
Christi.
- 464 Basil. orat. 7, Hexæm. D. Ambros. lib. 5, cap. 11, ostreis
pretiosissimam margaritam Natura infixit.
- 470 D. Basil. de Mart. Barl. D. Hier. in epist. Paulæ ad Eusto-
chium, Afflictio in seculo, materia præmiorum est.
- 482 Mercedem] vel sic: *Stipendium & morbi tribuit an-*
goribus.
- 508 De grandine igni permixta, Exod. c. 9 & 15. Pl. 104. Mo-
ses in cant. Deut. 32. Esaïæ 4.
- 531 Hæc grandinis definitio, quam exagitat, traditur lib. 1.
Meteor. c. 12. Ouid. 9. Met. Pontan. lib 1 Meteor. c. 10.
- 544 O syl.] *O lubricos discursuum fluctus nimis!* Hor. 2. Serm.
Tib. 1. 2. eleg. 1.
- 649 Et gr.] vel, *Lanugine & vultum facit amœnissimum.*
- 659 Et carm.] verti potest, *Et artuum-*
- 669 Matrona] De hac alēdi vi & reliquis Arist. l. 2, de An. c. 4.
- 752 Affectionum] D. Basil. orat. 10. in Hexæm. D. Chryf. in
Pl. 48. & Boet. lib. 4, de phil. consol.
- 760 Nisi arrideat coniectura nostra, legendum, *Nam laditæ*
animum inflante mentes pharmaco.
- 783 Plin. l. 8, c. 22. 890 De nardi spica aliisque seqq. con-
sule Plinium. 910 De camelo Aristot. lib. de mirab. aud.
- 933 Catoblepas] de hac fera Ælian. Var. hist. lib. 7, c. 5. Plin.
lib. 8, c. 21. Ath. lib. 5. Pomp. Mela l. 3, c. 10. 957 De Trochilo
seu Regulo, Plut. lib. de solert. anim. 983 De Remora, Aristo-
teles, Plin. Plutarch. Oppian.
- 1022 Vel. *ostendit latera pr.*
- 1076 Conchaum venatus Arist. li. 9, c. 10, hist. animalium
Cic. 2, de nat. Deorum. 1102 De Ibi Herod. lib. 2. 1126 D.
mure nicela, vel potius Erinacio, ex Arist. l. 9, hist. anim. cap. 6
Plut. de sol. anim. D. Basil. hom. 9. Hex. 1133 De Echinis, Plin.
l. 9, c. 31. & L. 19, c. vlt. Basil. hom. 7. Hex. Ambros. l. 5, c. 9. Hex.

1337 De Apibus, Plin. lib. 11, c. 5. Basil. orat. 8. Hex. Ambros. lib. 6, Hex. c. 4.

1170 Cygnus. Philost. in Phaeth.

1186 De Formica, Plin. lib. 11, c. 3. Basil. hom. 9. Hex. & in epist. ad Eunom. 1206 De ouis Plin. lib. 10, c. 59. 1218 De Pauone, Plin. lib. 10, c. 20. Cic. 3. de Fin. Agell. lib. 7, c. 17. Colum. lib. 8, c. 11. Athenæus lib. 9. De locustis Exod. 10. Basil. hom. 8. Hex. Plin. lib. 11, c. 28. 1265 De Bombyce Arist. hist. anim. 5. Plin. l. 11, c. 24. Basil. hom. 8. Ambr. lib. 5, c. 23 Hex. 1292 De Chelidonia, Plin. l. 8, c. 17. & lib. 25, c. 8. Basil. hom. 8. Hex.

1293 Dogmatum,]nominum,

1365 alludit ad Manetis nomen, vt Nicephorus l. 6 c 31

1503 Ambrosius lib. 3. c. 8. Esai. 4. 1. 1520 Plin. li. 32. c. 9. 10. lib. 36. c. 4. 1531 Plin lib. 32. c. 10. Cic. 2 de Nat. Deor.

1538 De Pulmone pisce Pl. lib. 32, c. 9, 10. & de Cantharis lib. 30, c. 11.

1568 Linguam] in his quatuor versibus Io. Aurati P. R. coniecturam & iudicium sequutus est interpres.

1614 De lapillis & gem. Pl. lib. 37. de Margaritis idem l. 9. 35.

AD POEMATIONE DE VANITATE VITAE.

V. 13 At sicut] Gal. in Exhortat. ad artes.

59 Tauri] Ouid. 8, & 12 Metamorphoseos.

70 Rationis vsu] in eos qui Dei imaginem & rationis dignitatem quam in se gerunt, obliterant, vide Opific. mundi.

110 Basil. de Humil. & Greg. Nazianz. tetr. 53. Plato Polit. 9. Cic. 1. de Diuin.

166 Versus inclusus lacunæ suspicionem affert.

193 Cruentum iurgium] eadem figura sanguineas rixas dixit Horatius lib. 1. Ode 27.

201 lactura] simile est illud Comici, *Pecuniam neglegere in loco, lucrum est.*

208 Videmus] vel, *videmus dum gradu indignos suo.* De Stentore, Hom. Iliad. a quo & prouerb. *Stentorea vox.*

213 In Græcis est lacunæ aut mendii suspicio.

250 D. Hieronymus in Epitaph. Fabiolæ, *Difficilius, ait, arrogantia quam ante carereus & gemini.*

INDEX CAPITVM PRÆCIPVO-
RVM, QUÆ CONTINENTVR IN

Mundi opificio Georgii Pisida.

P RAEFATIO ad Sergium Patriarcham Constanti- nopolitanum, verus In Proclum, siue Ioannem Philoponum, Procli nomi- ne, inuehitur, v. 50	De Solis & Lunæ defectu, v. 344
De admirabilitate Dei, ope- rumque eius, v. 70	De Veneris stella, Lucifero & Vespero, v. 349
De cælo & cælestibus globis, in genere, v. 74	De cæli conuersione, v. 353
Atlantis allegoria explicatur, v. 116	De mari, v. 367
De situ orbis terrarum, v. 147	Dei infinita bonitas & clemē- tia, v. 390
De Angelorum figuris & hy- mnis, v. 154	Admiratio immensæ Dei mi- sericordiæ cum iustitia con- iunctæ, v. 402
De mundi totius ornatu, v. 184	De summa Dei patientia, & sera punitione, v. 437
De aere, v. 191	De terræ basi, v. 480
De Sole, & eius proprietati- bus, v. 203	De ventis, & Dei miraculis v. 499
Luna, radiis Solis accenditur, v. 228	De grandine igni permixta; v 508
Elementorum quatuor vin- culum, v. 245	Aristotelica grandinis defini- tio exagitur, v. 536
De quatuor anni tempesta- tum vicissitudine, v. 246	De igne fulguris, nubibus in- cluso, v. 552
Comparatio temporum vicif- situdinis cū chorea, v. 266	Ratio inuestigandi Naturam, v. 560
Brumæ & veris descriptio, v. 280	Iocus in Platontem, v. 564
De æstate, & solis effectu, v. 289	Quæ via ducit ad Theogno- siam, v. 58
Elementorum & temporis cum curru similitudo, v. 322	Institutionis puerilis cum he- minis diuina institutioni comparatio. v. 59
	De procreatione hominis, & fabrica corporis humani v. 613

Hom.

Hominis cum natura stirpium comparatio, v. 645	in gravidis, 995
De feminis vi & natura, 661	In Porphyrium, 1045
De sensibus, & eorum instrumentis, 678	De auspiciis & præfagiis auium, 1097
Epiphonema, de lachrymarum vi ad eluenda peccata, 716	De vulturum partu, & Virgine Deipara. 1110
De mente & intelligētia, 724	De mysterio conceptus & ortus Christi, 1117
De astu, & præstigiis sempiterni hostis generis humani, 744	De materia, aduersus eos qui negant eam a Deo creatam, 1165
Antitheses aptissimæ ad vagramenta dæmonis declaranda, 789	Quorum descriptio, 1206
Querimonia de fragilitate humana, 800	Occupatio, & comparatio ædificii cum opificio Dei, 1243
Martyrum & Sanctorum lucta cum principe tenebrarum, 810	De frugibus, 1307
Consideratio stupendorum Dei miraculorum, 816	De procreatione, 1318
Diuinæ naturæ cum abyssu & solari lumine comparatio, 850	Resurrectionis fides a vulnerrum curatione comprobatur, 1324
Precatio accingentis se ad operum diuinorum descriptionem, 857	Manetem hæresiarcham exagitat, & ad eius nomen aludit, 1365
Operatio diuina quam late pateat, 876	Dei cum architecto comparatio, 1395
Transitio cum inuocatione, 881	De lapidibus, 1492
De natura & proprietate stirpium, atque arborum, 883	Vitis ac racemorum consideratio, 1595
Animalium proprietates, 900	De malo granato seu punico, 1601
Auium lingua, 903	De lapillis & gemmis, 1614
De animalium remediis, 915	Conuersio ad summum rerum opificem, 1622
Animantibus formidolosa, 942	De admirabili Dei Technologia, & Grammatica rerum analogia, 1638
Remedium conuulsionis vte-	Antitheses diuinitatis, 1656
	Dei præstantissimam sapientiam & essentiam, neminē neque dicendo, neque cogitando

- gitando assequi posse, 1680
 Alia diuinorum operum con-
 sideratio & admiratio, 1693
 Animi philosophantis cogita-
 tiones arduæ & anxie, 1704
 Precatio pia, S. Trinitatis my-
 sterium explicans, 1735
 S. Spiritus dona, & Epitheta
 mystica ex veteri & nouo
 fœdere, 1758
 Miraculorum Christi summa,
 1769
 Oratio Patriarchæ pro Hera-
 clio Imperat. & eius libe-
 ris, 1807, 1828
 De Sergio Patriarcha Cōstan-
 tinopolitano, 1838
 IN LIB. DE VANITA-
 te vite.
 Inuocatio cum propositio-
 ne, 1
 Inconstantia fastus cum for-
 tunæ leuitate comparatio,
 13
 Comparatio fastuosi cum ve-
 natore, 30
 Apostrophe ad Patriarcham
 Sergium, 34
 Vitæ inanitatis descriptio, 14
 Mythologia Centauri & Mi-
 notauri, que erant feræ for-
 ma hominum indutæ, 57
 Vitæ cum labyrintho compa-
 ratio, 76
 Humanæ fragilitatis hypoty-
 posis, 86
 In scurras Sophistas, 92
 Ambitio & fastus Sophistæ
 vel Gnostici cuiusdam car-
 pitur, 97
 Fastus & Satanae præstigiæ in
 somniis, 110
 Persei mythologia insignis
 154
 Veri & ficti Christiani studia
 186
 Sergium Patriarcham Con-
 stantinopol. ab animi sub-
 missione laudat, 232

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι ΟΥ

Τ ΟΥ Π Ι Σ Ι Δ ΟΥ

ἙΞΑΗΜΕΡΟΝ,

ἢ

κοσμοργία.

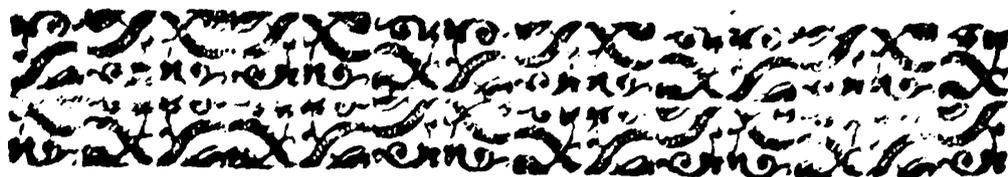
GEORGII PISIDÆ

OPVS SEX DIERVΜ,

feu

Mundi opificium.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ

Ἐξαήμερον ἢ Κοσμουργία.

ΠΑΝΤΟΣ ἔργου καὶ θελήρου λόγου
καὶ γλώσσης καὶ νοῦς καὶ τρεφῆ ἑκαρδία.

Τὰ ῥῆθρα τῶν ἑρανεδρόμων λόγων
εἰς τὴν ἀνίκμον ἐμδαλοῦ μου καρδίαν
ἀυχμῶν ᾧ ἤδη τῆ καταχόντος ζέφου
Ἄφωινον εἶχον ἐξ ἀνάγκης τὸ σίμα
τῆς ἑ λόγου σάλπινξ ἑμπεφραγμένης.
οὐδεν ᾧ οὕτως ὡς ἀθυρίας νέφος
καμῶνα γῆρας καὶ νεημάτων ζάλλου,
καὶ σουσκιὰ τῆ λόγου τὸν ἥλιον,
καὶ νύκτα ποιεῖ γνωστικῆς ἀβλεψίας,
καὶ ἑ λογισμοῦ σωθολοῖ τῆς ἀστέρας.
Ἔσα δε πᾶσαν τὴν ἀχλιὴν τῶν φροντίδων,
καὶ τὴν ὀμίχλην τῆ φρενῶν * Ἰπιστρέφει,
καὶ τῆς διόπτρας τὴν ὀπὴν * ἀντιστρέφει,
δι ἧς πᾶ * μικρὰ τῆ λόγου κινήματα
Ὁ τοῦ θεοῦ γειρεῖ γνωστικῶν ἐξ ὀργάνων.
ἐπὶ ἧ τῆ σῆ φωτοκῆσμῳ λαμπάδι
παρῆλθεν ἡ ἰεξ, ἑ τὸ πνεῦμά σου φθάσαν
τῶ * τῆ λογισμοῦ αἰτεφύσησεν νέφει,
Ἐλαμψε δὲ ἡμῖν τὸ πρὸς εἰρήμῳ ἰω σέλας
Ἔικα φέρων σοὶ τῆς ἐρήμου καρδίας

5

10

15

20

Καρπὺς

3

GEORGII PISIDÆ,

OPVS SEX DIERVM,

sive Mundi opificium.

MNIS operis verbiq; celebrantis Deum,
O lingua, mentique, pabulumque & cor-
culum,

Fluenta sermonum polos penetran-
tium

Infunde in aridum meum pectusculum:
Squalore nam caliginis, quæ me obruit,
Os vocis expers redditum plane est mihi,
Orationis flexili obducta tuba.
Ac nil perinde vt anxii animi nubilum
Imbres ciet fluctusque mentibus graues,
Occultat & Solem eloquentiæ aureum,
Noctemque gignit mentis ignorantia,
Rationis etiam turbat astra lucida:
Astintus omnem mentis animique horridam
Nubem, profundas ac tenebras contrahit:
Agitque retro rimulam dioptricam,
Qua perspicit Rationis alta mens graues
Commotiones, organis scientiæ.
At lampade tua illuminante orbem vndique
Cum pulla nox est, spiritus tuus celer
Opaca curarum fugavit nubila,
Nobis resulsit interim pacis iubar:
En cordis inculti offero fructus tibi.

A

Fru-

4 PISIDÆ, MVNDI OPIFICIVM.

Fructus tui roris rigatos flumine:
Nec fas rubis vt obloletus sordidis
Animus feracem maxime segetem colat:
Nisi ante spinarum notas auelleres,
Aut amputares, ense vel rigidissimo
Precationis feruidæ rescinderes.

O cultor alme rupiumque & sentiam:
Nam feminas in saxa perlæpe aspera,
Silicesque duros parere cogis liberos,
Dumosque syluestres iubes fructum edere:
Nec ales vlla semen hoc sanctum tuum
Rapiens volatu præpeti depascitur:
Nos irrigato lacrymarum flumine,
Tum forte prolem denuo sterilis dabit,
Gignentque fructum infructuosa pe-
ctora.

Sed quando laudes turpia vt fugis probra,
Iam metam ad ipsam dirigo nutum meum,
Tuis sagittis fretus omnino sacris.

Orationis est quidem fons vnicus,
At plurimæ venæ abditorum luminum;
Per quas rigat Propheta mentes regius,
Huiusce stillans scriptionis flumina:

O quanta quamque ampla est tuorum ope-
rum, DEVS,
Industria opifex omnium, mundi pa-
rens!

O diuitum ingens notionum abyssus, hæc
Haurire cupidis verba dia personans,
Quantum valent vt hauriant, non quantum
habes.

Sophista Procle fabularum inaniam

Multum

Καρπὺς γεωργηθέντας ἐκ τῆς σῆς δρόσου·
 Οὐκ ἔτι γὰρ εἰκὸς τῶν *βάτων πεφυρμένων
 Ψυχρῶ γεωργεῖν ὁ φορώτατον εὐάχιν, 25
 Εἰ μὴ φθίσας οὐ τῆς ἀκαθώδεις ῥύπους
 ἀνεῖλες ἢ καθεῖλες, ἢ τομωτάτω
 τῆς σῆς πρὸς ἀχῆς ἐξεχέρσωσης ξίφει.

Ἀλλ' ὡ γεωργεῖ τῶν πετρῶν καὶ τῶν βάτων·
 Σπείρει γὰρ αὐτὸς καὶ *πέτρας πολλάκις, 30
 καὶ τεκνοποιεῖν ἐκβιάζη τῆς λίθους,
 φύειν τε *καρπὺς ἀξίοις καὶ τὰς βάτους·
 καὶ πῶλλον ἔδεν τὸν σὸν ἐνθεον σπόρον
 ἐκ τῶν ἀδήλων βόσκε τὴν πετασμαίων.

* Ἀρδύσον ἡμᾶς τῆ ῥοῆ τῶν δακρύων, 35
 Ἴσως * γῆμοιρ τέκνον ἐκ σείρας πάλιν,
 καὶ καρπὸς * ἔμφρων ἐξ ἀκάρπυ καρδίας.
 Ἐπεὶ ἡ φθίγης τῆς ἐπαίνης * καὶ ψόγους,
 πρὸς τὸν σκοπὸν τὸ νεῦμα σωτείνης ἔχω,
 τοῖς σοῖς πεπιθῶς μυσικαῖς ἀκοντίοις. 40

Πηγὴ μὲν οὖν πέφυκε τῆς λόγου μία,
 φλέβες δὲ πολλὰ τῶν ἀδήλων * ὀμμάτων,
 δι' ὧν ὁ Δαβὶδ πᾶσαν ἀρδύει φρένα,
 ταύτης τὰ ῥεῖθρα τῆς γραφῆς ἀναβρύων,
 ὧς ἐμεγαλιώθη * τῶν σοφῶν σου κλισμάτων. 45

Ἡ δημιουργὸς καὶ σοφὴ παντουργία.
 Ὡς πλεονασίων ἄβυσσος ἐννοημάτων,
 κοῦσα τῆς γέλοισιν ἀντλήσει λόγους,
 ὅπως λαβεῖν χωροῦσιν, ἐχόσους * ἔχθης.
 Ἀλλ' ὡ σοφιστὰ Πρόκλε τῶν κάτω λόγων, 50

6 ΠΙΣΙΔΟΥ ΚΟΣΜΟΥΡΓΙΑ.

Ὁ πολλὰ βροντῶν ἐκνεφῶν λοξοδρόμων,
Ὁ πλωχέορμος τῶν νοημάτων πάλῃ,
Ὁ πολλὰ τολμῶν εἰς αἴθριον κίσει,

Ἄκουε μικρῶν συλλαβῶν κρότος μέγα.

Καὶ πρὶν σε γὰρ λέγουσι ταῦτα θυμιάσαι,
Τοῖς ὡσὶν ἴσθλίψαντα τῆς λόγους μόνον.

Τὸ τῶν νοημάτων γὰρ ἐκφράσαι βάθος,
Εἰπῶν, ἀπὸ πῶν, ἀσατῶν ἀνετράπης,
Θάλπων τὸν ὄγκον εἰς κενὰς ὑποχέσεις.

Οὐκ ἠγνόεις γὰρ δένος ὦν λογογράφος,

Ὡς εἶγε καὶ κῶνωπα τολμήσης φράσαι,
Αὐτὸς σε νύξας ἐκφοβήσῃ, σαλπίσις.

Καὶ μηδὲν ἡμῖν ὡς ἀκόμπους κερπάσης.

Εἰ ταῦτα φράζει Πρόκλος, ὀκνεῖ καὶ τρέμει.

Πίστις ἤ, γάρρῃ ἔλαλεῖν καὶ συγγραφεῖν.

Ἀλλ', ὡσοφιστὰ τῶν ξενωπόρων λόγων,

Ἄκουε Πρόκλε, μηδὲ κερπάσης, ὅτι

Σοῦ πῶ ἀφορμῶν τῆ σκοποῦ δεδωκότος,

Σιγῶσι Πρόκλοι ἔλαλοῦσιν ἀχρόται.

Ὡ πῶ ἀνεξέδρητον λὼ ἔχης φύσιν

Κρύψας ὀμίχλη καὶ πεισεύλας γνώφω,

Ὅπως μάθοιμεν πῶς αἰεὶ κεκρυμμένη

Ἐκ τῶν ἑαυτῆς φαίνε) ποιημάτων.

Ὡ πῶ ἀεικίνητον ἔρανοῦ σέγην

Τῶ σφαιρομόρφω τῶ σοφῶν εἰλημάτων

Ἐψὲ πλατωσίας, καὶ πτωπύτη σωτῆρας

Βάθρον τεθραπῶς μηδαμοῦ πεπηγμένον.

Ὡ δέρριν ὡς περ ἕξαπλώσας τὸν πόλον.

Ὁ σὺς

Multum intonans e flexuosis nubibus:
 O notationum pauperum & tumentium
 Procella, in æternam creaturam procax,
 Exilium audi syllabarum quanta vis:
 Namque ante dicunt ista miratum esse te,
 Tantum prementem dictiones auribus:
 Nam cogitatorum altitudinem eloqui,
 Aiens, negans, animo vacillans, abnuis,
 Fouens tumorem inanibus dictis tuum.
 Nec nescius es, ô scriptor astutissime,
 Ut si modo ausis de culice quid dicere,
 Hic ipse te pungendo terreret fremens:
 Nobis superbeque haud superbis nil feras.
 Si tale quid dicat Proclus, cunctans tre-
 mit;

Fides at audet scribere & firme loqui.
 Tu qui peregrinos temere fundis sonos,
 Attende Procle: ne insolenter dictites,
 Dum tu allequendi occasionem das scopi,
 Silere Proclos, rusticanos at loqui.

Natura cunctis, summe D E V S, inco-
 gnita,
 Quam nube cæca condis & caligine,
 Ut hinc sciamus, cum vsque sit recon-
 dita,

Tamen patere operationibus suis.
 Tu mobilem semper poli concham ar-
 dni

Cælestium pulchre rotundata orbium
 Extendis altitudine. atque eiusmodi
 Intensione stabilis haud sedem grauem.

Tu pcilis instar explicauisti polum:

A 4

Nam?

8 PISIDA, MVNDI OPIIFICIVM.

Namque tuus Orpheus fila contrectans
lyrae

Deum canentis, nuncupat pellem polum:
Quod longa porrecta in spatia profunda-
que

Subtilitas sit corporum caelestium:
Quamquam asserat speciem hunc habere su-
midam

Acuta perspicacis animaduersione,
Dum laminum conuersio per inania
Obiectum obit spectationis abdita:
Sine hunc bipartitum globum instar for-
nicis

Sorsum eleuatum aut eminentem praedicet;
Seu versus ipsum orbem infimum labi putet:
Namque ex rotationibus notis supra,
Spectatur altera inferius abscondita:
Firmamen ut habeat basim quae in se sita est,
In sede, fixo quae caret fundamine.
Conlurgit ut supra, premitur infra polus,
Porrigiturque ad latitudinis cauum,
At circulo pares habet distantias,
Ac stans fugit, saliensque firmus permanet,
Et motionem ceu quietem, mirum, habet.
Contrario motu cietur quam orbis hic,
Ne occursum ille complicatorum orbium
Contentioso dissipetur impetu:
Nam cuiuslibet contrariis par maxime est,
Veloce ut nitus ubi renititur,
Obstitat ut reuolutionum vinculum:
Ne deferatur motionis magna vis
Per inanitatem circulorum obeuntium:

Sed

Ὅσος γὰρ Ὀρφῆος τὴν θεόφθογον λύραν
 Κρέων ὁ Δαβιῆς, δέριν ἔπε τον πόλον·

Ὡς ἐκταθείης πρὸς τὰ μήκη καὶ βάθη
 Τῆς ἀπλοτητος τῶν ἐν ὑψί σωμαίων.

Εἰ καὶ καπνὸς ἢ τῶτον ἐμφάσις ἔχον

Προδλεπτικῆ τις εἶπεν ὀξυδερκία,

Κενεμβατούσης τῆς φορεῆς τῶν ὀμμάτων

Πρὸς τὴν ἀμυδρὰν τῆς ῥοπῆς θεωρίαν.

Ἡ σφαῖραν ἡμίτητον ἀψίδος δικλῆ

Ἐψομεῖλω ἀνωθεν, ἢ κυρτουμένω,

Ἡ καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν κάτω φορμῆνω.

Ἐκ τῶν ἀνω γὰρ γνωστικῶν κυλισμάτων,

Κάτωθεν ἄλλη φαίνεται * κεκρυμμένη,

* Ὅπως ἔχει σήμα τὴν ἐν σοι βάσιν,

Εἰς βάθρον ἀσηλεκτον * ἐσηελγμένη.

Ἀνω γὰρ ἦρται καὶ βαθύνεται κάτω,

Ἐκτείνεται ἢ πρὸς τὸ χάσμα ἔπλαττος,

Ἴσως δὲ κύκλω τὰς ἀποστάσεις ἔχει,

Ἐσὼς ἢ φάλα, καὶ ἀστάτων πρὸς μένδ·

Στασιν ἢ τὴν κίνησιν ἀρρήτως ἔχει.

Τρέχει δὲ τῷ σύμπαντι τὴν ἐναντίαν,

Μήπως τὸ συγκίνημα τῶν ἐλασμάτων

Ὡθημα πάχον ἐκτραγῆ τῆ σιωτῆσθ.

Ἐν τῆς ἐναντίοις γὰρ εἰκότως δρόμοις,

Ἡ ἔπαχους σὺνδύσις ἀντωθουμένη,

Παρακροπὶ τὸ σφίγμα τῶν κυλισμάτων,

Μήπως κατὰ χθῆ τῆς φορεῆς ἢ σφοδρότης

Ἐν τῇ κειώσθ τῶν τομῶν κατὰ δρόμων·

80

85

90

95

100

105

ΑΛΛ'

Ἀλλ' ὡς περ εἰς σὺνδεσμον αὐτὸς Φιγμένον
 τοῖς ἀγγελιομοῖς συγκρατῆται ἔπέχους,
 βάσι τρεχουση ἔφορᾷ πεπηγμένη.

Ἔστι δὲ πασῶν ἀκροτήτων ἀκροτης,

110

Ὅρος ἢ πάντων ἐστὶ τῶν ὀρυσμάτων
 ἀφίσταται ἢ τῶν ἀφελώτων ὅλων,
 οὐδὲν δὲ ἴσχυς μέτρον ὡς ἀμετρία.

ἐνπύθει αὐτὴν ἐκπλαγῆτες ὡς μέγαν,

ὡς ὄρυγ', ὡς ἀπύρον, ὡς ἐπηρμένον,

115

μύθους ἔπλαθον, ὡς ἀτλαντικῆς πόνοις,

μακρῶν ὑποσημακίωνων ἔχθ'

ἴσως τὰ μακρὰ τῆς ἀδηλίας βάθῃ

στύλων ἀβαθρῶν ἐκτυπιῶντες ἐμφάσι.

Μέγας γάρ ἐστιν ὡς θεοῦ μικρὸς θρόνος·

120

Ἡδὲ δὲ γῆρων, καὶ ὄρα κελύδου ἔχθ'.

Ἔως ὁ πηγῆς αὐτὸν εἰλίξει λόγος.

Στολίζεταί ἢ τὸν χιτῶνα τὸν μέγαν,

τὸν ἀέρα κλωθέντα κερκίδι ξένη·

χυτὸν, διαυγῆ, λεπθὸν, ἠραιωμένον,

125

εἰς πᾶσαν εἰς διώοντα σωματουργίαν.

προέροχεταί ἢ νυμφικῶς ἐστὶ μῆνις,

λαβῶν διαυγῆς μαργαρίτας ἀστέρων.

ἔχθ' δὲ πρὸς τὰ σέρνα λυχνίτιω ἕνα,

ὡς πῦρ λυχνίτιω λείοντα πρὸς τὴν ἡμέραν.

130

Ἄλλον ἢ λυχνίτιω πρὸς τὴν πόδα,

δακτυλίω λακκῶν παταχού τὴν ἐσπέραν·

φρουρεῖ ἢ πᾶσαν, ὡς ἐν ἐρκτῇ τὴν φύσιν.

τηρεῖ ἢ πᾶσι στιχέια φεραγμάσας ὅλα.

Κόλπος

Sed hæreat, quasi vinculo adstrictus, polus,
Pernicitatis inuolutionibus,
Basi vaganti, & lationi immobili.

Polus omnium est extremitatum summitas,
Ac terminorum terminus plane omnium,
Abcedit a cunctis procul distantibus,
Immensitasque sola mensura illius.

Hinc obstupentes plurimi, ingentem ve-
lut,

Et latum & immensum, eleuatumque al-
tiss,

Fingere vt hic Atlanticis laboribus

Ingentium fulcrum columnarum occupet:

Obscuritatis forsitan voragine

Sub talium expressa columnarum typo.

Ingens enim est, velut Dei paruus thronus:

Pubes senescenti est, vigor nec deficit,

Dum Sermo pollens hunc ciet qui condidit.

Velatus ille est maximo velamine,

Nempe Aeris, radio nouo qui textus est:

Hic fusilis, tenuis, refulgens, rarus est,

Penetrans in omnem corporum molem il-
lico.

Procedit ergo splendida ornatus toga,

Vt margaritas clara gestans sidera:

At pectori adiunctum vnicum lychnitem
habet,

Vt flamma, splendentem diurna ad tempora:

Candore fulgentem alterum, quasi ad pedes,

Vbiq; candidum indicantem vesperum.

Vt carcere omne continet rerum genus:

Elementa seruat cuncta, cingitque aggerc:

Sinusque

Sinusque motu præditorum est omnium,
 Anteuenit omnem cuncta motum concitans,
 Punctique tellurem initar in medio gerit:
 Nullaque firma in sede stabilitus, tamen
 Cinctum orbe centrum parte ab omni su-
 stinet:

Conuoluit idem abyssum, vt in cunabulis:
 Circundat omnem, rete ceu quodam, plagam.
 Coercet omnia quæ, Deus, solus regis:
 Tantamquæ molem arcens suis amplexibus,
 Arctatur extra, latitudo qua patet:
 Immensitas namque orbium cælestium
 Dimensa tecum, est punctum in angusto si-
 tum.

Summe artifex multiplicis adeo tegminis,
 Naturam enim describis omnem, ceu liber,
 Tua dioptra, contegitque infra abditos,
 Atque accolas, hoc subdiali vmbaculo:
 Cremas quidem vrisque ignibus clarum æ-
 thera,

At minime consumis calore condita,
 Imo vt placet rem quamque rite collocas.

Tu per beatas Angelorum essentias,
 Vel spiritum indicas, vel ora flammea,
 Vim feruidam pingens acutamque his datam:
 Vel quadriformæ imaginis fingis nota,
 Dum robur ac diuersitatem harum exprimis.
 Aut luminum expandis numerum in his ma-
 ximum,

Lucem vt tuam possint videre apertius,
 Et lateat ipsas quod cietur hic nihil.

Nam hymnos canunt tibi, Imperatori suo,

Cherubim,

Κόλπος δὲ πάντος γίνεται κινδύμενος, 135

Φέρει ἢ πᾶν κίνημα, συγκινῶν ὅλα,
Σιγμῶν δὲ τῶν γῆν ὡς περ ἐν μέσῳ φέρει.

Ἐπὶ ἕδενός δὲ πῆγματος πεπηγμένῳ,

Τοκοσματογόνον ἀντερίδει κεντρῖον.

Σιωδῆ δὲ τῶν ἀβυσσῶν ὡς ἐν ἀσφαλαίνῳ. 140

Κυκλοῖ ἢ πᾶν σύμπασαν, ὡς ἐν δικτύῳ

Σφίγγει δὲ πάντα σοὶ μόνῳ κρατούμενα.

Καὶ τὸν τοσοῦτον * ὄγκον ἐγκλείσας ἔσω,

Ἐξώθεν αὐτὸς τῶν πλάττουσιν φίγγει.

Μετρεμένη γὰρ ἕρηνων ἀμετρία, 145

Ὡς πρὸς σε σιγμῆ γίνεσθαι φενομένη.

Ὡμηχανουργε τῆς πολυσρόφου σέγης,

Διαγράφεις γὰρ πᾶσαν ὡς θέλει φύσιν

Τῆσιν δὲ δίοπτρα, καὶ σελήνας τῆς κάτω,

Καὶ τῆς παροίκους, εἰς ἑσπέρου * σκέπη. 150

Διαφλέγων μὲν καὶ πυρῶν τὸν αἰθέρα,

Πλῶν μὴ φλογίζων τῆς πυρώσεως τῶν κτίσιν,

Ἀλλ' ὡς δοκεῖ σοὶ πᾶσαν δέμοζων φύσιν.

Ὡς τὰς ἀδήλας ἕσπας τῶν ἀγγέλων

Ἡ πνεῦμα δεικνύς ἢ περίστυμον φλόγα, 155

Τὸ θερμὸν αὐτῶν καὶ τομὸν διαγράφων.

Ἡ πετραμόρφω σχηματίζων εἰκόνι,

Τὸ σπῆρον αὐτῶν ζώοντων ἢ ποικίλον.

Ἡ πλῆθος αὐτῶν ἐξανοίγων ὀμμάτων,

Ὡς καὶ τὸ σὸν φῶς ἐμφανέστερον βλέπην. 160

Καὶ μὴ λαθεῖν τι τῶν κάτω κινουμένων.

Σοὶ γὰρ φέρουσιν ὕμνον, ὡς νικηφόρῳ,

Χερσ-

14 ΠΙΣΙΑΟΥ ΚΟΣΜΟΥΡΓΙΑ.

Χερσθιμ, ἀρχαί, καὶ θύραι στρατύματα,
καὶ πᾶς Σιραφίμ εἰς ἀκμήν τῶν τείχεος

Ἐσὼς πύργων, καὶ πύργων ἐν τῷ τείχεος.

165

καὶ πᾶς δυοὶ μὲν τὰ ἐπιπέδων τῶν ἰσίων

Σκέπη πύργων, πᾶς δυοὶ ἢ τὰς πόδας,

καὶ πᾶς δυοὶ πρὸς ὑψεῖς ἰσίων τῶν ἰσίων

καὶ τὸ ἰσίων τῶν ἀριστῶν * ἰσίων

εἰς ἐπιπέδων τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

170

ἀριστῶν τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

καὶ τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

ἀριστῶν τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

ἰσίων τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

ἐπιπέδων τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

175

τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

εἰς ἀλλόφυλον μὴ ἰσίων τῶν ἰσίων

ἀλλ' ἐπιπέδων τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

πρὸς ἀριστῶν τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

180

μὴ πρὸς ἀριστῶν τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

ἀριστῶν τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

ἰσίων τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

ἀριστῶν τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

185

καὶ πᾶς ἀριστῶν τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

καὶ πᾶς ἀριστῶν τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

καὶ πᾶς ἀριστῶν τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

ἀριστῶν τῶν ἰσίων τῶν ἰσίων

190

πρὸς

Cherubim, Potestates, Thronorum, exer-
citus,

Seraphimque cunctus celeritate inmo-
bili

Stans aduolat, fixusque pernix cursitate
Binis & alis velat aspectum suum,
Atque geminis protegit pedes suos,
Ac alteris binis in altum tollitur.

At tantque Nummis iubar ter lucidum
Ad vnicam venerationem principem.
Sicque euidenter indicant, dum diuidunt
Iunguntque Verbum, quod fuit diuinitus,
Hypostates diuidue honorandas quidem,
Substantiam at solum esse adorandam vni-
cam:

Plina docentes, recta & in Deum fide,
In carne Filium editum, Verbum sacrum,
Extraneam haud quaternionem admittere,
Personam at vnam, principatum vnum Dei,
Verbum ante carnem colere, post carnem
quoque,

Simul Dei naturâ & hominis præditum:
Non auctione solum, & indiuisum ea
Partitione, a mixtione liberum:

Idem est duplex, simplexque, purum maxime.

Tu pulchritudine orbium caelestium,
Quamplurimorum siderum pratum seris,
Ornas tenebras, & diem velo induis.
Lucemque lustras, vesperumque atrum facis,
Ignem excolis, semenque in vndas conicis,
Opes egenis quas recondis omnibus.
Subtile corpus, Aerem, tu dissipas.

Ad

Ad hunc enim reuertor ipse identidem,
 Quem dum loquor respiro nunc vel maxi-
 me,

Qui cum se vbique fundat, est fixus tamen:
 Spiraminisque libripens iustissimus:
 Fluxus perennis, munus argento haud datum.
 Non diues, aut quantumlibet princeps po-
 tens,

Auræ amplioris percipere tractum queat.
 Effundit in cunctos suam æque gratiam:
 Tum singulis simplex patet, tum multiplex,
 Recilus integer est fluitat haud turbide:
 Coniunctus in dispertiendis flatibus:
 Concretus & stans, vndiquaque profluit.

Titana Solem tu creasti maximum:
 Nam me iuuat cum Sole rursus colloqui,
 Auide intuens notisque signans hoc iubar:
 Commune lumen, peruidentem omnia ocu-
 lum.

Hic altor ignis omnium, qui vesperum
 Cum subter est terram facit, supra at diem.
 Hic orbis est speculum, vel e contrario,
 Scintilla visus, splendor vnde luminum,
 Vel fulgor emicans procul, peregrina vel
 Vt cunque res inducta, visum perficit,
 Nil motioni est illius reconditum,
 Estque omnibus sua lampas irradians satis.
 Et ad profundum extremitatum præ-
 uenit,

Lucisque fontes orbe concitos habet.
 Communis est hortator opificum omnium:
 Versatur at cursu polo contrario,

Immotus

Πρὸς γὰρ τὸν αὐτὸν ἀντανέρχομαι πάλιν,
 Καὶ μᾶλλον αὐτὸν νυῦ λαλῶν ἀναπνέω,
 Τὸν παντῆρα χού ρέοντα, καὶ πεπηγμένον,
 Τὸν δ' ὑπέλαντον τῆς πνοῆς ζυγοσάτιν,
 Τὸν ἀφ' ἄφρονον ροῦν, τὴν ἀνὰ ἄργυρον δόσιν.
 Οὐ πλῆσιος γὰρ, ἐδωάσης δὲ πάσῃ
 Πνοῆς περὶ τῆς ἐξ' ἐκείνου συρμάδα,
 Ἀλλ' εἰς ὅλους παρέοισι τῶν ἰσὴν χάριν,
 Καὶ πᾶσιν ἀπλούς φαίνε' ἢ καὶ ποικίλ',
 Τομαῖς ἀτμήτοις, εἰς ροαῖς ἀσυγχύτοις·
 Ἐν τῷ μερίζειν πᾶς πνοῆς λυώμεν',
 Ἐν τῷ περὶ χεῖρα παύσασθαι * σωημῖν'.

195

200

Ὡ τὸν γίγαντα τῆτον ἥλιον κτίσας·
 * Σφύζω γὰρ αἰπῶ πρὸς λαλήσασθαι καὶ πάλιν,
 Βλέπων ἀπλήτως καὶ γράφων τὸν ἥλιον,
 Τὸ κεινὸν ὄμμα, τὴν πανοπρίαν κόρην·
 Τὸ πάντροφον πῦρ, τὴν ὑπὸ γῆς μὲν ἐσπέρας,
 Ἰπὲρ δὲ τῶν γῆν ἐργάτιν τῆς ἡμέρας·
 Τὸ κρομμικὸν κάτοπρον, ἢ τοιῶν ἀντίον
 Τὸν ὀπλικὸν σπινθῆρα, τὴν τῶν ὀμμάτων
 Ἐκλαμψιν ἢ τὴν πρὸς λαμψιν, ἢ ξένῃ φύσιν
 Ἐν εἰσαγωγῆς * ἐκδοχὰς ποιημένῃ.
 Οὐδὲν γὰρ αὐτὸ τῆς φορᾶς ἀπεκρύβη,
 Ἀρκῆ δὲ πᾶσι τῆ ῥοπῆ τῆς * ἀκτίνος·
 Φθάνει ἢ μέχρι τῆς βάρους τῶν τερμάτων·
 Φωτὸς δὲ πηγὰς κρομμικιότητος ἔχῃ.
 Ἔστι δὲ κεινὸς ἐργεπείκτης τῶν κάτω.
 Τρέχει δὲ τῷ σύμπαντι τὴν ἐναντίαν·

205

210

215

B

Ὅπως

Ὅπως ἀκλιγῆς τῆς Φορῆς ἢ σφοδρῆς,
 Ἐξ ἀντιπλάθρων σφίγγε) κατὰ δόρυ μῶν 220

καὶ μὴ ραγῆ τὸ σφίγμα τῶν κυλισμάτων,
 Ἐν τῇ κατ' ἄθρῳ τῶν ἑλασμάτων τάσῃ·

ἀλλ' ὥσπερ εἰς σινδὲστρον αἰτεσφίγγεις,
 τοῖς ἀΐφελιγμοῖς συγκροτεῖται τῆ τάχους,

Βάσι τρεχούσῃ κ' Φορᾷ πεπηγμένη· 225

εἰ μὴ γ' ὡς εὔτακτες, ἀλλ' ἔξετεράπη,
 τὸν κέσμον εἶχεν ἐν ῥεπῇ κατὰ φλέγαν.

ὦ τῷ ἀμυδρῶν τῆς σελωῆς λαμπάδος.

Ἐκ τῆ πυραυλοῦς ζωπυρῆσας ἠλίου·

Κιζρᾷ γ' αὐτῇ γλαυκῆν ἐξ αὐτῆ σέλας· 230

οὐκ οἶδα πῶς λέγουσιν, ἀλλ' ὅμως τάχα,

οὐχ ὡς δεηθεῖς φάσεως ἀλλ' οστῆσας,

(τὸ φῶς γ' αὐτὸς κ' περ ἠλίου βρυεῖς)

ἀλλ' ὥστε ῥυθμὸν ἐν τεθῆσαι τῇ κτίσει

καλῆς ἀνάγκης ἔσφῆς ἐξβοίας· 235

καὶ τῷ μὲν ἔσσαν ἐνδεῆ τ' λαμπάδος,

τὰς ὑγροποιῖας ἀντιλήψῃς εἰσαγάγαν·

δεῖται γ' ὑγραῖς συμπλοκῆς ἢ θερμότης·

τὸν δὲ ζέοντα, τῆς φλογὸς διεκχύσει

τὰς ἐντεθείσας ἐκνετίζειν ἰκμάδας· 240

Ὅπως γρήται μίξις ὥσπερ ἐν γάμῳ,

καὶ συζυγῆσαν πρὸς τὸ πικτὲν τῶν δύο,

εὔπεκνα δείξει τῶν σπαραγῶν τὰ βρέφη,

λαβοῦσα θερμὸν ἢ σελωῆν νυμφίον.

ὦ μηδὲν ἐχθρὸν, μηδὲ πρὸς μάχῃ κτίσας, 245

ἀλλ' ὡς ἀδελφᾶς οἰκοδεσπότης πατῆρ,

Εἰρλωσπιῶν

Immotus vt sic lationis impetus
 Decursibus prematur aduersis sibi:
 Ne vinculum volutionum corruat
 Intensione, quæ fit in rectum, orbium:
 Sed ceu implicatus colligante vinculo,
 Pernicitatis stringitur retinaculis,
 Basi vagante, motione non vaga:
 Nam nisi maneret stabilis, at diuerteret,
 Incendio flagraret orbis illico.

Tu Lunæ opacam lampada orbe in in-
 fimo

Accendis, instaurasque Solis ignibus:
 Nam commodat Sol lumen huic radiis suis,
 Nec sat scio quî id asserant, forsan tamen,
 Non tanquam egeres mutuato lumine:
 (Siquidem ante Solem lumen infundis
 tuum)

Sed conditis vt rebus hunc modulum in-
 deres

Pulchræ necessitatis, & docti imperi,
 Vt indiga almæ lampadis Phœbi soror
 Induceret perceptiones humidas:
 (Humore namque gaudet adiuncto calor)
 At feruidus vigore Phœbus aureo
 Expromat insitos vapores illius:
 Vt mixtio hæc par sit iugali vinculo,
 Cum copulantur duo creandi gratia;
 Fœtusque pulchros edat e lætis satis,
 Sponsam calentem Luna coniungens sibi.

Hostile nil pugnaxque condidit Deus:
 Sed quasi sorores genitor, & rector do-
 mus,

Concordia ligat, repugnant quæ sibi,
 Quaternionis ordinem edens dispartis:
 Vt vniversus mundus hic, magna vt do-
 mus,

Quatuor arietum perstet infractus modo:
 Firmamine assumpto, quod vndique nititur.

Res iungis ita, natura quarum dissidet,
 Suades & illas domicilia coniungere,
 Hoc prælio aspirante nutum ad vnicum,
 Vt reliqua communis sit his concursio:
 Et hæc quidem contextat aereum hoc opus,
 Subtile stamen, vitæ ad almum spiritum.

At ignis hæc natura fila valida nec,
 Tunicamque conficit fouenda ad corpora.
 Producere alia imbres solet largos aquæ,
 Fernore nimio ne crementur cætera.

Ac terra demum ædes decoras efficit,
 Et in dies nobis parat conuiuia.

Sic altius quam mens capiat, essentias
 Pugnare quæ videntur, vna colligas.

Ætatis etenim flammæus vigor suum
 Fernorem in hiemem frigidam haud mutat
 cito,

(Nam summitates, cum repentinæ, nocent)
 Sed temperatum ad tempus, autumnum &
 grauem,

Sensim rigorem nutritat dulcedine.
 Nec frigore a duro, calorem ad feruidum,
 At floridum ver primum adit, placide amo-
 uens

Brumam rigentem, vt mox calores ingerat.
 Atque hæc vicissim agunt reciproca via,

Instar

Εἰρήνοπιῶν τὰς ἐναντίας φύσας,
 Τάξιν τε δεικνύς τῆς ἀτάκτου τετραδος.
 Ὅπως ὁ κόσμος ἔσται, ὡς οἶκος μέγας,
 Ἄρρηκτος ἔσται τῶν ἀρῶν ἰκελῶν δίκλι, 250
 Λαθῶν ὑποσηρξιν αὐτωθουμένω.
 Οὕτως σὺν ἀπείροις τῆς ἀσυμμάτου φύσας,
 Πείθης ἢ πύτας ἐν σπυοικία μένεν,
 Εἰς ἐν θέλημα συμπνεούσης τῆς μάχης.
 Ὡς λοιπὸν αὐτῆς κρινὸν εἶναι τὸν δρόμον· 255
 Καὶ τὴν μὲν ἔργων ἀερόσημον πλέκην,
 Ὑφασμα λεπτὸν εἰς ἀναπνοὴν * βίβ.
 Τὴν δ' αὖ πυρὸς νήθουσαν ἀρραγίς μίτρα,
 Χιτῶνα ποιεῖν εἰς τὸ θαλπὴν τὴν φύσιν·
 Τὴν δ' αὖ φέρειν ἔνομβρον ἐξ ἔθους ὕδαρ, 260
 Μή πως τὸ θερμὸν φθαρτικῶς * ὑποβράση.
 Τὴν γὰρ δὲ ποιεῖν ὡς πεπῆ τὴν οἰκίαν,
 Καὶ πάντας ἡμᾶς ἐστῆν καθ' ἡμέραν.
 Οὕτως ὑπερνοῦν εἰργάσω τὰς ἑστίας,
 Ἐν τῇ δοκῆσὶ τῆς μάχης, λυωμένας. 265
 Καὶ τῆς θερμῆς μὲν ἢ φλογώδης ἀκρότης,
 Οὐκ ὄψις εἰς χερμῶνα τὴν θερμὴν τρέπῃ,
 (Αἰ γὰρ μετ' ὀφθαλμοῦ βλαπτικῆ * τῶν ἀθρόων)
 Ἀλλ' εἰς τὸ μετόπιον τε καὶ κρέσσιν μέσσην,
 Τῶν μαλθακῶν τὴν ψύξιν ἡρέμα τρέφῃ.
 Κάντυθεν ὄψις ἔπειθ' ἀκροστον ζέσσην,
 Ἀλλ' εἰς ἕαρ μέτρησι, καὶ λεληθότως
 Τὸν κρυμὸν ὠθεῖ, καὶ τὸ καῦμα συλλέσση.
 Καὶ ταῦτα δρῶσιν ἐξ ἀμοιβαίης δρόμου.

22 ΠΙΣΙΔΟΥ ΚΟΣΜΟΥΡΓΙΑ.

Κόραις ὁμοίως συγχορδύσας ἅμα, 275

Καὶ συμβαλύσας τὰς ἑαυτῶν δακτύλους,

Ὅπως χορὸν ἀπλέξωσιν Ὀρύθμου βίου.

Ὡς ἐμεγαλιώθη τῶν σφῶν συκλισμάτων

Ἡ παντοποῖος ἐμφανῶς ἐξουσία.

Χειμῶνος ὥρα, καὶ τὰ δένδρα σωτόμως 280

Ἐκ τῆς πυράχας τῆ κρύου μαραίνεται,

Φθίνει τὸ κάλλος, ἀσθενοῦσιν οἱ κλάδοι,

Ἐκρεῖ τὸ φύλλον ὡς περ ἐκ νεκροῦ τρίχες.

Καὶ μικρὸν οὐπω τὴν φθορὰν ἀποξέει,

Καὶ κάλλος αὐθις ἢ νέας τρίχας ἴ φέρει, 285

βλαστὸς τὸ κάλλος, ἢ τὰ φύλλα τὰς τρίχας,

Καὶ τῶν ἀδήλων ἐξεγείρεται τὰ φων,

Πρὸς τὴν σωήθη τῆ γῆνους ἀνάστασιν.

Θέρους ὁ καιρὸς, σὺν ἔχω λέγαν ὅπως

Ἐκείνος οὗτος ὁ φλογώδης ἥλιος, 290

Ἐν ταυτί τηι τῆ χρόνῳ καὶ τῆ τρίπου,

Πῆ μὲν μελαίνει τὰς χροίας ἵποφλέγων,

Πῆ δ' αὐ γελᾷ καὶ δεικνύει τὰ σώματα.

Καὶ ξηρὰ μὲν δρᾷ τῶν σπαρέντων τὰ βρέφη,

Ἵχθας δὲ ποιεῖ τῶν ὀπῶν τὰς ἰκμάδας 295

Κιρῆα γὰρ * αὐτὰς τῶ πρὸς ἀέρα δρόμῳ.

Καὶ θερμὸν ὑγρῶ συμπλέκει * ὀδοιπόρῳ,

Ὅπως κεραθῆ τῆ μεσαζούση χέσθ

Ἡ τῶν ἐν αὐτοῖς πισιότητων ἀκρότης

Καὶ μήτε φλέξει δρασικῶς ἡ θερμότης, 300

Ἵχθας ἐν αὐτῇ μὴ παρούσης ἰκμάδος

Μήτε πρὸς ἀκραν ἐξολιολήθη χύσιν,

Τῆς

Instar puellarum choros agitantium,
 Digitosque conferentium inter se suos,
 Vitæ decoræ vt choream agant pulcherri-
 mam.

O quanta quamquæ ampla est tuorum ope-
 rum, Deus,

Opifex potestas hæc, palam oculisque o-
 mnium!

Bruma vigente, arbusta stirpesque ocius
 Penetrabili vstæ frigore, arescunt: decor
 Recedit, infirmi labatcunt ramuli,
 Cadunt folia, tanquam cadaueri pili.
 Post paululum labem eluunt istam arbores,
 Reddunt venustatem, comas gignunt no-
 uas,

Baccis decus inest, folia sunt velut comæ:
 Hæc abditis quasi e sepulcris prodeunt,
 Generis sui affuctam ad reniuiscenciam.

Ætatis ecce tempus instat, nec scio
 Quonam modo Sol ille flammis lucidus,
 Momento eodem temporis, cursu & pari,
 Hic inficit nigrore vultus quos cremat,
 Idem alibi rursus alba corpora indicat:
 Idem aridi fœtus satorum vt sint facit,
 Reddit liquorum idem vapores humidos:
 Hos namque miscet cursibus per aerem.
 Viæque comes vdo calens adiungitur,
 Vt temperatum misceatur in modum,
 Hæc qualitatum summitas, quæ ipsis inest:
 Ne rapide adurat omnia immodicus calor,
 Cum nullus adsit intus vuidus vapor:
 Neu humoribus redundet ilte neutiquam

24 PISIDÆ, MVNDI OPIFICIVM.

Cursus liquore destitutus humido.

At veluti bini ad vnicum artifices opus:

Vapor quidem humectat, paritque gramina,

Et gignit Autumni asperos fœtus grauis:

In quis leuia quamplurima inuolucra sunt

Ne vel grauetur tener & infirmus liquor,

Nimis aut prematur arctiore vinculo,

Atque inde pomi succus omnis excidat.

Nam gramen est concretionis indigens,

At mollitudinis liquorum firmitas.

Ergo duobus vnus occurrens calor,

Laxans & astringens modo dictu nouo,

Quod deficit, donis replet contrariis:

Herbæ quidem radicem adhaerentem
creat,

Feruore mox tenui liquores condiens,

Vt carneum suauem cibum rore apparat.

Vt accidit cum cordibus durissimis

Scintilla Solis mentium superuenit,

Quæ fouet & emollit, alit & corroboret,

Ex sterilitate fructum amœnumque in-
ferit.

Tu quadriugi currus modo aptas quat-
tuor

Elementa, cursus ast habentis sustines,

Septem dierum conuolutis orbibus:

Vitæ sed axem vertis humanæ citum

• Mensura eadem, fluctuante nec rota.

Repagulorum limites seruas ratos,

Excurret, ut ne vehiculum orbitam suam,

Lacerumque fiat, turbet aut spectaculum,

Aut

Τῆς ὑγρότητος ἢ φορὰ μονουμένη·
 Ἀλλ' ὡς περ εἰς ἐν ἔργον ἐργάται δύο,
 Τέλει μὲν ἰκμας, καὶ πρὸ βαλλει τὴν πῶαν,
 Καὶ τῆς ὀπώρας ὠμά τι κτὴ τὰ βρέφη, 305
 Ἐν οἷς τὰ πολλὰ λεπτὰ πίνειν σαρτία,
 Μὴ πως βαρυνθῆ τῶν ὀπῶν ἢ χωνότης,
 Καὶ θλίψιν ἔξει τῆ δέσφ τῆ σφίγματος,
 Κάντῦθεν ἰκμας τῆς ὀπώρας ἐκπέση.
 Ἐπὶ ᾗ δέϊται πήξεως μὲν ἢ χλόη, 310
 Χωνώσεως δὲ τῶν ὀπῶν ἢ σερρότης·
 Θέρμη σταντήσαζα τῆς δυσι μία,
 Χωνοῦσαι καὶ σφίγσουσαι τῶ ξένω λόγῳ,
 Πληροῖ τ' λείπιν δωρεαῖς ἐναυτίαις·
 Καὶ τῆ χλοῆ μὲν ρίζαν ἐδραῖαν φύει 315
 Λεπτὴ δὲ * χυλώσαζα τῆς ὀπῶς ζέσφ,
 Τὴν βρῶσιν ὡς ἐνζαρκον ἀρτύει * δρέσω.
 Ὡς καὶ παρ' ἡμῖν ὠμότηζα καρδίας,
 Σπινθήρ νοητῆ πρὸς βαλόντος ἡλίου,
 Θάλπη, μαλάτεια, καὶ πεπαίνει καὶ τρέφει, 320
 Καὶ καρπὸν ἐντίθησιν ἐξ ἀκαρπίας.
 Ὡ πτεράπων ὡς περ δῆματος θέσιν,
 Στοιχεῖα τάτων, λυίοχῶν * ᾗ τῆς χρόνας,
 Ἐν ἐπτακύκλοις ἡμερῶν * πειδρόμοις·
 Διεξάγων δὲ τῆ βίει τὸν ἄζονα, 325
 Ρυθμῶ * σωήθη, καὶ τροχῶ βεβηκόπι·
 Καὶ συμφυλάτων τῆς σικελικῆς θύρας,
 Μὴ πως ὄχημα τῆ σωήθους ἐκδράμη,
 Καὶ σκύλμα πέμψη, καὶ ταρσίζη τὴν θέαν.

Δημοφθόρου τε ἴ λύσιν ἐμβάλη μάχης· 330

Ἀλλ' ὥστε πάντων τακτὸν εἶναι τὸν δρόμον,

Καὶ μηδὲν ἡμᾶς αὐτοδέσποτον βλέπῃν·

Κοινῶ ἢ δούλιω πᾶσαι εἶναι σου * κτίσιν·

Καὶ μήτε σιωθεῖσαι εἰς λύσιν τρέχῃν,

Μηδ' αὖ παρελθεῖν τῆς πεπηγμένους ὄρας, 335

(εἰ μὴ μόνος σὺ τῶ τροπῶ ἀπεργάσῃ·

Καὶ γ' οὐκ εἶδες προσκοπῶν τὸ συμφέρον)

Τῶν σῶν μεγίστων ἐργοχείρων τῶ κίσιν·

Μήτε τρέπεσθαι πᾶν γένος, καὶ συγχύσῃς

Ταῖς κοσμολέθροις ἐκτροπαῖς παρεισάξῃν, 340

Μηδ' αὖ μένειν ἀτρέπιον, ἀλλ' ἔχειν ὄρας

Τρεπίης ἀνάγκης, μὴ λαθοῦσαι τῷ χρόνῳ,

Θεὸς νομιᾷ τῆς ὀρώσιν ἢ κτίσις.

ΤΙς γ' οὐκ εὐλόω ἢ τὸν ἥλιον βλέπων,

Ὁφθαλμιῶντας τῆ πρὸς ἐκλείψιν νόσῳ, 345

οὐκ εὐθὺς ἐγνωτῆ διδασκάλῳ φύσει,

Ὡς οὐκ ἀν' ἡλλάξαντ' Φωσῆρος γνόφον,

εἰ μὴ παθητῆς ἐξοφούντ' λαμπάσι;

Ἡ τίς τ' αὐτὸν εὐσυνόπῳς ἀστέρα,

Καὶ Φωσφόρον γνοῦς, καὶ σκοπήσας ἑσπερον, 350

οὐκ οἶδεν αὐτὸν ἐργάτῳ διπλοδρόμων,

κῆρυκα νυκτὸς, καὶ προσφῆτῳ ἡμέρας;

ΤΙς τ' ἐμέγιστον ἔρανον τῆσιν βλέπων,

Καὶ τῶ ἀεικίνητον ἰὼ ἐχέβιαν,

Τῶν ἀστέρων τε τῆς σιωκλικωτάτης, 355

Νυῦ μὲν βορείας, νυῦ ἢ κινήσῃς νότῃ,

ἐν ἐκδρομῇ ποιουῦτας, ἢ μεταστέσῃ·

Ἡ τῶ

Aut concitet pugnae asperae cladem horridam:

At cursus omnium ordinatus rite sit,
 Et nil sub aspectum cadat iuris sui:
 Naturaque omnis condita vni seruiat,
 Nec, vincata, solui vinculis possit suis:
 Neu transiliat vnquam datos fines sibi,
 (Nisi tu ipse commutationis autor es:
 Nam quid iuuent offensiones, prospicis)
 Manuum tuarum opus, quæ opifices maximæ:
 Neue omne mutari genus, & inducere
 Turbas ruinis orbis ingentes queat:
 Nec cursus immorum maneat, at limites
 Necessitatis occupet, ne temporis
 Lapsu æstimeretur res creata quis Deus.

Lunam quis, alnum lumen aut Solis videns
 Defectionis subiici laboribus,
 Natura ab optima magistra haud percipit,
 His luminibus vllas tenebras non fore,
 Ni inducerent eas patibiles lampades?

Quisve vnum & idem sidus acri lumine,
 Modo Phosphorum, modo Vesperum, si per-
 spicit,

Hoc nesciat binorum opificem cursum,
 Lucis prophetam, noctis esse nuncium?

Quis maximum hunc cæli ambitum circum-
 spicit,

Rapidissimam conuersionemque illius,
 Tum siderum quæque ampliora lumina,
 Cum nunc ad Aquilonem, iam ad Australem
 plagam

Excursione, aut transitu, flectunt iter:

Aus

28 PISIDÆ, MVNDI OPIFICIVM.

Aut aeris perfusi abyssum maximam,
Hic frigore gelidam, calore hic torridam,
Incurtionibus & coactis subditam,
Essentiam inmutabilem animo cogitans.
Quod semper immutatur, haud seruum æsti-
met?

Quis grandinem, aut æstum, vel atrum nu-
bilum,
Ignesve iaculatos, fauillamve madidam,
Terram tementem, mox remissamve in-
tuens,

Ignoret esse subditum tam agitabile?

Quis tot procellis concitum Mare aspicit,
Nec cernit illud, more fugitiui viri,
Extra refugiens, ac retentum intra alueum?
Hoc, sæpius seruore adustum frigido,
Ac turbulentis fluctuum concursibus,
Quasi Mænas insana & furens, toto impetu
Circumfluum allidit solo, iraque æstuans,
Audentius dilatat os vasti æquoris,
Et miscet vndas murmure, & spumam ex-
spuit,

Labrisque circumfunditur viridi salo:
Ac fluminum plerasque scatebras hauriens,
Salsuginem crudam e profundo proiicit:
Turbatum at ingluvie suæ temulentia
Effringere obices tentat, atque excurrere;
Sed traditur, sistitque percussus metu:
Nec vda vero transit vndarum ostia,
At labitur retro supinis fluctibus,
Vt famula quæ suis retrahitur crinibus:
Siquidem est coercitio creaturæ vtilis,

Quæ

Ἡ τῶ ἀβυσσον τῆ χυφέντις ἀέρος,
 Ψυχρὸν μέλι νῦν, καὶ πάλιν πυρρὸν μέλι,
 Καὶ πρὸς βολαῖς πύχουσαν ἰαγασμένας, 360

οὐ τῶ ἀτρεπίον ἐνοήσας οὐσίαι,
 Δουλιονομίζει τῶ ἀείτρεπίον * κτίσιν;
 Τίς βρασμόνῃ * χάλαζαν, ἢ χύσιν ζόφου,
 Ἡ πῦρ καταχθὲν, ἢ βραχῆσιν αἰθάλλω,
 Ἡ γῆ τρέμουσαν ἢ παρῆμίω βλέπων, 365
 οὐκ οἶδε δούλιω τῶ κλονομένη κτίσιν;

Τίς τῶ θάλασσαν ἀστυτοῦσαν πρὸς βλέπων,
 οὐκ οἶδεν αὐτῶ δραπέτη ἵνος δίκω,
 φάγουσαν ἔξω, καὶ κραταμένη ἔσω; 370

Ἡ πολλάκις ζέουσα τῆ ψυχρῆ ζέουσα,
 καὶ πῆς ἀθάκτις πρὸς βολαῖς τῶ ῥομάτων,
 Ὅλιω ἑαυτῶ οἶα μαιναῖς ἀγρία,
 τῆ γῆ * πείκρῆσασσι, ἢ θυμυμένη,
 θρασυέται μὲν, καὶ πλατυῖ τὸ σῶμα, 375

καὶ πολλὰ κρᾶζει, ἢ τὸ ἀφρον ἐκπύει,
 καὶ συμπέφυρῃ πρὸς τὰ χεῖλη τῶ σάλω
 κρουνοῦς ἢ πολλῶν ἐκποῦσα ῥομάτων,
 ἀπεπίον ἄλμω ἐκ βάθους ἐρδύγει.

τῆ πλῆσμονῆ δὲ τῆς μέτης ταράττεται,
 ῥῆξαι τε τὰς κλῆϊς, ἢ τὴν ἀδράσαι θέλει. 380

ἀνθέλλει δὲ, καὶ φοβεῖται, καὶ μένει,
 καὶ τὰς ἐνύδρους οὐ * παρέρχετῃ θύρας,
 ἀλλ' εἰς ἑαυτῶ ἰσθίως ἀνατρέχει,

ὥς οἶα δούλη τῶν τριχῶν κραταμένη.
 μασιζει δὲ συμφερόντως ἢ κλῆσις, 385

Ὅπως

Ὅπως ἀπλήγῳ σωφρονισθῶμεν Φόσῳ·
 Φειδοῖ προνοίας τῆ τεχνίτε τῶν ὄλων·
 Καί συζαλῶμεν, ὡς φοβήσῃ παρτία,
 Ἡ καὶ τὰ μικρὰ τῶν κινῶν τετυμμία,
 Τὸ τῶν λεόντων σωφρονίζουσι θράσος.

390

Ὡ μέγρι παντός ἐνδιδὸς ὑπερθέσθαι
 Ταῖς ἐκ προθέσεσσι τῶν χρεῶν προθεσμίας·
 Ὅδοσατῶν δὲ τὴν ἀμάρτιαν Φόσῳ,
 Βίας τε ποιῶν εἰς τὸ σῶσαι τὸν βιον,

395

Καὶ μὴ δικάζων * σιωτῶως, ὀπηνίκα
 Σφαλῶμεν ἡμεῖς, ἢ κλίσος ἢ τύπτεται,
 Ποινὰς τε πάχῃ τῶν ἐμῶν ἐγκλημάτων,
 Ἀλλοτρίῳ μάλωπι τραυματουμένη·
 Ὡς ἐν τῷ μετάρσῃ λοιμικῆς ἀρρώστιας,

Ἄλλων ἐχόντων τὴν * τομῆν τῶν τραυμάτων, 400
 Ὅ τῆ πάθους κίνδυνος εἰς ἄλλους τρέχῃ.

Καὶ γίνουσι νυῦ τῶν φρενῶν ἐν ἐκπέσῃ,
 Πῶς ὀκρητῆς δίκαια θεασίζων ὄλοις,
 Προσωποληπίῃ, καὶ φιλανθρώπων χέσῃ,
 Ἄλλε σφαλέντος, ἄλλον ἔλκε πρὸς δίκην.

405

Καὶ πῶς ὀκρένων πῆς δικάσουσι κρείσιν,
 Ἡ δῶρα λαμβάνουσιν ἐγκαλῶν μέγα,
 Αὐτὸς ἢ δῶρα λαμβάνειν ἐπιίχεται,

Πτωχοὺς ὑπουργοὺς ἀξιοχρεοῦς ἔχων·
 (Ὡς αἱ ἴσι εἶποι * πεικῶς δομισίχους)

410

Ἐξ ὧν ἀπαπτεῖ καὶ προδοῦμαι τὴν δίκην.
 Σφύζῃ δὲ αὐτῆς, μὴ φοβούμεθα ψόγον·
 Καὶ λαμβανέθῃ ἴλημα χρυσίῳ ἀλίον.

Ἄρτω

Quo verberibus absque instruamur ter-
riti:

(Quæ prouidentia venia opificis Dei
est)

Et colibeamur pueri ut a larua solent,
Seu verberati paruuli flagro canes
Audaciam feram leonum comprimunt.

Tu das moras longissimas ad debiti
Solutionem præstituto tempori:

Obsistis omni crimini formidine:

Incolumis ut sit vita, vim fieri sinis:

Nec iudicas rigide, quibuscunque accidit

Errate nos horis: opus sed conditum

Patitur, meorum & criminum pœnas luit,

Dum vulneratur vulnere alieno graui:

Ut pestilentis cum viget morbi lues,

Quamuis in aliis vlcerum est summus
dolor,

Contagio grassatur eadem ad cæteros.

Nunc rapior extra me, stupet que mens
mihi,

Vt ille iudex, qui statuit æqua omnibus.

Acceptor est personæ, & hominum gratiâ,

Cum peccet vnus, plectat alium eius loco:

Quoue is modo qui iudicantes iudicat,

Acerrimeque punit auidos munerum,

Festinet ipse oblata dona sumere,

Cui creditores sunt ministri pauperes,

(Ut quis domesticos fideles dixerit:)

Polcitque ut illi iusque fasque negligant:

Exultat inde, nec veretur dedecus:

Auro voluntatem æstimat contra bonam:

Panif-

Panisque frusto legibus vim infert
suis:

Attrahitur & suspiriis, si acceperit:

Lenitur vndæ frigidoque poculo,

Vestigal etiam lacrymæ calidæ capit:

Per sæpe ad vsque rem pusillam deuenit,

Occasionem, fallat vt ius. quæritans:

Plerasque scindit syngraphas obnoxias:

Chirographorum mille confundit to-
mos,

Et liberatis cautionem, amplam notat:

Iustissimorum pacta certa pignorum

Facit irrita illico, notatque sedulo,

Ac ipse per se statuit vt decreta vult:

Infringit ac leges, timere quas nequit:

Et omnium soluit reorum vincula,

Furesque iustificat, placidus est impiis,

Scorta alloquitur, & publicanos diligit:

Quin Davidis si concini hymnos au-
diat,

Puros & infantes, vel homicidas, facit:

Idemque diluit nefanda crimina,

Constituit improbos, probos inter viros.

Non atro enim liquore iudex maximus,

Cruore tingens at suos digitos rubro,

Exarat isto regias notas modo.

Tu intendis arcum sæpe, quo ferias
malos,

Ast impetum teli volantis sustines:

Nam intensionem dum paras arcus tui,

Tardus sagittarius es, vbi iactu est opus.

Rursus frequenter tendis arcus cornua,

Tunc

Αρτῶ ἢ μικρῶ τῶς νόμους βιάζεῖ).
 Ἰφέλκεται δὲ καὶ σαναγμοῖς, εἰ λάβοι. 415
 Ψυχεῶ δὲ πρῶτος θέλγεῖ ποτηρίῳ,
 καὶ λήμμα θεομῶ δακρύς πορίζεῖ).
 καὶ μέγρι λεπτοῦ πολλάκις κατέρχεῖ),
 ζητῶν ἀφορμῶ εἰς τὸ κλέψαι τὸ δίκτυο.
 Σχίζει ἢ πολλὰς συγγραφαὶς ὑπογράψους, 420
 τόμους ἢ σαθροῖ μυρίων χερσὶ γράφων,
 τοῖς * ἀφροσίμοις δαψιλῶς ὑπογράψου,
 τὰς † ὑποθήκας, καὶ περ ἕσας ἐνδίκους,
 Γουγῶς ἀκυροῖ, καὶ χαρὰ πῆι σωτίμως,
 αὐτὸς καθ' αὐτὸν ὡς θέλγε ψηφίζεῖ). 425
 νόμους σαλεύει, μὴ φοβούμενος νόμους.
 λύει τὰ δεσμά τῶν ὑποδύτων ὄλων.
 * Ληστὰς διανοῖ, ἀπένδεῖ) κατὰ κρείτους.
 Πόρνας ὁμιλεῖ, τοῖς τελῶναις συμμένει.
 εἰ ἢ προκείσθαι ψαλμὸν ἐκ Δαβιδ, μάθοι, 430
 εἴωθε ποιεῖν καὶ φονεῖς ἀναίτιους.
 καὶ † ἀλαλύσας τῶν κακῶν ἐγκλημάτων,
 εἰ καὶ ὠδονόμους, ἐν νόμοις ὀρέζεῖ).
 οὐκ ἐκ βαφῆς γὰρ ὀκρητῆς μελανδόχου,
 ἀλλ' οἰματώσας τοὺς ἑαυτῶ δακτύλους, 435
 βαφαῖς ἐρυθραῖς βασιλικῶς ὑπογράψου.
 Ὡς τὸ ζῆλον εἰς τὸ πλῆξαι πολλάκις,
 Περικρατῶν † ἢ πῶ βολῶ ὑποηγμένῳ.
 τῶ γὰρ βέλους μὲν ὄτρειπίζεις τὸ τῶσιν,
 ἀροῖς ἢ γίνῃ πρὸς τὸ βάλλειν τοξότης. 440
 καὶ πολλάκις τὸ τόξον ἐντείνας, πάλιν

С

καλῶς

Χαλᾶς τὸ κέντρον, ἔμεθέλκεις τὸ τόνον·
 Καὶ τῆ δοκῆσ' ἀπὸ μαίζεις τὸν φόβον,
 Καὶ τῆσ' ἀπὸ πλῆσ' ζῶγρα Φαῖς τὴν εἰκόνα·

Ἐως Φοβηθεῖς πρὸς τὸ πλῆκτρον ὁ βλέπων 445

Κλίη τὰ νῶτα, καὶ προκυψας εἰς γόνυ,
 Καὶ τῷ φόβῳ τὸ σῶμα σου σειλας ὄλον,
 Φύγη τὸ πρᾶσμα τῆσ' βολῆσ' κινουμένησ'.

Εἰ μὲν δεκῆ γὰρ τῆ βολαῖσ' ἀπὸ λέπην,
 Ἐπιμότητων γίνεταί τῷ τοξότη.

450

Εἰ δ' αὖ μετὰ σῆ δ' κακῶ μεταιχμίη,
 (Μεταίχμιον ἢ τῆ μάχης ἀμαρτία)

Παρατρέπῃ τὸ πλῆκτρον εἰς τὸν αὐτῶνον.

Θείη γὰρ ἔστις ἀσοχεῖν ὁ τοξότης·

Καὶ πλάττει μὲν τῷ δοκῆν τὸν ὀργίλον,

455

Ἄπαξ ἢ * πλῆττει, καὶ παραινῆ πειλάκις,
 Φοβοῖς, ἀπὸ λαῖς, ἐν τρεσπαῖς, ἐνυπνίοις·

Σπυργῆ κελάζων· δεῖ γὰρ εἶναι τῆ φυσῆ
 Καὶ τὸ ἀπὸ πλῆ τῆ θεῆ σωτηρίας,

Ὅς πρὸς τὸ σῶζειν μηχανᾶται * ποικίλα,

460

Καὶ ψυχοκέρδης γίγῃ * πλάττει πρᾶτης,

Καὶ τῆσ' λαθεῖν θέλουσιν, ἔρατο πρᾶτης.

Καὶ μαρμαρίπας εἰδοκῆσ' προτιθένας,

Οὐς οὐκ ἀπὸ πρᾶκωσιν Ἰνδικῶν * λίθοι,

Ἀλλ' αἱ πινυραὶ τῆ βίησ' πρᾶτης.

465

* φρυκτῆσ' δέ οἱ δεικνυσιν αἰθρακας λάλους·

Εἰπερ λαλούσιν ὄντες λευθρακωμένοι·

Σπικτοῖς, ἐρυθροῖς, ὡς τὸ πῦρ ἐξημμένους,

Τὸ Φᾶς ἔπαυγαζόντας οὐκ τῆ τραυμάτων·

Τιμῆσ'

Tum spiculum laxas, retrahis & missile:
Opinione, infers supernacuos metus,
Mimitationis exprimitque imaginem:
Donec metu exanimatus hoc telum vi-
dens,

Sua terga vertat, prouolutus ad genu,
Ac præ timore comprimens artus suos,
Declinet idum concitatae cuspidis.
Aduersa nam tela intueri si lubet,
Paratus ad vulnus sagittifero tum erit:
Sin cautus a media recesserit via,
(Peccatum at interstitium habetur præ-
lii)

Auertit in contrarium iaculum leue.
Nam sponte is arcipotens aberrat a scopo,
Ac simulat, vt credatur ira concitus:
Sed percutit semel, monetque sæpius
Terroribus, minis, pudore, insomniis:

Amore castigans: minas etenim Dei
Par est salubres esse natura sua:

Dum multa molitur, salutem vt conferat,
Luerator animorum ac opum sit venditor,
Venditque cælum comparare optantibus.

Quin margaritas huic placet proponere,
Non quas procellæ concreant concha In-
dicæ,

Angusta vitæ sed ferunt discrimina.
Truces loquacesque indicat carbunculos:
(Siquidem loquuntur, igne cum sint tor-
ridi)

Punctis rubentes, igneos, ac flammeos,
Lumine cicatricum micantes aureo:

Pretii lapillos parui, & immensi tamen,
Plane paratos ad corollarum decus:
Queis tabidi artus, & stibusque feruidi,
Multo magis quam flamma prunarum ni-
tent,

Regnum ad Thronorum perpetim viuentium,
Vbi confident qui templerint mortalia,
Vultum tyranni nec feri trepidauerint.

Prudens flagellum: immensitas ô copix!
Bonitas inexhausta! vnica ex formidine
Hos purgat, atque tempus ante iudicij
In morbum, vt ignem in expiantem, con-
iicit:

Castigat at nos hoc magistro miserix.
Mercedem & ex morbi dolore præparat:
Sic quæ putatur mulcta vitæ, pœnaque,
Vt causa sit, præstat, salutis publicæ.

Fundamen vndas tu rotundasti soli,
Variabili at fulcro grauatum sustines:
Et fundis in firmaminis locum æera,
Aut me latet quamnam alteram statuas
basim,

Qualemue fundum moliaris ponderi,
Vt non opus sit præter hoc fundo altero.
Vel potius ignotis cathenis pensilem,
Reddis vehendis commodam nauem o-
mnibus.

(Nam nauis est Tellus supernatans aquis,
Et stans, & orbis domicilia secum vehens)

Ripis arenam congregas, muros Maris,
Obstaculum infirmum procellis dans sali.

Tonitru creas, clarumque statuis fulgetrum

Fomiti-

Τιμῆς βραχέας, τῆς ὑπερτίμους λίθους 470

Ὅλας εἰμίους εἰς περὶ θήκω σεμμάτων.

Ὅν αἰ τακῆσαι τ' μελῶν ἀναβρασίος,

Σπίλῳουσι μάλλον ἢ τὸ πῦρ ἐξ αἰθράκων,

Εἰς * βασιλείαν τ' αἰζίων θρόνων,

Τῶν μήτε θνητῶν ἐκκοπῶν τ' δεδοικτότων, 475

Μήτε θρασὺν τύραννον ἐπισημένων.

Ω τῆς σοφῆς μάστιγος, ὦ πλάττω βάρους.

Ω χροσότης ἀπληστῶν· ἐξ ἑνὸς φόβου,

Τῆς μεν κατάρχει, καὶ περὶ κερῶν τῆς δίκης

Κατάρκων πῦρ ἐμέα λούου, τ' νόσον.

480

Ἡμᾶς δὲ νύττω συμφορᾶ τ' διδασκάλω,

Καὶ μισθὸν ἡμῖν ἐκ νόσου τεχνάζεσθαι.

Καὶ τῶν δοκῶν τῆ βίβη ἡμωρίαν,

Καινῶ ἀφορμῶν ἐσπελῆ σωτηρίας.

Ω τῆς ὑποσηργμα τερνύων ὕδωρ, 485

Ἰσῶν δὲ τ' βρέθουσαν ἀσάτω βάρους.

Ἡ βάρους αὐτῆ περὶ χέων τ' ἀέρα,

Ὅν εἶδα πῶν τ' ἐθραζων ἀλλ' ἢ βάρους.

Πῶν δὲ ταύτῃ ὀγκιστρῶν ποθμένα,

Ἐς μηδὲν ἔμετ' αὐτὸν ποθμένον. 490

Σκροσῶν ἢ μάλλον ἠγνοημένας ὄλοις,

Ποιῶν κρεμασθῆν τ' πάντορμον ὀλκάδα.

Ἡ γῆ δὲ ὀλκάς ἐστὶν εἰς ὕδωρ τάχα,

* Ἐσῶζα, καὶ φέρεζα τῶν οἰκουμένων.

τ' ὑάμμον ἢ πῆχος τῆ θαλάσσης σὺν ἔγῳ, 495

Καὶ λεπτὸν αἰτίφραγμα τῆ ζάλη πλέκων.

Καὶ ζων δὲ βροντῶν, ἀσραπῆν ἢ θεασίους,

Εκ τῶν ἑνύχρων ἐκτρέχον πυρεκβόλων.

Ὡς αὖτις ἀνέμωδες ἔσιαι, θησαυρίσας,

Εκ τῶν ἀδήλων ὡς ἴππιστασι πόρων·

Αὐθις ἢ τῶντας * ἐκχέων ἐν Εξόδῳ,

Ὅταν χαρίζῃ τὰς πνοὰς τῆς οἰκείας.

Ὡς κεραυνοῦ τὴν ὁδὸν περὶ τρέπων,

* ἀνασρέφων ἢ τὴν αἴω φορὰν κάτω,

Χέων δὲ τὴν ἀβυσσον ἐκ βάθους αἴω,

Ὅταν περὶ ἀλλή τὴν ἀναγκάεις φόβος,

καὶ τῷ φόβῳ δρᾶς ἐκκεπὴν ἀμαρτίας.

Ὡς πῦρ φλογίζον τῆ χαλάζῃ συμπλέκων,

Ὅταν ξενεργεῖς συμφορὰς Αἰγυπτίοις·

καὶ μήτε πυρσὺς ἐξατμίζων τὴν δρόσον,

μηδὲ αὖτε φρῶν τῆ χαλάζῃ τὴν φλογα·

ἀλλ' ὡς βραβυθῆς, καὶ σὺν ἀπίων τὴν πύλλω,

καὶ πνεῦμα πέμπων, καὶ μεσάζων τὴν μάχλω.

Ὡς τὰς ἐπάλξεις τῶν νεφῶν, καὶ τὴν λόφος,

κρεμῶν ἐν ὕψει, καὶ μετέλκων ἐν βάθει,

καὶ τῆ μὲν ἐκ γῆς, ἐκ θέλεις, μετάρσιον

Ἵδωρ ἀνέλκων, τῆ δὲ διψῶσαν πάλιν

τὴν γλῶσσο * πιτίζων, καὶ δροσίζων ἀθέτως

τὴν ξηρότητα τῆ ἐνύχροις ἰκμάσι,

μή πως ἴσως κλάσαι τῆ ξηρὰ ζέσθ,

σπείρα περὶ ἔλθῃ περὶ γοιλῶ τῶν σπερμάτων.

Ὡς τὰς ρέουσας ὡς κελδίεις ἐκχύσεις,

ποιῶν ὁμοίας τῆς ἀπεσκληροῖς λίθους,

Ἄς ἔτε χειμῶν, ἔτε καύματος * ζέσις,

εἰργά τὴν ποταμῶν πρὸς τὸ σὺν δεδογμένον,

500

508

510

515

520

525

Πῆ μὲν

Fomitibus ignis humidis excurrere.

Tu flaminum condis leues essentias,
Et promis ex absconditis meatibus:
Effundis auras rursus, vt docet Exodus,
Illas ministris largiens vltro tuis.

Cui lum retorques fulminis in aliam pla-
gam;

Sursumque tendentem impetum, deorsum
trahis:

Extollis a profundo abyssum alta ad loca:
Quando vbi necesse est territas pauoribus,
Flagitium vt omne comprimas formidine.

Tu grandini perfundis ignem flam-
meum,

Dum Ægyptiis clades nouas das cladibus:
Nec facibus exhauris vaporem rosidum,
Nec grandinis vi torridam flammam ob-
ruis:

Sed vt arbiter pugnae, vices qui temperat,
Es pacis idem medius & certaminis.

Tu nubium turres & altos aggeres
Appendis in sublimi, & infra deicis:
Nunc si velis, tellure & infima trahis
Excellam aquam: nunc aridam terram rigas
Humore largo, commodis valde imbribus:
Vt siccitas vndis liqueat humidis,
Ne ardore fracta, & sterilis illa reddita,
Ad seminum conceptionem prodeat.

Tu, cum imperas, effusiones imbrium
Pares silicibus efficis durissimis:
Quas nulla hiems, nec feruor æstus maximi
Fingi vetat nutum ad voluntatis tuæ:

40 PISIDÆ, MUNDI OPIIFICIUM.

Nam mox aquas ut gelida saxa frigore
Ignava bruma indurat; æstas at modo
Lapides rigentes grandinis iacit horridæ:

Causas sacrorum oraculorum rite quis
Examinavit in hoc opere lapidario?
Audacius quale os Stagiritæ sephi
De grandinis vi orationes euomit?
Ut Sol vaporem ad se humidum cum tra-

xerit,

Et concauis in nubium meatibus
Frigus prunosum inserens, totam obtegit
Rigoris expirationem in infimo,
In laxa molle vertit, induratque rem:
Hinc grando rigidi marmoris vires ha-

bens,

Diffunditur veluti cylindri saxei.

Iam frigoris contentione hiems fera,
Torpore fluminis indito compagini,
Non rarefactum, fluere tunc illud sinit,
At contrahens stringenque concretum in-

dicat.

O syllogismorum vagos fluctus nimis!
Structura inanis ludicrorum infantium,
Dum colligunt paleas, ut ædificent calas.

O bulla taliens, & tumore turgida,
Quæ spiritu ampullata verba inflat leui:
Hanc veluti rem fragilem caducamque illico
Estringit vna stilla, guttaque disiecit.

Si frigus astringit gelata hæc marmora,
Idemque sicca præstat æstatis calor,
Quælo vnde ad vnicam actionem dis-

paret,

Ac

Πῆ μὲν γὰρ αὐταῖς, οἷα πετραίαις πάγους,
 Χειμῶν ἀπεσκλήρωε, πῆ δὲ καὶ θέρος
 † Σπερροῦς ἀφῆκε τὴν χαλάζης τῆς λίθους.

Τίς τὰς ἀφορμὰς τῶν ἀπορήτων λόγων,
 Ταύτης ἀπεκρίβωσε τὴν λιθουργίας

530

Ποῖον θραυσθὲν τῆς σταλακτῆος σῶμα
 Τῆς τῆς χαλάζης ἐξερθεῖ λόγους·

Ὡς ἥλιος μὲν ὑγρὸν ἀεὶ πάσας πάχους,

Καὶ πρὸς τὰ κείλα τῶν νεφῶν ὀρύγματα,

Τὴν φύξιν ἐνθεῖς, καὶ * πείσειλας ὄλλω

535

Τῆς ψυχρότητος ἐν βάθει τῆς ἰκμάδα

Λίθοι τὸ χαῦνον, καὶ παχυνθὲν τὴν φύσιν,

Κἀνπεῦθεν ἡ χάλαζα μαρμαρμένη,

† Λύσις κυλίνδρων γίνετ' ἰσοδρόμων.

Ὅσ' αὖτε χεῖμων ψυχρότητος ἐκταῖσθαι,

540

Νάρκωσιν ἐνθεῖς τὴν ῥοῆς τῆς συστάσθαι,

Χεῖρα μὲν αὐτῶν οὐκ εἶα χαυνωμένω,

Σφίγγων ἢ καὶ σπῶν δεικνύει πεπηγμένω.

Ὡς συλλογισμῶν δόλιατα κύματα,

Καὶ κλίσμα χαῦνον παιδικῶν ἀθυρμάτων,

545

Τὰ λεπτὰ κἀδέφη συλλεγόντων εἰς σέλην.

Ὡς πμφύλιξ σφύζουσα καὶ φουσωμένη,

Καὶ πιδματώσα τῆς * ἐσογκώδης λόγους,

Ἦν ὡς ἀεθρον καὶ ἀεθρον κλίσιν,

Ψεκὰς σπιρῆα, καὶ σαγῶν ἀνατρέπει.

550

Εἰς σφρέφει γὰρ τῆς πάγους ἢ ψυχρότης,

Καὶ ταῦτε ποιεῖ τῆς θέρους ἢ θερμότης,

Πόθεν σικηλθον εἰς τὴν σωέρησαν μίαν.

Ἐναντίως ἔχοντες ἔργα) δύο;

Ποῖα δὲ χῶνα, καὶ κυλισμαρσί σρόφοι,

555

Τὴν ψυξίν ἐσφαίρωσαν εἰς ῥυτιὴν λίθον;

Ποθεν ἢ καὶ φλοξ τῆ βροχῆ μεμιγμένη,

Καὶ τῆ φιλέχθροισ συσροφαῖς εἰλημένη,

Ἄλωσιν ἔπεπονθεν ἀλληλοφθορον;

Εἰ δὲ αὐθις ἠνοῦ ὄξυκίνητον σρέφων,

560

Ἡ πνεῦμα λεπτον εἰς * ἀνάπυξιν λόγου,

Εἰπεῖν τι πρὸν τῶν ἀποκρούφων μάθει,

Καὶ τῆ τῆς σῆς δέσποτα προμηθείας·

Ὡς μὴ τὸ μήκος ἢ τὸ κάλλος τῆ πλάτης,

Μόνον σκοπήζας ἐκπλαγῆ, τῆ κλισμάτων,

565

Ἀλλ' οἴετε μάλλον τῆ νοήσῃ τῆ βάθους

Πρὸς ὑψος ἀρθεῖς, γνωστικῶς σε θαυμάση.

Ἀλλ' εἰπέ λοιπὸν τῷ Σταγερλίτῃ Πλάτων,

Καὶ τῆ μαθητικῶν πείσον, εἰ πείσῃς λέγων,

Ἐκ τῆ αἰῶν κατελθε, καὶ λάλη κάτω.

570

Μὴ πῶς ἐπαρθεῖς τῷ μεταρσίω θεάσῃ,

Ὡς περ νεοπίος αἰετοῦ, καὶ μὴ θέλων.

Αὐθις κατέλθῃς, μὴ φέρων τῆ ἥλιον.

Ἀλλ' ὡ παρ' ἡμῖν ἐμφανῶς κεκρυμμένε,

Καὶ φῶς * μεν οἰκῶν, τῆς ἢ τῆ σὴν ἔσῃαν

575

Ζητῶσι, πλὴν αὐτιπέμπων ἐσπέρων,

Ὡς συγκαλύπτων ἔμόνον τῆν σὴν φύσιν,

Ἐν συστολῇ ἢ δεικνύων καὶ τῆν κλίσιν·

Ὅπως εἰαί τις ἐξερδωνῆσαι λόγῳ

Τῆ σὴν αἰεξέρητον ἔσῃαν θέλη,

580

Πρῶτον λάβοι κάλυμμα τῆν συγνῆ κλίσιν,

Καὶ

Ac sibi repugnantes opifices currerent?
 Quæ infundibula, quæ machinæ versatiles,
 Frigus rotundarent in vnum scrupulum?
 Et vnde flamma mixta madidis imbribus,
 Atque inuolucris acta tam discordibus,
 Non patitur inde euerfionem mutuam?

Sin rursus aciem mentis intendens suæ,
 Arguto & ingenio explicans sententiam,
 Proferre discat credibile quid in abditis,
 Sane hoc tuæ opus est Prouidentia, ô

Deus:

Vt neutiquam longique latique hoc decus
 Rerum stupescat conditarum cogitans,
 Magis at magisque intelligens profunda, te,
 Euectus ad summa, agnitum mirans colat.

Suggere quod est reliquum Stagiritæ

Plato,

Et hoc alumno, si potes. persuadeas,
 Descende ab altis, & loquere summissius,
 Ne audacia elatus superbæ mentis, vt
 Aquilæ ferocis pullus, inuitus quoque
 Labaris infra denuo, Solem haud ferens.

At tu qui apud nos & lates, clare & pa-
 tes,

Lumen quidem habitas, sed tuam quæren-
 tibus

Essentiam, caliginem cæcam iniicis,
 Cum non tegas modo tui vim numinis,
 Anguste at ostendas creatum quicquid est:
 Vt si quis indagare ratione audeat
 A nemine inuentam tuam substantiam,
 Velum creati sumat operis antea,

Et ou-

44 PISIDÆ, MVNDI OPIFICIVM.

Et nubila horrescens, retro mox com-
meet.

Tu effabilem nulli obtines præstantiam,
Teque velut in speculo indicas re in con-
dita,

Vt quisque discendi avidior mortalium

Tui per ipsam imagines, quantum licet,

Non altiores mente rationes petat:

Sed traditus puer vt magistro suo,

Ad litterarum primulas currit notas:

Hæc interim doctus rudimenta infima,

Sese applicet studio creatorum omnium:

Ac syllabas solerter, vt substantias,

In se inuicem perdiscat annexas probe:

At Solis & Lunæ positiones, velut

Distincta rite puncta signet temporum.

Et quando doctrinæ hæc sciet primordia,

Communiore ac tenebit regulas,

Eritque mens affixa particulis in his

Sermonis, oratoriæ ac res exprimet:

Legumque Mundi euadat hinc peritior:

Nec terminos transiliat antiquissimos,

Nouisque studeat constitutis legibus:

Tum multa peragens, ac progressus lon-

gius

Speculationi altæ viam faciat sibi:

Atque ordinem concipiat animo eius loci,

Hunc maximarum ceu magistrum rerum

habens:

Perfectius cognoscat inde & plenius,

Nil ante cæcam præter vmbra nosse se:

Dumtaxat ita, quasi ex mera ignorantia,

Se :

Καὶ πῶ ὁμίχλω ἐκπλαγεῖς ὑποσρέφοι.

Ὡτ' αἰερμῶδον ἐξοχλῶ ἔχων,
 Δεικνὺς ἧ σαυτον ἐν κατ' ἴρω τῆ κίσι,
 Ὅπως ἕκαστος ἐκμάθειν ἠπύγμένος, 585

Τὰς σὰς δὲ σουτίς, ὡς ἐφικτὸν, ἐμφάσις,
 Μη τοὺς ὑπὲρ νοῦν θεῶς ζητεῖ λόγους·
 Ἀλλ' ὡς νέος τις ἐκδοθεὶς διδασκάλω,
 Καὶ πρὸς τὰ περὶ αὐτὰ γράμματα τέχων,
 Τέως τυπωθῆ τις κατὰ μαθήμασι, 590

Προσκαρτερήσας τῆ σχολῆ τῶν κλισμάτων·
 Καὶ συλλαβὰς μὲν ἐμφρόνως τὰς οὐσίας,
 Τὰς εἰς ἑαυτὰς σωτεθείσας ἐκμάθει·

Τὰς ἡλίξ ἧ καὶ σελιώης ἐκθέσις,
 Ὡς τῶν γρονῶν * εὐτυκτα σημεῖα, ξέση· 595
 Ὅταν ἧ πᾶσιν τ' ἀρεπαδείαν μάθῃ,

Καὶ πᾶς καὶ ῥηλικῆς ἐκτελεθῆ ἀρεσώδης,
 Πέξῃ τε τ' νοῦν εἰς τὰ τῶ λόγου μέρη,
 Καὶ ῥητορῶν ἐκφράσις τὰ κλισμάτα,

Τοῖς κοσμικαῖς ἧ πᾶσιν ἐντύχη νόμοις, 600
 Καὶ τὸς παλαιούς μὴ τ' ἀρεσώδων ὄρους,
 * Εἰς ἀρεσώδης ἀχοληθῆ τὰς νέας·

Καὶ πᾶσα * ἀρεσώδης, ἧ ἀρεσώδης εἰσβάλοι,
 Τὰς ἀρεσώδης τ' αἰῶν ἀρεσώδης,
 Καὶ πῶ ἐκεῖ σὺν ταξίν εἰς φρένας λάβοι, 605

Τῶ τ' μεγίστων πραγμάτων ἀρεσώδης·
 Τότε ἀρεσώδης ἐντελέστερον μάθῃ,
 Ὡς ἀρεσώδης ἀρεσώδης * ἀρεσώδης ἀρεσώδης·

οὕτω τε λοιπὸν τ' εἰπερὶ ἀρεσώδης,
 Τὸ,

Τὸ, Γνώθιστων, εἰς Διάσκεψιν λάθοι, 610
 Καὶ τῆ κατ' ἡμας ἐκ Διάτριβῶν φύσει,
 Τέως ἑαυτῶ συλλαλήσοι, καὶ μάθοι·

Πόθεν παρήχθη, μηδεν ὦν περὶ τῆ βίου;
 Καὶ πῶς τὰ μικρὰ ἔσπορα περὶ βλήματα
 Ἐν τοῖς μεροῖσι τῶν τοσούτων ὀργάνων 615

Παρεντέθεντα, πῆ μὲν * ὀμμάτων θέσεις,
 Πῆ ἢ φλέβας τίκτουσι, πῆ δὲ σιδέσεις
 Τῶν ἐντέρων πλέκουσι, καὶ χεῖρας πάλιν
 φύουσι, καὶ ἀείρουσι τοῖς ποσὶ βάσιν;
 Καὶ πῶς μεροῖεν εἰς νομάς πολυτρόπους, 620

Τὸ τῆ σπορά σύστημα περικίλω τρόπῳ
 Μίαν καθιστᾷ τῶν μελῶν ἕξιαν;
 Πόθεν ἢ πηγὰς αἱμάτων ἐπείσθη,
 Τάσιν δὲ νεύρων * ἐμφύει τῷ σώματι,
 κίλζει δὲ πλάσσει, ὠραίζει ἢ τείχαι, 625·

Σφίγγει δὲ περσούς, καὶ μερίζει δακτύλους·
 Χαυνοῖ ἢ γλῶττιαν εἰς τὸ συσρέφειν λόγους,
 Καὶ πλεκτηρον εἶναι τῆ λαλοῦτος ὀργάνῳ·
 Παρακρατεῖ ἢ σπονδύλοις τὸν ἀχένα,
 Μὴ πῶς ὀλιγοῖ * τῆ πείσσει πείθοι· 630

Ῥιζοῖ δὲ πυκνὰς τῶν ὀδόντων τὰς μύλας,
 Ὅπως ἀλεοθῆ περὶ τριφλῶ τὰ σιλία;
 Καὶ πῶς φυτουργεῖ τὴν πυρώδη καρδίαν,
 Σπινθηρὸς ἔνδον μηδενὸς πεφυκός,
 Ἦν ἐν μέσῳ τέθεικεν ὡς περ οἱ τρίπιν 635.

Πηγιώτες, αἰτίπλασμα βάλλουσι ξύλα,
 Ἐκείθεν ἔνθεν, εἰς τὸ σῶσαι τὸ σκάφος.

Se noscat ipsum, mentis & spectet bona,
 Nostræque naturæ immorans mortalium,
 Secum loquatur, cogitetque talia:

Productus vnde est, qui ante vitam nil
 erat?

Qui vero iactus tam pusilli seminis
 Est insitus tot artuum compagibus?

Vbinam duorum luminum sedes sita est?

Quonam modo gignuntur hinc venæ,
 tot &

Connexiones viscerum, atque ambæ ma-
 nus

Nascuntur: hoc satum, ut pedum fulcra edita?

Qui distributa plurima in loca seminis

Natura visque, vltro & citro, variis modis

Compingit vnicam artuum substantiam?

Qua rupe fontes elicit tot sanguinis,

Molemque sætuum inserit per corpora,

Costasque fingit, & capillis dat decus,

Talosque constringit, manum in digitos
 lecat:

Linguam relaxat, quo sonos contorqueat

Orationis garruli ut plectrum organi:

At vertebrae cervicis onus hoc sustinet,

Conversione quo minus lapsum ferat:

Densas & ori dentium stabilit molas,

Ut nutrientia conterantur tritica?

Quiue igneum præcordiis cor conferit,

Intus favilla nulla quamvis emicet?

Hocque indidit medio; carinam figere

Ut qui volunt, hi transtra lignea austruunt

Hinc inde, quo servetur: incolumis ratis.

AR

48 PISIDÆ, MVNDI OPIFICIVM.

Ast vnde formæ imaginem pulchram ex-
primit,

Et pulchritudinem dat informi prius?

Qualesve maternos sinus indagat, vt

Modo his figuram sceminæ effingat, modo

Robusta fundat masculorum corpora:

Et vnde fontes irrigandis fœtibus,

Et vnde dulcis riuulos lactis trahit?

Et qui fit vt pariter calor plantis datus

Impuberum molem organorum adaugeat,

Accretiones corporis dans partibus:

Floresque puberibus pilorum addit loco:

Et gramine aspectum virescente decorat,

Feruorque fructus cogitur profundere,

Donec vigorem ætas senilis auferat,

Hæc quæ iuuentutis cito autumnum

terit:

Flaccescit iste nam calor velocius.

Arista canos at senescentum induit,

Caput labascit, nutat atque flectitur,

Inclinat & humi, prægrauante pondere,

Appetere messis prospicit dum tempora.

Si sumat istam carneam nostram lyram,

Et carminum cognoscat & numerum &

modos,

Ac deserens murum suum silentium

Enunciet nostram infimam melodiam:

Quo seminis vis fluxa concrescar modo,

Carnemque generet, duraque euadat ite-

rum,

Neruosque iungat, ossaque annectat simul:

Aut quantulam memoria cellulam occupet,

Conseruat

Ποθεν δὲ μορφοῖ καὶ τυποῖ τ' εἰκόνα,
 Καὶ κάλλος ἐνέθησιν ἐξ ἀμορφίας;

Ποίως δὲ κόλπους μητρικῆς ἰσότητέων,

840

Πῆ μὲν τὸ θῆλυ χηματίζει τῆ πλάσσει,

Πῆ ἢ προβάλλει σωματώσεως ἀρρένων;

Ποθεν ἢ πηγὰς τοῖς κυήμασι βρύει,

Καὶ τὸ γάλακτος τῆς ἀγωγῆς εἰσάγει;

Καὶ πῶς ὁμοίως τῆς φυτοῖς ἢ θερμότης

845

Αὐξοῖ τὸ σῶμα τῶν αἰήθων ὀργάνων,

Καὶ τὰς ἐπιδόσεις τῶν μελῶν ἐργάζεσθαι.

Ἄνθη ἢ βάλλει τοῖς ἐνήθοις τὰς τρίχας,

Καὶ τὸ πρόσψιν ὠραίζει τῆ χλόη,

Ὀργὰ δὲ καρπὸς ἐξενεγκεῖν ἢ ζέσει;

850

Ἔως αὖ ἔλθῃ τῆς πύθου κῆρας ὁ χρόνος,

Ὅ τιν' ὀπώραν ἐκπέζων τῶν νέων.

Μαραίνεται γὰρ ἀθρόως ἢ θερμότης.

Λακταίνει δὲ τῶν γερόντων ὁ σάχυσ.

Καρηαρθεῖ δὲ, καὶ δοκῆ κεκυφέναι.

855

Τῆ γῆ ἢ προσνέουκε, καὶ βεβήθει κάτω.

Τὸν γὰρ θερισμὸν γέντιωντα προσβλέπει.

Εἰ τιν' καθ' ἡμᾶς σαρκικῶν λάβοι λύρα,

Καὶ γὰρ τὸ εἶρμόν τῶν μελῶν ἔστι τῆς τόνου,

Καὶ τὸ ἀκχον ἐκφυγῶν ἀφωνίαν,

860

Εἰπεῖν διωθῆθαι τιν' κάτω μελωδίαν.

Καὶ πῶς τὸ ῥῶσόν τ' ἀπόρου παχυύνει;

Καὶ τὸ σάρκα ποιεῖ, καὶ πάλιν σκληρύνει;

Καὶ νεῦρα καὶ σύμπηξιν ὁσώδη πλέκει.

Ἡ πληκτικὸν δοχεῖον ἢ μνήμη φέρει,

865

D

Εν ὧ

Εν ᾧ φυλάττει τὰς δοχὰς τῶν πραγμάτων.

Εἶπι ἣ πῶς ἔμπρακτος ἡ φύσις τρέχει

Πρὸς τὰς ἐν ἡμῖν θρηπτικὰς λειτουργίας.

Ὡς αὖ δὲ τις δέσποινά τῆς οἰκουργίας,

Κινεῖ πρὸς ἔργα τῆς ἑαυτῆς * ἐργάτας,

670

Καὶ τῆς ὀρεκτικῆς μὲν ὀξύνει πόρους,

Τῆς ἐλκτικῆς δὲ πάντας ἰθύνει τόνους·

Βάλλει ἣ κλεῖθρα τῆ καθεκτικῆς πύλαις,

Ἔως λαβοῦσα καιρὸν ἀλλοιώσεως,

Εξαιματώσῃ τὰς τρεφὰς ἢ θερμότης,

675

Καὶ πῶς ἀποκρίσσαν ὠθήσῃ θύραν,

Καὶ πᾶν πειτιὸν ἐκφορήσῃ φορτίον.

Ἡ πῶς ἐνεργεῖς αἰπιλήψεις εἰσαῖρα,

Πρὸς τὰς ἐν ἡμῖν πικίλας ἀκακρίστας,

Ἄφνω, ἀκουσμα, γεῦσιν, ὅσφρησιν, θέαν.

680

Καὶ τῆ ἀφαῖς μὲν τῶ δικασῆ δακτύλω,

Ζυγοσατεῖ τὸ χαῦνον * ἐκ τῶν ἀντίων.

Σπιναῖς ἣ ποιεῖ τῆς ἀκουῆς εἰσόδους,

Καὶ κοχλοειδεῖς τὰς θύρας ἐργάζεσθαι,

Ὡς αὖ καθ' εἰρημὸν εἰσρέωσιν οἰκτύπει,

685

Καὶ μὴ καταπλήξωσι τῆς ἑσσι πόρους,

Ἦχοις ἀτάκτοις ἐμπεσόντες οἱ ψέφοι.

Σαρκεῖ δὲ καὶ τῆ γλῶτταν ἠραιωμένῃ.

Δέον γὰρ αὐτῷ δέρμα συμφῶδες γ' ἔχειν,

Πρὸς τὰς ἀνακλάστας τῆ ἐδεσμάτων,

690

Καὶ τὰς ἐπίμους αἰπιλήψεις τῆ πόρων,

Διῶν λαβοῦσα τὰς τρεφὰς ἢ χαυνότης.

Πρὸς πᾶν τὸ ῥέωσιν ἀκακρίστας μένει.

Πόθεν

Conseruat vbi, quas percipit, rerum no-
tas.

Tum referat vt natura currit sedula
Adaptanobis nutriendis munia.
Matrona veluti, quæ familiæ præsidet,
Virget ministros officia quosque ad sua:
Partim appetentes hæc meatus incitat,
Partim attrahentes dirigit cunctos tonos:
Adhibetque portis claustra deducentibus,
Donec, cibi mutationis tempore,
Feruor alimenta mutet ipsa in sanguinem,
Simul atque portam excretionis truserit,
Onus & superuacuum foras proiecerit.

Perceptiones quæ efficaces inferat,
Ad sensuum tot iudicia nostris data
Neruisque & oculis, naribus, linguæ, au-
ribus.

Hinc tactibus, digito quidem æquo iu-
dice,
Examinat molle a suo contrario.

Auditionis transitus arctos facit,
Et flexuosas machinatur ianuas,
Fluant in aures ordinis serie, vt soni,
Ne forte lædantur meatus intimi,
Si pulsibus grauissimis soni irruant.

Et spongiosa carne linguam contegit:
Nam pelle molli præditam esse oportuit,
Refractionem ad esculentorum omnium,
Atque vt meatus apprehendant com-
mode,

Fungosa per quos laxitas capiens cibos,
Diiudicat pulchre liquores quoslibet.

Ast vnde tam amplas fistulas hoc obtinet
 Vehiculum odoratus, meat quâ spiritus
 Vitalis auræ: morbo & illis si accidat
 Vt obstruantur, ceu laqueo animal angitur,
 Aut cogitur animam per os effundere.

Imitata cæli hæc vis situs, hos luminum
 Orbes duos obiecit instar siderum,
 Possemus eiaculatione vt orbium
 Aere repercusso, sagittantes velut,
 Haurire lucem e luce, vt ignem extorri-
 bus.

At capitis a nervis duobus extimis,
 Facto canalis in modum foramine,
 Transmittit hoc lucis meatu spiritum:
 Tunicisque vestit pupulas mollissimis,
 Ac si domi quis virgines custodiat.
 Foramen angustum aperit at meatui,
 Vt spiritus qui e riuulis effunditur
 Non comprimatur, si via huic præclusa
 sit:

Neu obnubilet, visus hebetet aut lucidos,
 Aut lumina obducat nigra caligine:
 Neu turbet aciem status hic, aut inquinet,
 Effusus impetu, via latissima.

O quanta quamque ampla est tuorum ope-
 rum, DEVS,
 Notitia inexplicabilis, sermonibus
 Quæ non notatis prædicat nubem sacram:
 Et nunc datum vt caliginosis cordibus
 Hæc luminum vis præferat claram facem:
 Sed enim per oculos cum notas turpes tra-
 hat,

Rursus

Πόθεν ἢ καὶ σύρμας δ' ἴππους ἔχει,
 Οσφραντικῆς ὄχημα, καὶ βιοτρόφου
 Πνοῆς ἀγαθούς· ὧν φραγμάτων ἐκ πάθους,
 Λγωνιᾶ τὸ ζῶον, ὡς ἐν ἀγχόνῃ,
 Ἡ δὲ * πνεῦμα ἐκδιάζει τὸ σῶμα.

695

Μιμουμένη ἢ τὰς ἐν ἕρανῶ θέσσι,
 Φωστῆρας ἀπέθρεν ὀφθαλμούς δύο,
 Ὅπως ἔχοιμεν τ' βουλαῖς τ' ὀμμάτων,
 Τὸν ἀέρα πλῆθοντες, ὡς οἱ τοξόται,
 Φῶς φωτὶ σύρειν, ὡς τὸ πῦρ ἐξ ἀνθράκων.

700

Ἐκ τ' ἀνω ἢ τῆς κεφαλῆς ἀκροσέγων,
 Κόρυων διατρέχουσα σωλιῶος δίκλι,
 Καὶ πνεῦμα φωτὸς ἐμβαλοῦσα τῷ πύρῳ,
 Τοῖς μὲν χιτῶσι συγκαλύπτει τὰς κόρας,
 Ὡς εἴ τις εἴκει συμφυλάττει παρθέτους·
 Ὅπλῳ ἢ μικρὰν ἐξανόισα τῷ πύρῳ,

705

Ὅπως τὸ πνεῦμα τ' ὀχετῶν διατρέχον,
 Μῆτε σενωθῆ, τ' ὁδοῦ πεφραγμένης,
 Καὶ πνευματώσῃ ἢ σκοτώσῃ τὴν θέαν,
 Καὶ πᾶς ὀπιχύσις πρὸς πλάσῃ τῆς ὄψεσι·
 Μὴ δὲ αὐτὰρ ἀεὶ ἐθολώσῃ τὰς κόρας,
 Ὅρμαῖς ἀπλήθους ἐκχυθῆν πρὸς τὸ πλάσις.

710

715

Ὡς ἐμεγαλῶσθαι τ' σοφῶν σου κλισμάτων
 Ἡ γῶσις ἢ δὺς φρασος, ἢ τῆς ἀγράφοις
 Λόγοις ἀπαγέλλεσθαι τ' θεῖον γνώφον·
 Καὶ νῦν ἐφῆται τῆς ζοφώδους καρδίας,
 Δαδούχον εἶναι τὴν ῥοπήν τῶν ὀμμάτων,
 Εἴπερ δὲ αὐτῶν ἐμβαλοῦσα τὰς ῥύπους.

720

Πάλιν δὲ αὐτῶν ἐκβάλη τὰ δάκρυα,
 Τὰς εἰσόδους πλωῖα τῆς διεξόδου.

Εἰ τὸς λαβυρίνθους δὲ τῶν λόγων φράση,

Ὁ τῶν ἀδήλων κύσιων ζυγιστάτης,

725

Καὶ πῶς ὀνοῦς σῶσι πηλίνω βάρει,

Καὶ πνεῦμα πηλῶ καρτερεῖ σιωημένον·

Καὶ πῶς ἐν ὕλητι τὴν αὐλίαν ἔχει,

Εἰ μηδὲν αὐτὸν ὕλικόν περὶ γράφει.

Ἡ πῶς μέγιστον ὄμμα τῆς ψυχῆς ἔφυ,

730

Καὶ τῶν ἀδήλων ὀπίκτους ἔχει πόρους·

Καὶ νῦν μὲν εἰς γλῶττι ἐνεργείας * μένει,

Νῦν δὲ πρὸς αὐτὸν ἄλλετα τῆς αἰθέρα·

Καὶ πλωῖος δὲ θεῖς, καὶ τῆς ἡλίου φάσας,

Τὰς τῶν αἰῶν τε καὶ κάτω ζητεῖ φύσεως·

735

Καὶ τῶν μὲν δὲ θεῖς, τὰς δὲ συμμέτρως βλέπει,

Τῶν δὲ σοχασμοῖς ἐννοεῖ τὰς εἰκόνας.

Καὶ τὴν ὄρεξιν μηδαμοῦ σῆσαι θέλων,

τὴν ἐφέλκε δὲ μὲν τῶν ἀπάντων αἰτίας,

Καὶ τὴν ἐκείνης γνῶσιν ἀθρῆσαι θέλει·

740

Καὶ πολλὰ κάμνει, καὶ τὸν ἕχατον πόλον

δοκεῖ παρελθεῖν· ἀλλ' ἐκεί τῶν μύσων μόνον,

εἰ καὶ διαυγούς ὀπρήσει καρδίας.

Ὅταν δὲ τὰς τῶν πλωῖων μίτρας

λύση ἀσπλάζων, καὶ βαθύνῃ, καὶ φράση,

745

Ὅπως ὁ κρυπτός τῶν φρενῶν ὁδοστάτης,

Ὁ ψυχοκλέπτης, ὁ φθορῶς τῆς καρδίας,

Ἡ τῶν σκοτῶν ἐπαρσις, ὁ πρῶτος δράκων,

Ἐξώθεν ἔνδον ἠδονὰς παρεισάγει·

Σπίρω

Rursus per ipsos lacrymas fundit pias,
Egressione vt eluat quæ ingressa sunt.

Si porro labyrinthos latentes explicet
Oraculorum, essentiarum libripens
Subtilium: qui mens lutofo ponderi
Adhæreat, cænoque iunctus spiritus:
Qui liber a concretionē in mole sit,
Si nulla materies eum complectitur.
Quiue oculus animi maximus sit insitus,
Vt eius acies penetret abditissima:
At nunc humi est affixus actionibus,
Tollens modo se salit in oras ætheris:
Præpetibus ac pennis volans Solem an-
teit,

Indagat & superas & imas quasque res:
His sufficit sane, has mediocriter videt,
Ac cæterarum imagines signis capit.
Et appetitum sistere haud vsquam volens,
Attrahitur ad causam omnium excelssi-
mam,

Atque illius notitiam habere percupit:
Multum laborat, ac poli altum verticem
Prætergredi putat: sed ibi perstringitur,
Sit perspicaci corde quamuis præditus.

Ast inuoluta hæc quando fila sol-
uerit,

Vnum hoc studens, scrutatus alte, & di-
xerit

Abstrusus vt grassator ille mentium,
Prædoque animorum, cordis humani lues,
Elatio caliginis, primus Draco,
Intro ferat ductas voluptates foris:

56 PISIDÆ, MVNDI OPIFICIVM.

Et cogitatus ferit, vt hinc culpam creet.

Itidem tyrannum se gerens, hominem
trahit

Affectuum ad seruitutem, vt belluam.

Hic mobiles mentes videri aues facit,

Sues adulteros, rapaces vt lupos,

Vespasque violentos, furentes pardales,

Et sanniones mutat in fœdos canes,

Qui blandientes impetunt morsu aspero:

At luridos ex liuidis angues parit,

Fundens venenum fictione pessima.

Acuitque acerba tela fastus turgidi:

Nam tingit illa inflante mentes phar-
maco,

Lapsu eleuato, honore valde ignobili,

Humili tumore, gloriaque ingloria,

Ridente luctu ludicri vmbra tam leuem,

Idololatriam auri auaris inserit,

Originem primam malorum & cladum:

Satiata quæ affatim, satietatem haud capit;

Tabescit at libidinum tota æstibus:

Expletione & auctione aleus sitim,

Temulentiaë flammam aureæ accendit
magis.

Tum qui sit hac vi præditus, lapsus polo,

Vt non modo istud corpus, hostem vt bar-
barum,

Cum spiritu committat aduerso agmine:

At dirus alma mancipet præcordia,

In seruitutem liberam naturam agat,

Mentesque, iuris quæ sui, subigat sibi,

Captiuitate affligat ac miserima;

Hinc

Σπείρων λογισμούς εἰς γονυῖ ἀμαρτίας. 750

Ἡ πῶς τυραννέει καὶ μετάρει τῶν Φύσιν,

* Εἰς τῶν Φύσιν τῶν παθῶν κτλωώδιαν.

Καὶ πῶς μὲν δείκνυσι τὰς κούφας φρένας,

Σύας ἢ πέρνας, καὶ λύκους τὴν δὲ παγας,

Σφῆκας ἢ πηλίκτας, θυμικὸς ἢ παρδάλεις. 755

Ποιεῖ ἢ τοὺς ἔρωνας ἀθλίους κωίας,

Σαίνειν δοκωῶτας, καὶ δάκνυν ἠπύγμένους.

Οφεις ἢ πικροὺς ἐκτελεῖ τὴν βασκαίους,

Τὸν ἰὸν ἐνθεῖς τῇ κακῇ * πειπλάσθ.

Θήνη ἢ πικρὰ καὶ τὰ τῶν πύφου βέλη. 760

* Βλαπτεῖ γὰρ αὐτῶν ψυχοκόμπω φαρμάκω,

Τιμῆς ἀτίμα, πλώσεως ἐπηρμένης.

* Οὐ γὰρ ταπεινὸν, δυσκλεοῦς ἀδοξίας,

Θρῶν γελῶντι τῶν σκιαῶν τῶν παιγνίω.

Εἰδωλολατρίαν δὲ τῶν φιλαργύροις. 765

Τῶν ῥίζων ἐνέθησι τῶν κακῶν ὅλων.

* Ἡ καὶ κρεοθῆ μάλλον, σὸν ἔχει κόρον,

Ἀλλ' εἰς ὀρέξεις τήκεται καὶ φλεγμονὰς,

Τῇ πηλομονῇ διψῶσα, ἔτι πρὸς θεοῖς

Τὸν βρασμὸν ἐξάπλουσα τῆς χρυσῆς μέθης. 770

Ἡ πῶς τοσοῦτον καὶ πεσῶν ἔχει κρείτος,

* Ὡς μὴ μόνον τὸ σῶμα βαρβαροῦ δίκτω,

Ἀνίστρατεύειν πρὸς μάχην ἔτι πνέματος.

* Ἡ δὲ καὶ τῆς ἀπλεταίης τῆς καρδίας,

Καὶ δουλαγωγεῖ τῶν ἐλθόντων Φύσιν, 775

Καὶ τὰς ἐν ἡμῖν αὐτοδεσποτικὰς φρένας

Ἐν αἰχμαλώτῳ συμφορᾷ πειπλάσθ.

Πείθει τε πολλὰ καὶ τὰ λοιπὰ συμπνέειν·
 Ἐλίαιε ἢ γὰρ λοξοειδῶς, ὡς ὄφεις,
 Ἔστι ἢ δένδρον ἐν φρονησὶ θηρίον·
 Σπυχοδρομεῖ δὲ τὴν κάτω φορὰν τρέχων· 780
 Κεχρημένῳ γὰρ ὡς ποσὶ τῆς κοιλίας,
 Λείχων ἢ τὸ χοιῶν τοῖς λύκων τάχα τρόποις,
 Καὶ γαστριμαργῶ τὸ παθῶν ὑπερζέσθαι.
 Κινεῖ τὸ συμπέρασμα τῆς ἀμαρτίας, 785
 Πρὸς ἑκάστου γούσιον ἡδέως τρέχει.
 Καὶ συγκεραυνῶς ἡδονῆ τὴν πικρίαν,
 Μελικρατῶ φθείρει με δηλητηρίῳ.
 Σύμβουλον ἔχθρὸς, καὶ κατηγορὸς φίλος,
 Σφαγεὺς προσλήτης, ἔφονεὺς σωεργάτης, 790
 Πλανῶν ὁδηγὸς, δειμένης ὁδοσάτης,
 Λασιπυγὸς, ὄπρῳ δὲ δεκτός, ὄπρῳ δὲ δράκων·
 Θέλγει γὰρ ἡμᾶς, μηδενὸς προσκείμενος·
 Κάλλος περὶ τῆς ἀμαρτίας κινουμένον·
 Πρόσωπα μορφοῖ, ζωγραφεῖ διαπλάσσει, 795
 Τὸν νοῦν ἐρπύλλον, ψηλαφᾷ τὰς δακτύλους,
 Γέλωτα ποιεῖ, συμβιβάζει τὸ σῶμα·
 Καὶ τῆς δοκίμης δὲ ἀφανοῦς ἀμαρτίας,
 Ἐμπρακτον ὠδίνησε τὴν ἀμαρτίαν.

Οὐκ ἀγοῶν γὰρ τῶν ἐκείνων φασμάτων 800
 Τὸ δυσπαγὲς φρόνημα, καὶ τῶν πλεόνων
 Θλίβει με καὶ δάκνει με καρκίνων δίκλων,
 Φθίνοντα καὶ πρᾶτοντα τὴν ἀμαρτίαν.
 Πλὴν τὸν γέροντα πύθον ἀρρήτως ὄφιν,
 Τὸ τῆς σκότητος κάτοπλον, ἡ θεία κελίσις

Προὔθηκον

Hinc suadet aggredi facinora pleraque:
 Nam tortuosa, ceu Draco, irrepit via,
 In intimisque sensibus trux bellua est,
 Ingreditur & solo, infimum carpens iter:
 Alui ministerio pedum loco vtitur,
 Lingens luporum more sueto pulverem:
 Intemperante affectionum incendio
 Studet facinus ad vmbilicum ducere,
 Ad quem cibum avidus quisque cursitat
 libens.

Miscetque amarorem voluptati asperum,
 Mulso venenoso parans mihi necem,
 Patronus infestus, benignus proditor,
 Iugulum petens blande, enecans quos ad-
 iuvat,

Dux in via fallens, beneuolus ac latro,
 Et perfidus, gratusque & eloquens Draco:
 Namque allicit nos, præmio nullo dato:
 Formæ exhibet decus, nec vlla mota res:
 Larvas figurat, spectra fingit inania,
 Scruratur animum, tangit & digitos manus,
 Risum excitat, labellaque oris comprimit:
 Et opinione delitentis criminis,
 Crimen reapse noxium mox parturit.

Iam illusionum Dæmonis non nescium,
 Propositi iniqui ac pessimi, tanto magis
 Me pungit ac mordet: rubens cancer velut,
 Quod flagitium & auerfer, & præstem ta-
 men.

Nisi si vetustum anguem hunc inaudito
 modo,

Caliginis speculum, Dci sententia

Nobis

Nobis ob oculos posuit, vt, si quidem notas
 Ad imaginem sacram editas non tollimus,
 Habeamus ipsum ludibri tanquam loco,
 Anguemque ludamus, licet hiatus paret.
 Plerique enim mentem superbam & a-
 speram,

In prælioque inuulnerabilem illius
 Vim molis expertem, grauati his artibus
 Ac terreo contemperati puluere,
 Retudere gnauiter, perinde ac si scuta
 Repellerent humi sagittas irritas.

Si singula hæc spectanda proponat sibi,
 Et vilium ac vulgatum mortalibus
 Victoria habita, notionem prædicet:
 Vel promouens gradum, organum capiat
 sacrum,

Vox clamitantis cordis in vastis locis:
 Aut forcipi si se Cherubinæ admouens,
 Sermonis almi sumat hinc carbunculum:
 Aut flammeum currum, igneosque equos
 trahens,

Iter polorum currere arduum volet,
 Equesque vita appareat sublimior,
 Carne hunc deorsum dimouere nescia.

Deducat ignem, rorem & appendat supra:
 Cunctas trahens, vel distrahens, mutans ve
 res,

Obturet ac fide os leonum audacium,
 Rorem esse monstret ignem in ardenti pyra:
 Nilumue feriat, sanguine immutans aquas,
 Et suadeat fulgere Solem in nubilo:
 Ac diuidat abyssum in stupendam semitam:

Præstet

Προΐηκεν ἡμῖν, εἶ γε τὸς κατ' εἰκόνα
 Γραφέντας ἡμῖν μὴ χαράζομεν τύπους,
 Ὅπως ἔχωμεν αὐτὸν ἀντὶ παλαιῆς,
 Παιζόντες εἰς δράκοντα, καὶ χαίη μέγα.
 Ποῖλοι γὰρ αὐτῶ τ' ἐπηρμένω φρένα, 810
 Καὶ τ' ἀφυκτον ἐν μάχαις αὐλίαν,
 Ὑλῶ ἔχοντες σαρκικῶν βαρημιάτων,
 Καὶ τῆ γεώδῃ συμπεφυρμένοι κόνει,
 Ημβλωσαν, ἀπέσρεψαν, ὥσπερ ἀσπίδες
 Τὰ σαθρὰ πρὸς γλῶ ἀντιπέμποντες βέλη. 815

Εἰ ταῦτα πάντα πρὸς Διόσκεψαν λάβοι,
 Καὶ τῶν δοκωύτων ὀτελῶν καὶ σωτρεύων,
 Τὸν σφυγμὸν δῖρων, τ' ἀγνώσιν φράσσι·
 Ἡ καὶ πρὸς πῶν θεῖον ὄργανον λάβοι,
 Φωνὴ βοῶντες εἰς ἐρήμους καρδίας· 820
 Ἡ τῆ περάζα δ' χερουβὶμ ἐγξίσις,
 Λόβοι παρ' αὐτῶ τῆ λόγου τὸν αἰθέρα·
 Ἡ τ' πυραυγῆ δὲ φρον, ἡ τὸς ἐμφλόγους
 Ἰππους ἐλαύνων, ἔραων ὄδον δράμοι,
 Ἰπῶδες ἢ δειχθῆ τῶ βίω μετάρσι· 825
 Τῆς σαρκὸς αὐτὸν μὴ κατασπώσης κάτω.

Ἡ πῦρ κατὰξει καὶ κρεμάσῃ πλὴν δρόσον,
 Ἐλκων, μετῆλκων, αἰπετάλων τὰς φύσας·
 Φράξει ἢ πῖσι τῶν λεόντων τὸ σῆμα,
 Δρόσον ἢ δειξει τ' καμίνε τ' φλόγα· 830
 Ἡ καὶ κατὰξει Νεῖλον εἰς αἶμα τρέπων,
 Πῖσι δὲ λάμπει ἐν ζόφῳ τ' ἥλιον,
 Σχίσσῃ ἢ πλὴν ἀβυσσον εἰς τρίβον ξένω,

Στύλο,

Στύλων ἢ δαίξει * νυκτὸς ἔμπυρον σέλας,

" Ἄρτας δεσίτε μὴ προκαιμένεσσι πλάσσει,

835

Λιμὸν ἢ θάλπει τῇ βροχῇ τῶν ὀρνέων,

Πηγὰς δὲ πέτραν ἐκβαλεῖν ἀναγκάσει.

Τείνοι ἢ χεῖρας εἰς τροπὴν ἐναυτίων,

Τῷ σαυροειδοῦς συμβόλῃ τῷ εἰκόνα.

" Ἴδοι ἢ πυρσῶ μὴ φλογοθεῖσαν βάτον,

840

Τὰ κρυπτὰ ἔμμελλοντος εἰκονίσματα.

Τότε προκύψας, ὡς ὁ Μωσῆς, * ἐμφόβως,

Καὶ καπνὸν ὕρων ἐν θυέλλῃ καὶ γνόφῳ,

Καὶ πρὸς τὸ νύγμα τ' ὀπίης ἀφειγμένῳ,

Μόλις τὰ κρυπτὰ τῶν ὀπιθίων μέρη

845

Θεοῦ σκοπήσει, καὶ πλεον μηδὲν βλέπων,

Πλέον ποθήσει τ' κεκρυμμένον πόθον.

Ἄργοι γὰρ εἰσι τῶν * ἐρώντων οἱ πόθοι,

Εἰ σωτόμως τύχῳσι τῷ ποθουμένῳ.

Καὶ πᾶς ἐρδυνῶν τῷ θεῷ τῷ ἐσίαν,

850

" Ὅσον θεωρεῖ, πρὸς ποσὸν συμμύει.

Εἰ γὰρ ἴς εἰς ἄβυσσον, ἀπλήστους κόρας,

Ἡ καὶ πυραυγῇ δίσκον ἠλίεσσι βλέπων,

" Ὅσον * θεωρεῖ, τὰς κόρας ἀμβλυώει.

Ποῖος πανόπτης † σκοπήσει νοδὸς βλέπων,

855

Τὸν τῷ καθ' ἡμας ἠλίεσσι φωτὸς πόρον;

Ἀλλ' ὧ παρῶν πόρρωθεν ἐδραῖω τάχει,

" Ὅ πᾶσι γνωστὸς ἔδυσεύρετος μένων,

Καὶ πᾶσι ληπίος, καὶ κρατεῖσθαι μὴ θέλων.

Πᾶσι γὰρ ὧν ἄγνωστὸς, ἐγνώσθης ὅλοις

860

Ἐξ ὧν ἐνεργεῖς, † εἰς τὸ πάντα σε βλέπων.

" Ὅσον

Præstet columnam noctis igneam facem,
 Panemque fingat frugibus nullis datis:
 Compelcat & famem imbre demisso alitum:
 Ac flumen vndæ fluere cogat e petra.
 Intendat aut palmas ad hostium fugam,
 Imaginem exprimens salutaris crucis:
 Cernatque magno incendio haud vltum ru-
 bum:

Abstrusa signa euentuum prænuncia:
 Tandem procumbens præ metu, Mosis
 modo,

Cum inuenerit fumum in procella nu-
 beque,

Et ad foraminis profectus terminum,
 Latentia ægre posterarum partium
 Dei intuebitur, nihilque ultra videns,
 Desiderabit cupidius quod abditum est:
 Nam amantium sunt languidi cupidines,
 Quando cito optatis frui conceditur.

Iam quisquis ipsam essentiam quærit Dei,
 Quanto acrius spectet, magis conuiueat.
 Proinde si spectator auidus lumina
 Dum iactat in voraginem, aut Solis iubar,
 Quanto inspicit magis, hoc magis perstrin-
 gitur:

Quæ perspicacissima videre mens queat
 Solaris huius luminis fontem abditum?

Tu qui eminus præsto es celeritate stabili,
 Et cognitus cunctis, & inuentu arduus,
 Qui percipia cunctis potes, nec vis capi:
 Nam nemini perceptus, omnibus agnitus
 Tuis operibus, queis ybique cerneris:

Nam

64 PISIDÆ, MVNDI OPIFICIVM.

Nam quanta magnitudo naturæ tuæ est,
Quæ incomprehensa arctatur excellentia,
Huc vsque nobis actionem cernere
Tuam finis: nec angelis solum in tuis,
Queis igneas substantias indens, facis
Materiem ab omni mole mire liberam:
Sed si quis ordo essentis sublimior
Globis in æthereis polisque nos latet,
In quaque mundi parte, qui nunc cernitur,
Qui ve ante fuerat, postque erit, si sic voles.
Namque exit in flammam atque aquam, tum
in aerem,

Terramque: in astris, stirpibusque, auibusque,
inest:

Itque in natantium & genus reptantium,
In omne gramen: denique in hominem magis,
Ob quem ista, post quem tanta currunt se-
dulo.

Radius tuus sed enim, locus quem non capit,
Paruat omnia, nec premitur angustiis:
Neque maximarum est artifex rerum modo,
At cuncta simul amplectitur firmissime.
Nos dirige isto, quo tui opifici licet
Orbis figuras sciscitari splendidas.

Nam ecquis, videt dum poma, pictas vel
rosas,

Non illico agnoscit coloris opificem?
Quis suaue olens dum nare ducit Balsamum,
Non te ante odoratur magis quam balsamum?

Cedrum quis attollit, quis eius porrigit
Baccas, & vnguentum acre ligno coniicit?

Ouis Nardum inungit, delibuto & gramine
Aroma

Ὅσον γὰρ ἐν σοὶ τὸ μέγεθος τῆς ἔσσης,
 Ἐν * ἀκατάληπτοις ἐξοχαῖς σιωεσάλη,
 Τοσοῦτον ἡμῖν τὴν ἐνέργειαν βλέπειν
 Τὴν σὺν ἐφῆκας, οὐκ ἐν ἀγγέλοις μόνον, 865
 Οἷς τὰς πυραυγῆς ἐμφυτεύσας ἔσσης,
 Ἐλὼ αὐλον μουσικῶς ἀπὸ γάλακτος
 Ἀλλ' εἰς ἡμᾶς οὐσιῶν ὑπερέτερα,
 Λέληθε τὰς ἐρανοῖς, ἐν αἰθέρι,
 Ἐν παντὶ κόσμῳ, τῷ τε νυῦ ὄρωμένῳ,
 Καὶ τῷ πρὸ αὐτῶ, καὶ μετ' αὐτὸν εἰς θέλεις.
 Χωρεῖ γὰρ εἰς πῦρ, εἰς ὕδωρ, εἰς αἴερα,
 Εἰς γλῶσσοις, ἐν φυτόις, ἐν ὀρνέοις,
 * Εἰς πᾶν τὸ νηκτὸν, εἰς τὸν ἔρποντα σόλον,
 Εἰς πάντα χόρτον, εἰς τὸν ἀνθρώπον πλέον,
 Δι' οὐ πτωχῶτα καὶ μετ' οὐ πτωχῶτα τέχνη.

ΔΩΡΕΑ
 ΣΟΦΙΑΣ ΑΝΤΙΓΙΜΑΔΟΥ

Ἡ δὲ γὰρ ἀκτὶς μηδαμοῦ χωρουμένη,
 Εἰς πάντα χωρεῖ, μηδαμοῦ στενωμένη
 Οὐ τῶν μεγίστων οὐσα τεχνίτις μόνον,
 Ὅμοσ' ἢ πάντων ἀσχετῶς δεδραγμένη 880
 Ἰθυον ἡμᾶς, ἔνθα τῆς κοσμοθρίας
 Τῆς σῆς ἔνεστιν ἰσορεῖν τὰς ἐμφάσεις.

ΤΙς γὰρ θεωρῶν μῆλον ἢ βαφλὴν ῥόδου,
 Οὐκ εἰδὼς ἔγνω τῆς βαφῆς τῆς ἐργασίας;
 Ἡ πῖος εἰς ὄσφρησιν ἐλθὼν βαλοῖ μου, 885
 Οὐ σὲ πρὸς ἐπιπέσει βαλοῖ μου πλέον;
 Τίς κέδρον ὑψοῖ, καὶ πλατυῖ τῆς κλάδους,
 Καὶ πικρὸν ἐπιθήσει τῷ ξύλῳ μύρον;
 Τίς νάρδον ἐψῆ, καὶ μυρίζων τῆς πύων,

Ε

Αρωματίζην ἐκδιάζει τ' εὐαχίως; 800

Πόθεν δὲ Φοίνιξ ἐν κατὰ ξηρὰς τόποις,
Καρπὸς μελουργεῖ τῶν ἐνίκμων βοτρυῶν;

Τίς καὶ τὰ κίτρα τ' ἀκαθάρτος ὀπίσσει,
Σιωπήσει αὐτίς αὐτοχάλκῳ ἑξίφκι;

Τίς ἀπαρῆνοι τὰ τέκνα τ' φυτῶν * ἔλας; 803

Καί τ' ἴς μὲν εἰρήνησιν ὁσώδη βάσιν,

Οἷς ἔσιν ἐκτὶς ἀσθενῆς ἢ γυμνότης,

Τοῖς ἢ πρὸ θάλλει σπέρρον ἔξωθεν ἑρέως;

Οἷς ἔσιν ἐντὶς ὀπαθῆς ἢ χαυνότης.

Τίς τῷ λέοντι θάρσος, ἢ τῇ δορκάδι 806

Δρόμους ἐνήκεν αἰτιφάρμακον φόβος;

Τίς ταῦρον ἐκρατίωνεν ὡς περ ἐρχάτιον,

Ἀροτρίαῶν μέλλοντα; τίς τ' ὀρνέων

Τὴν γλῶτταν ἐσέμωσεν ὀρθάνῃ δίκλιν;

Ὡς καὶ νομίζεν τὴς κενούς μυθοχρᾶφας; 809

Εἶναι παρ' αὐτίς γναπτικὴν ὀμιλίαν.

Πόθεν ἢ ἢ γρὺν ψυθεῖες λαβῶν κράτος,

Καὶ βουῶ ἀνάσσω ὧν ἔξ' ἐπείμων δὲ πάγων,

Καὶ πλωὸς ἤρπαι, ἢ βαδίξει τετραπύς;

Τίς τὰς καμήλους κρηπεοὺς ὄσους ὀργίλους; 812

Ἐπίσσε μητρὸς μὴ μαινεοῦσα γάμων;

Καὶ κτῶνος ἔτω βράζον εἰς λάγρον πάθος,

Πρὸς τ' ἀθεσμον μίξιν ἐγκρατὶς μένον,

Πέρσας ἐλέγχει τὴς θολοῦτας τ' βίον.

Ποίους ὀρσμοὺς ἐκμαθῶν Ἰπποκράτης; 815

Τετραῶν δίκταμον ἐμφαγῶν τράγος,

Τὸν ἰὸν ὀθρὸς τῶν βελῶν ἀποπύει;

Aroma spicam cogit almam fundere?

Ast vnde Palma arenibus nata in plagis,
Mel fundit in fructus racemosque vuidos?

Quis mala citria muniens tot spiculis,
Aptavit ipsis arma naturalia?

Quis Itirpium fœtus recentes obregit?
Ac his quidem indit nuclei basim osseam,
Queis nuditas extra imbecilla est scilicet:
Aliisque duram opponit exterius cutem,
Queis intus est mollitia delicatior.

Ecquis Leoni audaciam, timido at damæ

Curfus timoris remedium tutum exhibet?

Tauro quis vt opifici dedit robur, solum
Vertat vt aratro? quisve linguam garrulis
Velut organum formavit auibus tinnulum?

Vt inde rentur fabulatores noui

Ipsas habere cognitos vocum sonos.

Ast vnde quæso maximis Gryps viribus
Bouem vnguibus rapidissimis alte eleuans,
Alesque volat, & quadrupes gressus mouet?

Quisnam Camelos, æstuent irâ licet,
Persuasit vt parentis haud se polluant
Contactibus? libidinofum ergo hoc pecus,

Dum temperat constanter a venere impia,
Perlas nefandæ impuritatis arguit.

Decreta quænam didicit a Coosene,
Vt saucius caper ferus Dictamnum edat,
Et sic sagittarum venenum respuat?

Ecquis Galenus Accipitrum vulnera
Lactucæ amaris purgat e liquoribus,
Caliginosam luminum his nubem aufe-
rens?

At Pardalis feræ cruorem haurit capræ
Vexata morbo: sic medetur & sibi.

Sed vuidis quercus sacratæ frondibus,
Vstos Camelus mox saporis euomit.

At viride gramen si canis gustauerit,
Depellit atræ bilis ægritudinem.

Rauit lupi terram, lepusque cantharos,
Leoque simias: olor ranunculos,

Hædique difficilem cum edunt Scammo-
niam,

Cibo hoc dolores cruditatis leniunt.

Et absque falso numine Æsculapii,

Angues vorando sana fit Ciconia.

Vnde at Catoblepas anhelans vim igneam,

A nare flatum torrida emittens ferum,

Incendii flumen solum versus iacit,

Iaculatur ac telum procul, tanquam ar-
ciger,

Ætnæam vt ardere rapidam flammam
putes,

Fulminibus & pares vaporum turbines?

Vt nisi iuberetur gerere pronum caput,

Flammæque feruidos ciere infra globos,

Terram cadaueribus premi contingeret.

Iam quæ genera præstantiora animalium

Terrentur a re viliori qualibet?

Formidat omnis equus flagelli verbera,

Oestroque percussus fugam taurus capit:

Terre

Ποῖος Γαλλῶς ἱεράκων τ' νόσον
 Ὀπῶ καθάρει πικροφύλων θειδάκων,
 Ἀχλιῶ δὲ αὐτῶν ὀπιικῶ ἀποξέων; 920

Καὶ πάρδαλις μὲν λύθρον αἰγὸς ἀγρίε
 Πίνει νοσοῦσα, καὶ καθάρει τῶν νέσον.

Ἰγροῖς δὲ φύλλοις ἐκ δρυὸς καθαρσίε,
 Χυμοὺς κάμηλῳ ἐξεμῆ κεκαυμένε.

Χλωρὰν δὲ τῶν ἀγρωσιν εἰ φάρα κύων,
 Χολῆς μελαίνης ἐξερδύγε τ' πάθος. 925

Λύχοι τ' τῶν γλιῶ, οἱ λαγοὶ τ' κανθάρους,
 Λέων πηθήκους, οἱ τ' κύκνοι βατράχους,

Τράγοι δὲ τ' ἀπεπλον ἀσκαμμωνίαν
 Δειπνοῦτες, ἐκπύουσι τ' ἀπεψίαν. 930

Ἀσκληπιού δὲ τῶν νόθου θεῶ δίχα,
 Τρώγων πελαργὸς, ἐνοσήσει, τὰς ὄφεις.

Πόθεν κατῶθεψ πυρσὸν ἐμφυτον πνέων,
 Ἐκ ῥίνος ἐμφύσημα πυρφορουμένης,

Κάτω τὸ ρεῦμα τ' πυρᾶς ἀντιπέφει·
 Πόρρω δὲ πέμπη τ' φορὰν, ὡς τοξότης, 935

Λίτναίαν ὡς περ καὶ κατὰ ῥρυτον φλόγα,
 Δίχλω * κεραυνῶ πυρσοβολῶν * ἀτμίδα·

Εἰ μὴ δὲ θεσμὸν εἶχε συγκεκυφέναι,
 Καὶ τ' φλογὸς τὸ βράσμα συγκινεῖν κάτω, 940

Τῶν γλιῶ βαρύνειν εἶχεν αὐτὶς λειψάνοις.

Ποθεν δὲ τὰ πρῶχοντα τ' ζώων γήη,
 Ἐκ τῶν δοκευῶτων μετρίων φαυλίζε τ' ;

Καὶ πᾶς μὲν ἔπος σειρμάσιχα τρέμει,
 Οἰσρῶ δὲ φάρα ταῦρος ἐπλοημένῳ·

945
 906α

Φοβῆ ἢ τ' ἰέοντα τυπήσεις κύων.

Ἡμας δὲ κώνωψ ὄτελης Δαερέφει,
 Δάκνων, πρῶσαιλῶν, ἐξυπνίζων πολλάκις,
 Καὶ τ' ἑλεφαντῶν ἐκφοβοῦσι τὸ κράτος,
 Τὰ μικρὰ ζυγυζοῦντα τ' χείρων βρέφη.

950

Καὶ μικρὸς ὑλῆ (ὑχοχέρσω θηρίω
 φθόρα ἐφιστῆ τῆ τεμῆ τῶν ἡπατῶν
 λάθρα γ' αἰπὴ πρῶσαιλῶν κεχηγῆσι,
 Διατρέχει τὰ ἀπ' ἀλάχνα σωλήως δίκλι,
 Τεμῶν δὲ κρυπῆν ἐξ ὀπιθίς θόρα
 φονδὸς Δαδρας οἴχεται σεσωσμεῖ.

955

Ἄλλα δὲ ἵς πέφυκεν ὀρνέες φύσις,
 Ἡ τὸς ὀδόντας βόσκειται τῆ θηρία,
 Καὶ τῆς πειθῆος ἐστῆατα λειψάνοις
 Σποργῆν ἢ δεικνύει τὰ γυναικῶ φίλα,
 Καὶ τ' τραπέζης πῶ τρεφῆν αἰδομένη,

960

Ὅταν τ' ὑλῆον γῆνιῶντα πρῶσαιλέπη,
 Κράζα, πρῶσαι, τῆς ποσὶ πρῶσαιλέπει,
 Κηρῆ ἢ τῆς ὄνουξ, καὶ πρῶ τῆς φόνος,
 Κήρυξ ὀλέθρα γίνεται ζωφόρος.

965

Καὶ τ' τραπέζων ἐξελέγχει τὸς φίλους,
 Μὴ* συμμαχοῦντας εἰς ἀνάγκην τῆς φίλοις
 Εὐχρῶ γ' αἰμα, τῆς εἰς ὀγκῶσι φύσις,
 Εκ τ' ἀμυδρῶν συμμαχοῦσιν σωματῶν,

Ὡς μὴ τῆς αἰπῶν τῆς ἐπάρους πρῶσαιλέπων,
 Πάθαι λεληθῶς δυσεβῆς ὑποψίας.

970

Ὅ καὶ πέπνυθεν ἠκατ' Αἴγυπτον μέθη,
 Οὐ τῆς μεγίστης ἠπατημένη μόνον.

975

Tegret Leonem verberatus & canis.
 At nos culex vilissimus torquet male,
 Mordens strepensque, sæpius somno excl-
 tans:

Sicut Elephantum territant ferociam
 Ipsi pusilli grunnentes porculi.

At parvus Hyllus terræ alumno & flu-
 minis

Necem llruit, feruensque concidit iecur:
 Nam clanculum irrepens in os eius patens,
 Per viscera excurrit caui tubi modo,
 Findensque posticum latenter ostium,
 Hostis fuga suæ salutis consulit.

Est alia item natura avis percallida,
 Quæ in dentibus depascitur monstri istius,
 Ex reliquis epulans optimis belluæ:
 Et certi amici quis sit affectus docens,
 Mentæque honorem & gratiam tribuens
 cibus,

Quando intuetur Hyllum adesse proxime,
 Clangit, strepitque alis, pedibus & prosilit,
 Et vnguibus corradit, antequæ impetum
 Præconecis, salutis idem quo auctor est:
 Sicque arguit mensarum opipararum assecclas,
 Non adiuuantes, cum necessitas iubet,
 Namque, arbitror, decebat immanes feras
 Exilia hæc corpuscula sibi adlescere,
 Ne forte quis, dum immanitatem harum
 videt.

In notiones incidat sensim impias:
 Ægyptiorum vt accidit tenuentia,
 Quæ non modo his delusa fuit ingentibus,

Sed vilibus reptilibus, ac fœdis feris:

Totum salum impietatis horrendæ cibens:

Ab hisque docta Hebræa gens malo suo,

Vitæ studens vitia æmulari pessimæ,

Res consecrauit muscam ad vnam conditas.

Orcas quis, hæc portenta maris, alta vt
iuga,

In vastitate immensi abyssi continet:

Ne, si impetu ferrentur in latas vias,

Naues morarentur, vel alio truderent?

Quisve Remoram piscem pusillum in æ-
quore

Statuit carinis obuium currentibus?

Hic classi in altum vela danti opponitur,

Spirantibusque auris resistit gnauiter:

Siquidem ala media parte pectoris sita,

Hunc versat, & quasi cymbalum circum-
plicat;

Quam nauibus quando obiicit currentibus,

Arcet aquilones, fluctuum & cursum im-
pedit,

Spumamque collidit procellis turgidam;

Mucronibus donec nouaculisque eum

Peritus vrinator incautum secet,

Et salibus iniectum vaporibus priuet:

Hinc fit medela matribus, quas vellicat

Infans in aluo contineri qui nequit,

Sed prosilire vult, ruenisque illabitur.

Vnde at secundas, veluti turtur, nuptias

Natura Purpureonis odit maxime:

Vt si quam apud nos hic Lupam conspexerit,

Corpus suum inedia sinat tabescere?

Meretriciu

Ἀλλ' ἄχρη Φαύλων ἔρπετων καὶ θηρίων,
 Τῆς δυσεθείας ἐκπιύσα τὸν σάλον. 975

Οἷς καὶ μαθητεύσαντες Ἑβραῖοι πάλα,
 Τὸν αὐτὸν ἐζήλωσαν ἐν κακῶς βίον,
 Καὶ μέγχι μύας ἐκθεσιῶτες πῶ κτίσιν.

Τίς καὶ τὰ κήτη τ' θαλάσσης τῆς λόφους,
 Ἐν ταῖς ἐρήμοις τ' ἀθύσπου συλλέγῃ; 980
 Μήπως ἐπὶς Φρήσαντα τ' λεωφόροις
 Ὀδοσπησίη καὶ παραξί τὰ σκάφη.

Καὶ τίς τὸν ἰχθυῶν τὸν βραχίω τ' ναυκράτιω
 Ποιῖ τεχνουσῶν ὀλκᾶδων ἀντισάτιω,
 Καὶ πλωτὸν ὀλιόθρον ἀντιέρει σόλον, 985

Καὶ ταῖς * πνεύμας ἀντι(απτε) βίαις.
 Πτέρυξ γὰρ * αὐτὸν πρὸς τὰ τῆς σέρνου μέτρα,
 Κυκλοῖ πειπύξαζα κυμβάλου δίκλω.
 Ἦν τ' θεύμας ἀντερείδων ὀλκάσιν,
 Ἴσα τὸ πνεῦμα, καὶ τὸ ρεῦμα, καὶ τρέχη, 990

Καὶ κυρτὸν ἀφρόν ἀντεπικλᾶ τῶ σάλω,
 Ἔως μαχαίραις ἢ ξυροῖς τεθηγμένοις,
 Τέμη τὸν ἰχθῦν τεχνικῶς βυθοδρόμος,
 Ἄλσι τε τῶτον ἐμβαλῶν ἐξιπμάσσι,
 Καὶ γίνετα κλείς μητρικῶν σπαραγμάτων, 995

Ὅτε σφαδάζει καὶ προπηδήσει θέλει,
 Καὶ τίς ὀλιόθρις ἐκραγῆται τ' βρέφος.
 Πόθεν ἢ διττεύς, ὡς περ ἢ τρυγῶν, γάμους,

Τοῦ πορφυρέωνος ἢ φύσις βδελύπτε;) ;
 Ὅς καὶ παρ' ἱμῖν εἰ σκεπήσοι μαχλάδα, 1000
 Λιμῶ τὸ σῶμα τήκεται τεθλιμμένῳ.

Meretricis hic dum vitat aspectum quo-
que,

Docto instruit vitam suo silentio.

Quis procreare lubricam anguillam
docet

Matriæ expertem, & carentem semine?

Quæ proximorum scrupulorum lateribus

Strigmenta duris inserit dum cautibus,

Natos satū & conceptu inaudito creat,

Et latere gignens in mari producitur.

Sic vel tacens naturam eo facto admonet,

Magnum nihil Moysen aberrasse, hoc cum

ait,

Vitæ esse costam procreatricem viri.

Namque impares confusiones carpere,

In arduarum rerum opifice, esset nefas:

Hunc laudibus celebrare sed magis decet,

Cum perficit naturam ab aduersis ei;

Ac præbet hoc potentia specimen suæ,

Simplexque naturam creat non simplicem,

Vitam & fouet mutabilem immutabilis.

Testudinem quis hac caua concha induit,

Et corpore exili admodum circumdatam,

Intra domum ostendit vagari propriam?

Quis noctilucæ splendida clara insita

Scintillula, volaticam lucem efficit,

Præstans idem animal reptile ac volatile?

Quis fontibus, vel abditis recessibus,

Verit cammos Salamandra in puluerem?

Quis flammæ alumnis indidit vim mentis
hanc,

Peritiamque iudicandi quid iuuet?

Nam

Nam prodeunt ignis ex fornacibus,
 Pulli ut recentes, aduolant flammæ igneæ,
 Pro mamma habentes & cibo accensam
 facem,

Atque obstetricem torridum focum expe-
 tunt:

Ignis voracisque, omne quod consumit, os,
 In his modo altor fit parensque animal-
 culis.

Fœcunditatem Cantharorum quis docet,
 Desint ut instrumenta proli his commoda?

Qui colligentes sterco abiectissimum,
 Illud rotundant, quando sol radios iacit,
 Quo usque globus accenditur cylindricus,
 In sterquilinio concipitque semina:
 Proinde sic, fœtu sine parente edito,
 Prolem creant uteri dolore liberi.

Quæ præterit is fabulator maximus,
 (Nam Porphyrio acuta est quidem lingua
 oppidô,

Ast eius ingenium minime constat sibi)

Ad fabulas accurrit instructas dolo.

Et prata nactus asperos merit rubos:

Mirari at ipsum talia æquius fuit,

Laudando summam numinis potentiam,

Extrema quod perringat ad fastigia:

At non Dei simulacra temere dicere

Hos stercore infectos, olentes cantharos,

In quo videntur pedibus incuruis suis

Stercus globosum vitro citroque voluere,

Superorum obire & orbium negotium,

Et fingere æthercos globos de stercore.

○ met

Εκ τ' ῥοπῆς γ' ἄ τ' ἔ πυρὸς παρηγμένοι, 1030

Περὶ τρέχουσιν, ὡς νεοττοί, τὴν φλόγα

Θηλὴν ἔχοντες, καὶ τρεφὴν τὴν λαμπάδα,

Καὶ τὴν ἑαυτῶν πυρφόρον μαυροτέρα

Αἰ ποθοῦσι· καὶ τὸ παμφάγον σῶμα

Μόνον παρ' αὐτοῖς γίνε' ἵ ζωοτρόφον. 1035

Τίς τεκνοποιούς δέκνυ' ἄ τ' ἔ καιθάρους,

Τῶν πρὸς τὸ πικτὴν ἔχ' ἵπόντων ὀργάνων;

Οἱ συλλεγῆτες κ' ἄ πρην ἡμελημένω,

Σφαιρούσιν αὐτὴν * εἰς βαλόντος ἡλίου,

" Ἐως πυρωθεῖς τῶν κυλίνδρων ὁ σρόφος, 1040

Εγκυμονήσῃ τὴν σποράν τῆ κηρείας.

Οὕτω τὸ λοιπὸν ἔξ ἀμήτορος τόκου,

Γονίω * νεουργήσουσιν ὠδίνος ξένω.

" Ἄπερ * παρελθὼν ὁ θεασὺς μυθογράφος·

Τῷ Πορφυρίῳ γλῶσσα μὲν τεθηγμένη, 1045

Γνώμησ' ἵ φύσις ἀσατεῖν εἰθισμένη·

Μύθοις ἐπὶ σκίρτησεν ἡπατημένοις,

Λειμῶνας δ' ἄ τ' ἔ, καὶ θερίζων τὰς βάτας·

Εξελῶ γ' αὐτὸν ταῦτα μάλλον θυμάσασθαι,

Καὶ παγκρατὲς τὸ θεῖον ὑμνήσασθαι κράτος, 1050

Πῶς καὶ δι' αὐτῶν ἔρχεται τῶν ἐχάτων·

Καὶ μὴ θεοῦ μίμημα τολμῆσθαι λέγειν,

Τοὺς κηπρομοχθοῦς καὶ δυσώδεις καιθάρους,

* Ε.Φ. οἷς δεκθούσιν ἐκ ποδῶν ἀντισρόφων,

Τὴν σφαιροειδῆ κ' ἄ πρην αἰπίου σρέφειν, 1055

Καὶ πρᾶγμα πειεῖν τῶν αἰῶν κυλισμάτων,

Καὶ σχηματουργεῖν ἔρανοῦς ἐκ κηρείας.

Ὡ κοῦς ἀριεὺρός, ὡ θρασύσμος βία·
 εἰ τῷ θεῷ μὲν εἰς ὑφεσὴν πόλιν,
 τῷ κεν θάρω δε γίνεται καθ' ἡμέραν.

1060

Τίς ἀσπύρω τὸς γῦπας ἐξάγει πικρῶ,
 φυλῆς παρ' αὐτῆς οὐχ ὑποῦσης ἀρρέεος,
 Σκιαὸν προδένυς * γνωτικῆς ἀφ' ἰεγξίας.
 οἱ τῶ γάλακτος ἐμφρα γῦτων τ' πέρων·
 Μόνον γὰρ ἐκὼλύζουσιν ὀρνιθῶν γάλα·
 τὸν μηρὸν ἐκτέμνοντες ἡματωμένοις
 γάλακτος ὀλκοῖς ζωπυροῦσι τὰ βρέφη.
 καὶ μοι δοκεῖ τὸν γῦπα σεμνῶσαι πολέον,
 τῆ συμπαθεία τῆς γονῆς τελεμημένον,
 ἢ τὸν μέγιστον εἰς ἀσέλγειαν Δία,
 τμηθέντα μηρὸν εἰς γαίω ὀλεθρίαν.

1065

1070

Τίς τ' πελεκάνων ἀπὸ λόγχης τὸ σῆμα,
 εἴνοις διωρζαίνωσεν μακροκοντίοις,
 καὶ χάσμα τέτοις ἐξανείχεται παμφάγον
 πρὸς τὰς ἀπλήστους δὲ παγὰς τ' ἰχθύων;
 Ποία δὲ δεινότητι τὰς κόγχας, ὅταν
 ἐν τῆς ἑαυτῶν συσταλῶσιν ὀσρέοις,
 τέχνη διασέλλουσιν ἠκρωμένης;
 Σιωπημένας γὰρ τὰς πυχὰς τῶν ὀσράκων,
 ἀμηχάνως ἔχοντες εἰς λύσιν φέρειν,
 χαλῶσιν αὐτὰς εἰς τὸ πῦρ τῶν ἐντέρων,
 λύσιν ἢ πάσχει τῶν πυχῶν ἠσειρότης,
 τῆ θερμότητι τ' ἔσω χανουμένη·
 θάπτον ἢ τὰς πρὶν ἐξεμοῦτες σπυδρέας,
 γομφῶν διαρπάζουσι τὰς σάρκας μάχη.

1075

1080

1085
Τὴν:

O mens tenebricosa, osque plenum au-
daciæ!

Siquidem Deo sedes polorum est vnica,
At scarabeo noua in dies fit singulos.

Quis semine educit sine vlllo vultures,
Queis masculam natura prolem non dedit,
Vmbra docentis indicans silentij?

Hi porro lacteis opertis fontibus,
(Soli alituum enim lac feruntur fundere)

Crus dissecantes, sanguine aspersis suo
E tractibus lactis tuum reparant genus.

Hinc autumo venerabilem magis vulturem,
Dum prolis affectu suæ se dissecat,

Quam maximum istorum Iouem in libidi-
nem,

Dum prolem ad impiam sibi excidit femur.

Quis lanceæ instar ora Pelicanis dedit
Instructa miris-maximisque spiculis:

Atque his hiatus pandit omniuorum, vti-
lem

Ad tot rapinas piscium quos glutunt?

Iam quali acumine præditi hi sunt alites,
Dum comprimunt conchas simul cum re-
gmine,

Dein arte subtilissima illas diuidunt?

At enim cohærentes sibi testas bene,
Cum nesciant solutione frangere,

Conchas relaxant in calorem viscerum:
Sic concoquendo dura testa soluitur,

Feruoze mollitis repente carnibus:

Ac protinus nexus solutos euomunt,

Prædantur & nudo esculenta prælio,

Testaceo

Testacei scuti priuata tegmine.

Quis lucis alitem sonantem intra do-
mum

Persuasit horas noctis vt subduceret:

Et præuideret Sole nondum orto iubar,

Somno sepultos opifices vt suscitet?

Quis porro Homeri e fictionibus Deus

Phœnicis abradit senectam vlti rogo,

Atque arido condens senem busto alitem,

Viuas sepulcri reliquias mox exhibet?

Graii inde Graiis cedite ergo fabulis,

Pie & reuiuiscantiam modo credite.

Prædictionum quis auibus dedit mo-
dos?

Diuinat imbres tempore in sudo humidos

Cornicis os, viridis senecta cui diu est.

Et antequam aura spiret, eius præscia est

Densum fulica dum curuat alarum sinum.

Quales at Ibis nigra doctores habet?

Quæ ipso Galeno in hoc videtur doctior,

Quod clausus est quoties meatus infimus,

Incerta quo pacto reseret hanc ianuam,

Oblongum in obliquum latus collum ex-
ferit,

Siphunculi in modum suum rostrum struens,

Salsumque fundens visceri succum intimo,

Ita arida his fluxis onera trudit foras.

Quis semine edidit sine vlllo vultures,

Vbi feminae omnes, masculum nullum ge-
nus?

Hi virginem nostram gerentem lampada

Præ se ferunt, quantum alicis natura quit.

Oportu

Τὴν ὄσρακώδη μὴ φορούσας ἀσπίδα.

Τίς τὸν μεγιστόφωνον ἔνδον τ' εἴηης,
 Ἐπέσεν ὄρνιν ὠρολογεῖν τὴν δὲ φρόνῳ
 Καὶ μὴ παρόντα περιβλέπῃ τὸν ἥλιον,
 Καὶ τὰς ἐνύπνους ἐξυπνίξειν ἐργάτας;

1090

Θεὸς δὲ ποῖος τῶν Ὀμήρου πλάσματων
 Γῆρας ξείρι φοινικας ἐκπυρουμένῃ,
 * Λυπῶ ἢ τὸν γέροισιν τεφρώσας τὰ φῶ,
 Ζῶντα περὶ αὐτῶν τὰ τάφου τὰ λείψανα;
 Ἐλλωϊκοῖς ἔλλωϊες εἴξαντες λόγοις,
 Πείσθητε λοιπὸν τὴν ἀνάστασιν σέβειν.

1095

Τίς μαντικὸς δίδωσι τοῖς πῆλοισι ὄρους;
 Μαντεύεται γὰρ ὑετὸς ἐν αἰθέρι
 Τῆς μακροζήρου τ' ἐκρωίνης τὸ σῶμα.

Πρὸς δὲ πνεῦσιν, τοῖς πνοαῖς περιδύκνυ
 Αἶθια κελπώσα (αὐτὸ πῆλον νέφος).

1100

Ἴβις δὲ πῶν ὄπρῃ διδασκάλων,
 Καὶ τῶν Γαλλῶν δεικνύσασα σοφώτερας
 Τῆς γὰρ κάτωθεν ἐμφραγείσης ἐξόδου,
 Ἀμηχανοῦσι πῶς αὐτίξ τὴν θύραν,

1105

Τὸν μακρὸν * ἐκτείνασα λοξῶς αὐχένα,
 Σφῶνα γεργὸν πεκτονῶ τὸ σῶμα,
 Καὶ χυλὸν ἀλμῆς ἐμβαλοῦσα τοῖς ἔσω,
 Τὰ ξηρὰ χερσὶς ἐξεφόρτωσεν βαρῆ.

Τίς ἀσπυρωτὸς γῆρας ἐξάγῃ πέκω,
 Φυλῆς παρ' αὐτοῖς οὐχ ἵππουσις ἄρρενος;
 Οἱ τὴν κατ' ἡμᾶς πυρφοροῦσαν παρθένον
 Δαικνύτες αὐτῶν ὡς ἐφικτὸν ὄρνέω.

1110

Ε

εὐδὲ

Ἔδδ' ἄν οἶμα τῆ ποσούτῃ τάλμα | Θ. 1115

Ἐχὼν ἀμυδρὰς ἐμφάσας καὶ τὴν φύσιν.

Ὡς μήτε δόξη κρινετομίλαδαι τόκω,

Μήτε πρὸς ἀκρὴν ἰσορρεῖν τὰ τῆ τέκευ

οὐ γὰρ μένουσιν ὡς ἐκείνη παρθένοι,

Ὅταν τὸ πυχθῆν εἰς διέξοδον δρόμη,

Ῥήξῃ τὰ κλειθρὰ καὶ παρέλθῃ τὰς θύρας. 1120

Εἰ δ' αὖ γε ἔτι κτυποῖν ὀρνίθων γῆν,

Εγκυμονοῦντα τῇ φορᾷ τῆ πνύματος

Πῶς οὐχὶ μάλλον ἢ τεκεδοῦ παρθένος

Τὸ πυσὸν ἔξει τ' γονὴς τῆς ἀωοῦρου,

Εκ ζωοποιῶ πνύματος πληρουμένη; 1125

Ποῖος δὲ φείδῃ μαλινκώτα | Θ. τριπυς

Τὸν μὲν διδάσκει τ' τυφλὸν, τ' παμφάγον,

ἐν τῆς λαβυρινθίου ὄντα τ' ὀρυγμάτων,

φράττειν πρὸ κερῶ τ' φροῦς τ' πνύμάτων

τὰς ἀντιλόξους τ' ὀπῶν διέξοδους, 1130

Ἄλλας δὲ ποιῆν αἰτισυφίτας, ὅπῃ

τὸ χῶμα τῆς γῆς τὰς πνοὰς ἀποκρύβει.

Ποῖος ἢ ἀηρὸς τίς ἐχίνοισ * ἐνούλοις

προβλεπτικὰς δίδωσιν ἐν βυθῶ κέραι,

Ὅπως φυγόντες * πρὸ ζάλης, τὰ τ' ζάλης, 1135

εἰς τὴν γαλιλίαν πρὸς ρυῶσι τ' λιθάν;

τίς τὴν μέλιθαι τὴν σοφίαν, τὴν ἐργάτιν.

Γεωμετρῆα ἔπφοσ, ἢ τριωρίφους

οἴκευ ἐγίρειν ἐξαγώνων κλισμάτων

ποιῆν ἢ τὰς σύριγλας οὐκ ἐπ' ὀρθίας

Γραμμῆς διδύνουσαι, ἀλλ' ἐγκαρσίαν, 1140

Μήπως

Oportuit sedenim istius miraculi
 Naturam imagines habere absconditas,
 Ut nec nouata appareat partu hoc, neque
 Arcana proisus detegat partus sacri:
 Nam virgines intactæ, vt illa, non ma-
 nent.

Fœtusque maturo meandi tempore
 Sua claustra confringit, foresque transilit:
 At si parere sic constat istos alites,
 Vt utrumque ferre flamine Euri percitos:
 Cur non magis quæ Virgo partum pe-
 pererit,

Faciet fidem nullo editæ prolis satu,
 Vitalis auræ plena cum ellet spiritu?
 Agedum tripes quis fatidicus Apollinis
 Murem edocet luminibus orbum, fame-
 licum,

Cum latitat in labyrinthiis meatibus,
 Occludere, antequam irruat venti im-
 petus,

Foraminum cubilis obliquas vias,
 Aliasque construere serobes contrarias,
 Telluris agger flamina vt coerceat.

Quis vero Echinis pelagicis Nereus dedit
 In fece præscias, futuri pupulas,
 Vt ante turbinem procellæ agili fuga,
 Rapiant lapillos, pondere vt stent firmitus?

Quis mellis opifici liquentis optumæ,
 Geometriam exercere suasil, ac domos
 Tectis tribus, sexangulatas conderet?
 Et fistulas non lineis dirigere
 Rectis, at obliqua via, flexo ordine!

84 PISIDÆ, MVNDI OPIFICIVM.

Ne forte labantur pedes vltquam infirmi
Ex sarcinis superis, quibus pondus graue
est:

Sed paribus vt spatiis locati limites
Sint fornicatarum ædium stabilimina:
Quo cella stet firmata rectis arcibus,
Et nectaris nil dulcis excidat foras.
Geometriam tractans vide Euclide hoc
opus,

Nullam at figuram linearem detrahas,
Ne aculeus magistræ apis doctissimæ
Te pungat, addiscas vt inuitus licet.

Quis araneos subtilibus digitis creat,
Et nere docet, & fila ad opificium suum
Ex viscerum recessibus refundere?

Qua linearive arte firmas ad bases
Fundamina iaciunt, struuntque vincula:
Medioque puncto dirigentes stamina,
Industria edunt circulos mirabili;
Et interordinio hoc inanis tramitis
Contrarias sibi columnas comparant:
Subtilis operis pulchra ne molitio
Ab araneo fabricata tandem corruat,
Qui ex vnico duplex opus filo efficit,
Ac veluti rete fila sunt, tectum & domus.
- Hunc erubescat, temere quisquis di-
ctitat

Materiem initium non habere: nam ca-
rens

Si vermibus hæc, textit, secundam certe eam,
Æuo at priores dicere est araneos,
Filorum opifices materię inhærentium.

Qu.

Μήπως ὀλιώθῃσιν οἰκάτω πίδες
 Εκ τῶν αἰώθεν φορτικῶν βαρημάτων·
 εἶναι δὲ μάλλον τὰς * ὡδὸν ἀλλήλους θέσθς,
 τῶν αὐτιλόξων κλισμάτων ἐρείσματᾶ·

1145

Ὡς καὶ τὸν οἶκον ἐσάναι βεβηκότα,
 καὶ μηδὲν ὑγρὸν ἐκπεσεῖν τῆς ἰκμάδος.

Γεωμετρῶν ἐντεῦθεν εὐκλείδη σκόπη,
 καὶ γῆμα μηδὲν γεωμετρικὸν * ὡειξέσης,

Μηπου σε κέντρων τ' σφῆς διδασκάλου

1150

Πλήξη μελίτης, ἢ μαθεῖν ἀναγκάση.

Τὶς τῆς δρεάχνας λεπτοδακτύλους πλάσας,
 Νήθη διδάσκη, ἔσπερς ἔργα τῆς μίτους

Εκ τῶν παρ' αὐτῆς ἐντέρων ἀναπύειν;

Ποία δὲ τέχνη γεωμετρικὴ πρὸς τὰς βάσθς

1155

Βάλλουσιν δρεχάς, καὶ προτείνουσιν θέσθς,

Μέσω ἢ κέντρων τὰς ἐπάρσθς τῶν μίτων

Κύκλους ἀπαρτίζουσιν ἠκερωμένους·

καὶ τῆ μετὰξυ τῆ κενού Διαστάσθς,

Στύλους * ὑφαρμοζουσιν ἀνλισωθῆτους·

1160

Ὅπως τὸ μηχανημα τ' λεπτοουργίας

Ὡς ἐξ δρεάχνου σωτεθὲν μὴ συμπέση,

Ὅς διπλὸν ἔργον ἐξ ἐνὸς ποιεῖ μίτη,

λίνα πρὸς ἀχραν, ἢ πρὸς οἰκησιν σέγλυ.

Ὅν ἐντρεπεδῶ πᾶς ἵς ἀφρόνως λέγων

1165

Ἔλλω ἀναρχον· εἰ γὰρ ἔλλω σὺκ ἔχων

σκώληξ ὑφαίνθς, πῶ μὲν ἔλλω δότιραν,

Πρωτοχρόνους δὲ τῆς ἀράχνας λεκτέον,

Ὡς τῶν ἐνύλων δρεχπύκτονας μίτων.

Ε Β

Κύκνον

Κύκλον ἢ ποῖος ἐξεπαίδωσε τρόπος
Εἰς αὔραν ἐλθεῖν μουσικῆς ἄρυθμίας; 1170

Ὃς τ' ἑρωτῶν ἐξαπλώσους πυκτίδα,
Τερπνὴν ξενουργεῖ τῶν προαῖς μελωδίαν
Καὶ τῆτον οἶδα θυμῶσιν πολλῶν πλέον
Ἡ γ' ὄφρα κρούοντα μυθώδη λύραν. 1175

Ποῖα δὲ κῶνωψ ἄπορήσους ὀργάνων,
Φωνῶν ἐχέσσι λυγρῶν; ἢ πῶς λόγῳ
Ἐν σμικρότητι σωτέεις ἀμηχανῶν,
Μόρφωσιν * ἰσχί, ἔπερξμεν ἄφ' ἑρμῆ, 1180
Στόμα, τράχηλον, ὄμμα, κροιλίαν, πόδας,

Καὶ τὰς ἀδήλους τ' ἔσω Ζεφειάσας,
Ὃς ὄσκι * ἀφ' ἑρμῆ ψηλαφᾶν ἢ λεπτότης;

οὐ γὰρ τοσούτων τῶν μεγίστων ἢ φύσις,
Ὅσοντα μικρὰ ταῦτα τῶν ἀμηχανῶν,
Ἴδὼ πανοδείῃ δεικνυσὶ μηχανουργίαν. 1185

Πρόελθε μύρμηξ σιτοκλέπτης, ἐργάτης,
Τὸν κόκκον ἢ μίτρητον ἐγκλείων κάτω,
Μήπως νοτιάδῃ ἢ σιπῆ τῆς ἰκμάσι,
Καὶ φθαρῆκεν κατωθεν αἰθήρη χλοῖω.

Ὅταν ἢ πυκνῆ αἰτῶν νεφῶν αἰ συγχύσας
Τοῖς ἐργασμοῦσιν αἰτιπνέσωσιν πόνους· 1190
Πόθεν σε μαιντίν τ' ἑ Ζαμόλξιδος πλέον
Ἐκαστος οἶδεν ἄσυνόπλως ἀγρότης;

Ὅτε προδεικνύς αἰθέρων πεπηγμένω,
Τὸν σίτον ἀπλοῖ ἐξ ἐνύχρου πυθμένῳ,
Εἰς ἄξυλον πῦρ, εἰς τὸν ἥλιον φέρων, 1195

Ὅπως πυρῶσιν τ' ἐβολαῖς τῆς ἐμφλόγης,

Quo more Cygnus institutus est nouo
 Venire ad auram musici modulaminis?
 Hic dum tabellam aligeram in aera explicat,
 Latum per ipsum perficit mire melos.
 Mirabilior hinc mi videtur Orpheo,
 Qui fabulosam concrepat testudinem.

Quale at culex est naetus organum sibi,
 Edat tubæ vt sonum? vel inimitabili
 In paruitate compositus, aliquam tamen
 Formam obtineat, & aliger cuncta hæc
 gerat,

Os, collum & oculos, viscera, & citos
 pedes,

Formasque inaspectabiles intrinsecus,
 Quas tenuitas mira haud sinit contingere.
 Proinde non tam maximarum quamlibet
 Natura rerum, quam pusillarum, docet
 Industriæ molitionem maximæ.

Accede iam huc formica frumenti rapax,
 Operaria, abscondens humi grana in duo
 Partita, ne quam vliginem aut cariem tra-
 hant,

Aut noxium a radice gramen pullulet:
 At quando cælo densa nubium agmina
 Aduersa tantis imminent laboribus,
 Vnde melius quam ipsi Zamolxidis Magi
 Vir rusticanus quisque nouit te indice?
 Quumque indicas serena certo tempora,
 Frumenta que expromis cauis ex vuidis,
 Ignem ad carentem sudibus, ad solis fa-
 cem:

Quo accensa radiis grana sparsa feruidis,

Ceu triticum frictum, parata & tosta sint:
 Nam mentis haud formica tantæ erat capax,
 Vt prævidendi modulum haberet cognitum:
 Ni prævidens quæ mens foret, sibi vt minus
 Præsumerent qui sidera alta examinant,
 Mirentur at formicam, vti animal tantulum
 Æstatis ac brumæ asperæ prænuncium est.

Quis disparem ouis præbuit naturam, & his
 In paruulis Elementa monstravit typis?
 Membranam eis tenuem inferens, tanquam
 aera,

Vitellum vt ignem, album liquorem, veluti
 aquam:

Vt terra quod durum est: facit natura enim
 Extra quod est, telluris vt medium globum:
 Foris vt resolui septa firma non queant,
 Neque rursus obtundi meatus intimi.
 Nam intra vitellum semen & matrix inest,
 Sanguinea quædam gutta semper palpitans:
 Cuius ope membra eduntur istic pleraque,
 Carnesque & alæ, & ossium compagines.

Pauone viso quis parum mirabitur
 Sapphirum in auro innexum, & in gemman-
 ribus

Alis, Imaragdo purpuram viridi insitam:
 Varios colores seminatos vndique,
 Mixtos citra confusionem splendide:
 Quisnam in aciem educit locustarum a-
 gmina

Aligera, collecta in neces Ægyptias:
 Vt nubilum telum sagittarum abdicat,
 Iaculum paratum, hastamque motam vi sua:

Denfama

Ὡς δ' ἔτος ὀπίσθε φρεθῆ πεφρυγμένῳ
 Οὐ γὰρ ποσάτης λῶ ὀμύρμηξ φροντίδος,
 Ὡς ρυθμὸν εὐρεῖν γνωστικῆς περὶ βλεψίας, 1200
 Εἰ μή τις λῶ πρῶνοια μὴ φρονεῖν μέγα
 Τούσ τῶν ἐν ἄστροις αἰπιῶν ζυγοστάτας,
 Ἀλλ' ὥστε ἔμύρμηκα θωμάζην, ὅπως
 Χειμῶνα δηλοῖ καὶ περὶ λυγρῆς θέρους.

Τίς ποικίλλω δίδωσι τίς ὡοῖς φύσιν, 1205
 Μικροῖς ἢ τὰ στιχεῖα δεικνύει τύποις,
 Τὸ λεπτιὸν αὐτίς ἐμβαλὼν ὡς ἀέρα,
 Τὸ ξανθὸν ὡς πῦρ, καὶ τὸ λευκὸν ὡς ὕδωρ,
 Τὸ σκληρὸν ὡς γλῶσσοποιῶν * γὰρ ἡ φύσις
 Ἐξώθεν αὐτῷ, γῆς μεσοκλήρου δίκλι, 1210
 Ὡς μήτε τὸς ἐξώθεν ἐκλύσει τόνους,
 Μηδὲ αὐτῷ τὸς ἐσωθεν ἀμβλυῶσαι πόρους.

Ἐσω γὰρ αὐτοῖς αὐτὴ μήτρας καὶ σπόρου,
 Σπυγμῆτις ἐμπέφυκεν * ἡματωμένη,
 Διῆς * ἐκέῖσε σωμῶν τὰ ποικίλα, 1215
 Εἰς σάρκας, εἰς ὄσωσιν, εἰς πτερῶν χύσιν.

† Ὡς πᾶσι ἰδῶν τις τῶν μὴ θωμάσσει
 Τὸν χευστὸν ὡς σάπφρον ἐμπεπλεγμένον,
 Καὶ τὴν πτερωτὴν ἐν σμαράγδῳ περὶ φύραν,
 Τὰς πυλυμόρφους σωθῆσθαι τῶν χρωμάτων, 1220
 Ὅλας ἀσυγχύτους τε καὶ μεμιγμένας;

Τίς ἐκτραπύει * παγκενῆ τὴν ἀκρίδα;
 Ἔθνος πτερωτὸν εἰς φθορὰν λίγυπτιῶν,
 Βέλθῃ * νεφῶδες ἐξ ἀδήλου τεξότης,
 Λόγχιω ἐπιμίω, αὐτεκίνητον δορυ, 1225

Ποικίλω

Πυκνὴ Φάλαγγα, μυριόσομον ξίφος,

Πηδηκὴν ἔπαλξιν ἀσάτα μάχης·

οὐχ ἴσα δ' ἄλλα πλῆθη, καὶ τρέχου,

Ἐρπυζα πορθεῖ, καὶ κλονεῖ περουμενή,

Δοκεῖ δὲ Φόβην καὶ παλίνδρομος μέν,

1230

Φθίρει πρὸς καιροῦ, καὶ θερίζει πρὸς ἡσόν,

Τήν τε τὰ δένδρα, καὶ μαρμαίρει τὴν πῖαν,

Ωμὴν ἀμέλγη τῶν ὀπῶν τὴν ἰκμάδα,

Τρυγὰ τὰ Φύλλα, τὴν τρύγην ἢ βόσκει·

Καὶ συλλέγει τὰ κῶλα, καὶ τείνει πάλιν,

1235

Ὡς περ τὰ νεῦρα τ' βελῶν οἱ τοξόται·

Καὶ τραυματῖ τ' σῶμα τῶν ἐναντίων,

Τοῖς ἀντιλόχοις τῶν * σκελῶν ἀκροντίοις.

Καὶ μή τις ἡμᾶς κομπορήμων Φαυλίσσι,

Ὡς πρὸς τὰ μικρὰ, καὶ χεδὸν τετμημένα,

1240

Κινοῦντας εἰκὴ τὸ λόγου τὸν ἄξονα.

Εἰ γάρ τις οἶκον * ὠραϊσμένον βλέπων

Μορφαῖς ἀπασράπτοντα κεχρησμέναις,

Ἡρμοσμένον δὲ καὶ σιδήρῳ καὶ ξύλοις,

Καὶ τῆ πενιχρᾶ συμπολοῦ τ' ὀσράκων,

1245

Σὺν τοῖς μεγίστοις καὶ τὰ μικρὰ θαυμάσι,

Στέργων ἅπαντα, καὶ κροτῶν τ' ἐργάτιν·

Πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἔπανεργάτα λόγον,

Μύρμηκα καὶ κώνωπα καὶ τὴν ἀκρίδα,

Τὰ πάντα θαυμάσιεν ἔργα σὺν Φόβῃ;

1250

Πῶς ἢ χαμερπῆς καὶ πτωχῆ σμικρῆς

Τυχῆν πτωχῆς ἠξιώθη Φροντίδος,

Ὡς καὶ Φρόνησιν ἐν τῆσιν καὶ κράτος,

1255

Dentam cateruam, centicipitemque gla-
dium.

Salientque præsidium inquieti prælii:
Locusta enim non stat, feritque & curstat,
Vastatque repens, peruolitat omnia loca,
Fugasque simulat, reciproca & sistit via:
Ac perimit ante tempus. ante diem metit:
Arbusta marcere, & rigere herbas facit:
Crudum liquorum extugit humorem o-
mnium:

Vindemiat folia, at vorat vindemiam:
Cadauera modo congregat, modo dissipat,
Nervos sagittarum vt sagittipotens solet:
Et hostium corpus suorum vulnerat,
Habilibus erurum recuruorum horridis.

Nec vllus ideo nos blatero derideat,
Quod ad minuta hæc, maximeque exilia,
Sermonis axem inaniter conuertimus.

Si quispiam domum superbam viderit,
Imagines in qua tenident aureæ,
Ferroque constructam, trabibus & ligneis,
Ac paupere laterum applicata fabrica,
Mirabitur minuta cum magnis simul,
Et cuncta laudans, opifici applaudet bono:

At quanto magis is Verbi opificis o-
mnium

In culice, formica & locusta paruula,
Suspiciet opera tanta cum formidine?
Quo pacto humi quæ abiecta serpit par-
uitas

Honorata tanta prouidentia Dei est,
Vt inderetur robur & prudentia

Gracili

Gracili, pusillæ, arctæque molis bestia?
 Et quî Dei vis non remisit se prius,
 Quam iungeret subtile opus tantis bonis?

Ast vnde procedit iterum Pavo elegans,
 Ales micans, stellasque naturâ gerens,
 Amictus aliger rubente purpura:
 Pandit superbus mira qua spectacula,
 Ac solus inter alites cunctos salit:
 Hinc illaboratæ figuræ & insitæ
 Miscent colorum varietatem plurimam.

Iam qualis est lex Sericis quæ vermibus,
 Præclara suadet vellera hæc contexere;
 Quæ si colore tincta fuerint purpuræ,
 Cohibent tumorem callide omnem prin-
 cipum?

Nam memoria ipsis suggerit, mentem &
 subit,
 Quod ante vestis huius ornatus fuit
 Bombycis indumentum, amictusque fra-
 gilis.

Hic quoque reuiviscentiæ fidem facit,
 Dum mortem obit suo in sepulcro con-
 dicitus,

Idem domicilium eligens tumulum sibi:
 Ac ferme iam toto suo corpusculo
 Putri, fluente, & tabe consumpto mala,
 Vocante ab Orco suscitatur tempore:
 Tum pristinam (mirum) sibi formam parit
 In parvulis sui reliquiis corporis,
 Membrorum & effigiem priori habet parem.
 Sic plurimos errore captos arguit,
 Vita & fruens conuincit insidum genus:

Si qui-

Ιοχνη, ταπνη και σενη Διαπλάσι;
 και πως το Φρικτον εχ' υποεσταλη κρατος 1255

Εργους πωυταις προςβαλειν λεπουργιαν;

Ποθεν ταως περιεισιν ωραϊος παλιν,

Ορνις διαυγη και κατασερος Φυσι.

Τλω πρφυραν πλερωτος ημφισμε: Θ.

Εξ ης αλαζων και τυφωδης τλω θεαν, 1260

Μονος Διαπει των απαντων ορνιθων.

Ηγ' εξ αμοχθων συμπλακειζα πλασμάτων,

Πολλω χυσιν εμιξεν αυτω χρωμάτων.

Ποιος δε και σκωληκα Σηρικων νομος,

Πειθη τα λαμπεκλωσανηματα πλεκην, 1265

Α τη βαφη χρωθεντα τ' αλουργιδος,

Χαυνοι τ' ογκον των κρατουτων εμφρονως;

Μινμη γδ αυτες δ' αλαεως υποτρεχει,

Οπι προ αυτων τ' εσλης η λαμπεροτης,

Σκωληκος λω ενδυμα, ε φαρτη σκεπη. 1270

Ος τη καθ' ημας μαρτυρων ανασασι,

Θησκει μεν ενδον των εκπη μνημάτων,

Τον αυτον ειχον και ταφω δεδεγμεν Θ.

Σχεδον δε παντος τη κατ' αυτην σαρκιου

Σαπεντος η ρυεντος η πετηγμενου. 1275

Χρονος καλουωτος εκ φαρμακων υποσρεφει,

Και τλω παλαι μορφωσιν αρρητως Φυει,

Εν τω περσιδ' ανη μικρω λειψανω,

Προς τλω απ' δερχης σωματουμενος πλάσιν.

Κατηγορει η πυκνα των πλανουμενων, 1280

Και ζων ελεγχει τλω πικραν απισιαν,

Εἰ μὴ δὲ τῆς σκώληξιν ὡς διδασκάλους,
Πειθεῖσαι λοιπὸν τῶν ἀνάστασιν σεθεῖαι.

* Ποῖς γὰρ αὐτὴν τύχῳσι συγνώμης λόγου
Οἱ τῆς ἐαυτῶν ψηλαφῶντες δακτύλοις.

1285

Σκώληκα νεκρὸν ἐκ ταφῆς ὁδοιπὸρον,
Βλέποντες ἢ μύοντες εἰς ἀβλεψίαν,
Τῶν πῖνιν αὐτέσφραν εἰς ἀπίστιαν;

Πόθεν χελιδῶν ἐξ ἀριμάτθεας,
Τελήμερος πρῶσισι σιματουμένη,

1290

Πόαν πειθεῖσαι ψαζα τῆ κήραις μίαν;

Ἦν σὺκ ἀκέμψως καὶ χελιδόνιον λέξαν,
Κεῖται παλαιῶν δογμάτων ἐφέσπιτα,

Τῶν ἀξίαν λαβούσαν ἐκ τῆ πραγμάτων
Καὶ τῶν θέρει μὲν ὡς λύρα ρυθμιζέται.

1295

Ὅταν ἢ χειμῶν εἰσβάλη, συσελλεῖ,

Καὶ δένδρον ὄρεϊν οἰκίαν τεχνάζεται,

Καὶ σαρκανοῦται σιωπεθεῖσαι τῶ ξύλω,

Καὶ τῶν πλωτῶν * ἐκ διδύσκε) σκέπην,

Λύθις ἢ ταῦ τῶ ἀμφιέννυται νέαν,

1300

Ὡς οἷα νεκρὸς ἐκ ταφῆς * ἀνηγμέη.

Ἐαρ γὰρ αὐτῆ τῶν ἀνάστασιν φέρει

Καὶ πολλὰ κροῖται, καὶ λαλεῖ καθ' ἡμέραν.

Εἶπερ τίς ἐστὶ ἔπαρ ὀρνέοις λόγος.

Ἀνθρωπιτιμῶν τῶν ἀνάστασιν μάθε,

1305

Λάλον θεωρῶν ἐκ ταφῆς χελιδόνα.

Τίς τὸν σαράντα σίτον ἐκ τῶν ἐγκαίων

Τῆς γῆς ἀνιστᾷ, καὶ τῶ ὡς περ ἐν ταφῶ

Φθαρέντα κόκκον μυρλόσαχῳ φέρει;

00

Si quidem minus, vel vermibus doctoribus,
 Credat colendam sibi reuiuiscientiam.
 Quem consequi veniæ queant illi modum,
 Qui propriis tangunt suæ digitis manus
 De mortuum vermem, e sepulcro qui redit:
 Et intuentur id, nisi ita conniueant,
 Incredulam ac mentem gerunt pro credula?

Et vnde hirundo oculis priuata lucidis,
 Tribus diebus prodit oculis prædita?
 Herbam exprimendo singularem populis:
 Eam Chelidonium, neque absurde, iubent
 Veteres vocari, iudices qui dogmatum,
 Ex rebus æstimationem quæ capit:
 Æstate certe hæc, ceu lyræ sonum refert:
 Bruma at recurrente premitur, tectum
 subit,

Et arbore inuenta sibi fabricat domum,
 Ac fasciata sternitur ligni assulis,
 Tandemque velamen leue alarum exiit,
 Rursusque amicitur nouo isto tegmine,
 Quasi mortua e busto reducta, & po-
 stuma:

(Ver namque vt ad vitam redeat illa ef-
 ficit.)

Garrigue multum, di&itans totos dies,
 (Sermonis vltus si quis est volucris)
 Mortalis homo colas reuiuiscientiam,
 Qui cernis a tumulo loquacem hiru-
 dinem.

Frugem satam quis intimo terræ e sinu
 Educit, & quasi in sepulcro conditum
 Et putre granum mille spicis ampliat?

Non

Non vt Sophistæ fabulatores ferunt
 Vnius ortum, alterius obitum existere:
 Nec ceu arbitrantur ex equi cadauere
 Vespas oriri, at ex asello cantharos:
 Apemque nasci de iuuenco sedulam:
 Nam forma non mutata generis per-
 manet:

At semen eius quod prius humi putruit,
 Essentiam ad primam reuertitur suam.

Quis seminum, cum liberis datur
 pera,

Corruptionem in ossium vertit struem?
 Putrescat & nisi semen hoc mortaliū,
 Ex anime corpus vt tumulo vteri abdi-
 tum,

Conceptione infantulus non fingitur,
 His cum organis, neruis, & ornatu cutis.

Quis robur ergo conditoris non timer,
 Cum primum id exemplum, hoc & alterum
 quoque,

Nos doceat a corruptione viuere?
 Nobis at insignes imagines licet,
 In mortuorum erectione lucida,
 Præferre, nostraque indicare vulnera:
 Testesque vibices ibi producere,
 Vocaliores vel tuba clarissima:
 Nam quando sanies putris interlabitur,
 Et fistulam parit igneo de pabulo,
 Haud possit vllus inuenire tabidi
 Membri redintegrationem viuīdam,
 Ni fluxerit primum & vietum corruat,
 Planeque mortificā peresum tabe sit,

Ac pro

Οὐ ρῖς σοφιστῆς ὡς δοκᾷ τ᾽ πλασμαίων, 1310

Ἦ παρ᾽ ἄλλου τὴν φθορὰν ἄλλου λέγαν·

οὐδ᾽ ὡς λέγουσιν ἐκ μὲν ἵππου σήψεως,

σφηκῶν κύησιν, ἐξ ὄνου ἢ κανθαίων,

βροῦς δὲ τὴν μέλιαν τὴν φιλεργάτιν·

Ἦ τῶ γῆρους γὰρ ταυτότης σὺκ ἠλλάγη· 1315

ἀλλ᾽ αὐτὸς οὗτος τῶ φθαρέντος ὁ σπόρος,

πρὸς ἑὸν εἶχεν εὐσίαν αἰασρέφει.

Τίς τ᾽ παρ᾽ ἡμῖν τεκνοποιῶν σπερμάτων

τὴν σήψιν ἐς σύμπηξιν ὁσώδη πλέκει;

εἰ μὴ σαπῆ γὰρ καὶ παρ᾽ ἡμῖν ὁ σπόρος, 1320

ὣς σῶμα νεκρὸν ἐνταφείς τῇ κοιλίᾳ,

οὐ σωματόταται τῇ κυήσῃ τὸ βρέφος,

εἰς δέρμα καὶ νεύρωσιν ὀργαζομένον.

Τίς οὐὲ τ᾽ τῶ κήσαυτος ἔφρεϊται κρείτος,

εἰ καὶ τὸ πρῶτον καὶ πάλιν τὸ δεύτερον

δείκνυσιν ἡμᾶς ἐκ φθορᾶς ζωομένους; 1325

ἀλλ᾽ ἔστιν ἡμᾶς ὀπινόπλους εἰκόνας,

τῇ φωταγωγῶ τ᾽ νεκρῶν ἀναστάσει,

καὶ μέγρι δειξάει τ᾽ παρ᾽ ἡμῖν τραυμάτων

στήσαι τε τῆς μώλωπας ἀντιμαρτύρων, 1330

ἠχηλικῆς σάλπιγγος ὀσομωτέρους·

Ὅταν γὰρ ἰχώρ σηπτικὸς παρεμπέσῃ,

σύριγγα τίκτων ἐκ νομῆς * πυροτρόφου,

οὐκ ἀντιεῦροι ἔσονται μέλους

τὴν ὡς περ εἶπειν ἐκ μέγρος ἀνάσασιν, 1335

εἰ μὴ ρυῆ τὰ πρῶτα καὶ λύσιν πύθῃ,

Ἦ παντελῆ * σωτήξιν ἐκ φθορᾶς λάβῃ,

G

Τῆς

Τῆς ἔνδον αὐτῆς σαρκὸς ἠφανισμένης·
οὕτω γὰρ αὐθις γίνεται σεσωσμένῃς,
Πυρὶ σμωθεῖς ἢ διακεθεῖς ξίφει,
Ἡ καὶ μελικράτῳ τε, καὶ ἕνι δρόσῳ,
Πρὸς τὴν ἰατρῶσαν ἀρρήτως κέρισιν,
Σπύφουσαν ἢ ψύχουσαν ἢ καθαροῖαν,
Εὐρῶν ἐκείνη τῶ μέλους ἀνάστασιν;

1340

Πῶς οὐ μελικράτῳ τε καὶ πῦρ καὶ ξίφος,
Καὶ μὲν ὑπὸς καὶ ρίζα, καὶ χροῖς καὶ δρόσος,
Εἴργη τὸ ρεῦμα, καὶ τὸ δέρμα συλλέγη,
Ἡ τὴν παλαιὰν σάρκα προσκαλούμενα,
Ἡ σῶμα προσπλάσσει τῷ πάλαι νέον;

1345

Ὁ δὲ πλάσσει τὸ σῶμα μὴ σωμαρμόσθ
Ρυέν τὸ σῶμα, καὶ σπιπὴ κεχωσμένον,
Ἡ τὴν παλαιὰν δερματώσους οὐσίαν,
Ἡ τῷ φθαρέντι καὶ σπιπέντι σαρκίῳ,
Χιτῶνα λεπτόν * ἐμβάλων ἀφθαρσίας;

1350

Ποίας δὲ καὶ τύχωμεν δειλπίστας,

1355

Εἰ τῆς ἰατροῦς τῶ γέωδους σαρκίου

Ἄλγην ἔωμεν καὶ φέρειν τὰ σώματα,

Ὡς αὐὸ δοκιῶσι, καὶ δοκῶσι χηρόνως,

Μηδὲν δὲ δῶμεν τῷ Γαλιωῶ τῶν ὄλων,

Ψυχῶν ἰατρῶν, πρὸς φιλαίθρωπον τέλῃ

1360

Τῷ σῶμα νεκρώσαντι τὴν ἀμαρτίαν,

Ἐπνωλικὸν δὲ φάρμακον δεδωκέτι,

Ὅπως τὸ ῥῆσιν τὴν φθορᾶς ἀποξέσας

Ἀρρώσων ἡμῶν ἐξεγείρη τὴν φύσιν;

Ἡ πῶς ὁ ἅγιος Μαρίνου ἐμμανῆς λόγος

1365

Λυτῆρα

Ac proclius intus putrefacta eius caro:

Sic sanitati restituitur pristinae,

Ignesolidatus vel recisus cuspide,

Mullive succo, vel liquore rosido:

Pro vi medendi abscondita istis insita,

Quae purget, astringat, vel etiam frigeret:

Nanciscitur membri reuiuiscenciam.

At quo modo ignis, mucro, vel mulsam &
liquor,

Radicula aut puluis, vel humor rosidus,

Fluxum coercent, vel cutem congluti-
nant,

Ascita veteri cum caro est carni recens,

Aut corpus effœctum virens fit ac nouum?

Et fictor ille corporis, quare minus

Connectet ipsum putre & aggestum solo,

Seu pristinam pelle induat substantiam,

Seu marcido vel flaccido corpusculo

Aeternitatis donet exilem togam?

Qua praediti igitur nos sumus fiducia,

Si terreo hoc medentibus corpusculo,

Artus agendas & ferendos tradimus

Quocunque libitum est, si vel in peius

velint:

At nil Galeno demus illi maximo,

Qui curat animos, atque amore in nos

suo

1 Peccato amicum corpus emori sinit,

1 Et pharmacum nobis soporiferum exhibet:

1 Mortalitatæ fluxum vt abradens genus,

1 Quæ non fluat percreatve naturam excitet?

Iam qui Mauetis sermo furibundi viri

Si corpus istud denuo excitabitur,
Idem quoque rursus fata mortis sentiet,
Cum felle, phlegma, prælii modumque, ha-
bens:

Quamquam intuetur priorum vulne-
rum,

Hanc fistulam putrem, liquores corporis
Tanquam ad aciem instructam cientem
maxime,

Cholera nigra flavaque dimicantibus,
Fusaque pituita cruore cum rubro.
Labantibus cunctisque congestis simul,
Pugnam videt, non exitum certaminis:
Vibicibus nec statuit ipsis fidere,
Ut putrefactis tabe cunctis artibus
Recens curis renascitur, non putrida:
Et copulantur scissa quæ prius, inuicem,
Ex prælio quo congregi hæc secum au-
tumat.

Aut quæ probaretur, ratio quod dicitur,
Est omnium consensus & confluxio,
Si pugna discors fuerit hæc concordia?
Qui fluxa res concreta mox euaderet.
Præsens nisi hæc pugnae vrgeat necessitas,
Bilis calore phlegma cum fouet suo:
Aut ni iste feruor temperetur frigore,
Vel siccitas humoribus bellum inferat?
Non ergo vere prælium est hoc prælium,
Sed congregandi potius illud vim obrinet,
Quam disgregandi rite quæ connexa sunt:
Concretionem arcens, quoad ligamina

Isthæc:

Το σῶμα τῶν, καὶ φθαρῆσεται πάλιν,
Χολῆν ἔχον καὶ φλέγμα, καὶ λύσιν μάχης·
Καὶ περ θεωρῶν τῶν ἑαυτῶν τραυμάτων 1370

Τὴν σπιτικὴν σύρρατα τῶν χυμοῦς ὅλους
Ὡς πρὸς μάχην θήγουσαν ἀνθρωπισμένῃ,
Χολῆς μελαίνης καὶ χολῆς ξανθοπλόκου,
Καὶ φλέγματος πρὸς αἷμα συμπεπλεγμένον·
Καὶ συρρύντων καὶ πεφυρμένων ὄλων 1375

Μάχην θεωρῶν, μὴ θεωρῶν τὴν λύσιν,
Καὶ μηδε τίς μάλαιψι πρὸς αἵμα θέλων,
Ὡς καὶ σαπέντων ἐκ φθορᾶς τῶν ὀργάνων,
Ἄσθητον αὐτοῖς ἀντιγείρεται δέρας,
Καὶ συμβιβασμὸς γίνεται τῶν κρίσμάτων 1380

Ἐκ τῆς παρ' αὐτοῖς ὡς νομίζεται μάχης;
Ἡ πῶς φυλαχθῆ τὸ λογικῶς εἰρημένον,
Σύμπνοια καὶ σύρροια τῶν ὄλων μία,
Εἴπερ τὸ σύμπνοια κρίσμα γίνεται μάχης;
Ἡ πῶς τὸ ῥῶσόν ἀρεθῆ πεπηγμένον, 1385

Εἰ μὴ παρούσης τῆς ἀναγκαίας μάχης,
Θάλαψι τὸ φλέγμα τῆς χολῆς ἢ θερμότης·
Ἡ συγκεραστῆ θερμότητι ψυχρότης,
Ἡ ξηρότης * εὐκμον δεξιῶν μάχης;
Οὐ κρείως οὐδ' ἐστὶν ἡ μάχη μάχη, 1390

Συνεκτικὴ δὲ μάλλον, ἢ ποιῶν αἴλιον
Χωριστικὴ πέφυκε τῶν ἡρμισσμένων·
Σφίγγουσα τὴν σύμπηξιν, ἄχρι τῆς δέσιν
G 3 Λύσις

Λύσῃ τὸ τῷ σφίγξαντος ἄρρητον κράτος.

Ὡς γάρ τις οἶκον δημιουργῆσαι θέλων, 1398
καὶ σφλωῖα * πήξας σφαιροσωθῆτε σέγης,

οἶδεν μόνος τὸ σφίγμα, ἔ * λύει μόνος.

οὕτως ὅτι ἔνσαρκον οὐσίαν κτίσας,

Ὅταν δέοι τὸν οἶκον ἐλθεῖν εἰς λύσιν,

οὐ φλέγμα κινεῖ καὶ χολῶν πρὸς τὴν λύσιν, 1400

Ὡς ἐνδεῆς ὢν ὑλικῶς παρεργάτη·

ἀλλ' ἐκβαλὼν τὸν σφλωῖα τὴν ψυχοκράτην,

Ὡς οἶδεν, ὡς ἐσφίγξει, καὶ λύει μόνος.

Ὅταν δετὴν σύμπηξιν δερμόσσαι θέλη·

κτίσασθαι γὰρ αὐθις βούλεται τὴν οἰκίαν, 1408

Ἡτῶσιν παροῦσας ἐξ ἀδήλων πνευμάτων·

εἰ καὶ χολῶν καὶ φλέγμα ἔσται πνεῦμα λάβοι,

Ἄσβεστον ὡς περ σφιδάτων ὀσφάκων·

χυλοὶ γάρ εἰσι καὶ μέρη τῆς κτίσεως·

τὸν σφλωῖα πήξας, ὥστε λύσασθαι μηκέτι, 1410

Ἄφθαρτον ἡμῶν ἐξεγείρει τὴν φύσιν.

Πλὴν ταῦτα πρὸς Μακρόντα τὸν μεμνηότα·

Ἡμεῖς γὰρ ἴσμεν ὡς * ἐναλλαγῶν δέον

τὸ θνητὸν ἡμῶν τῶν πρὸς λαβεῖν δεξασθαι,

Ὅ ἀσείρηται μὲν ἐν φθορᾷ τεταμμένον, 1418

ἀνίσταται ἢ τῆς φθορᾶς ἀπὸ σφύρας,

Ἄφθαρτον, ὡς ἔδοξε τῷ παντεργάτῃ.

οὕτως ὁ πλάσσης καὶ τεχυλῶσας θέλη

τὸ σῶμα τῶν, καὶ τελεπνώσας πλέον.

Ὅμως ἄσηπτον τῶν πεντῶν τῶν φύσιν,

Ὡς τεσσάρων νεκρῶν, δερματῶν καὶ συλλέγει.

Isthæc ligantis robur ingens dissipet.

Vt architectari domum si quis velit,

Ille cuneum testudini tecti inserens,

Nexum tenetque solus, & soluit vbi vult:

Sic carnis hanc qui condidit substantiam,

Cum destrui totam necesse sit domum,

Non phlegma nec bilem fiet soluens

opus,

Vt artificis opera & manu cuiusdam

egens:

Sed amouens cuneum, animi retinaculum,

Vt nouit, vt ligauit, idem diruit.

At cum coagmentata vult componere,

(Nam denno ædificare libet istam domum,

Quæ corruit vi flaminum latentium)

Si spiritum, bilem atque pituitam capit,

Calcem quasi addat fabricæ testacæ:

At enim sapores conditi operis membra

sunt:

Ita cuneum infgens vt haud solui queat,

Nostram excitat naturam, & æternam facit.

Hæc in Manetem mente captum dixero:

Nam scimus immutationem consequi

Mortale nostrum corpus, & nostram cu-

tim,

Quæ seminatur morte in atra condita,

Resurgit at contrario morti modo,

Æterna, vt opifici omnium visum est Deo.

Sic conditor, seu corpus humore hoc velit

Exuberare, aut tenne gracileque reddere,

Non iam caducam fragilium naturam, vt i

Nam illi sat est verbum, crectur vt caro,
 Qui viscera indagat soli, fluctus videt,
 Et sparsa membra congregat iacentium:
 Seu piscis artus hominis & crudos rapit,
 Ac rusticanus postea piscem vorat,
 Atque vrsus illum, tum canes hanc bel-
 luam,

Et vultur hos, sepulcra vero vultures:
 Tandemque in omne permeet rerum
 genus,

Iactatus in tot fluxiones exteras,
 Intra suos tamen moratur terminos,
 Signo notatus conditoris & manu.

Iam si quis infirmissima vel dextera,
 In quinque ramos explicans digitos suos,
 Far, ordeum, milium capiat, aut triticum,
 Leguminumve multitudinem omnium,
 Discernere ac diuidere nouit optime
 Hoc istud, & sociare naturas pares,
 Adponit & genus ad genus facillime:

Cur non lapideum cor potest compren-
 dere

Vt Conditoris in manu locatum opus
 Concurrat ad nostram reuiuiscenciam,
 Et colligat, ceu quæstor æs tributaque,
 Hinc inde particulas reliquiarum leues,
 Arterias, neruosque, carnem & sanguinem;
 Et omne membri quod latebat fruitulum:
 Adducat & partes residuas singulis:
 (Sunt namque signatæ notis vsque ad pi-
 lum)

Naturam & omnem deferat scriptam suam

Ἀρκῆ γ' αὐτῶ πρὸς τὸ σαρκῶσαι λόγος,
 Τὴν γλῶ ἔρδωνῶν, καὶ τὰ κύματα βλέπων,
 Καὶ συλλέγων τὰ κῶλα τ' κοιμωμένων,
 Καὶ καὶ πῖς ὠμόσαρκον αἰθρώτου κρέας
 Ἰχθὺς ἀπαράξῃ, καὶ τ' ἰχθυὸν ἀγρότης,
 Καὶ τῶτον ἄρκτος, καὶ τ' ἰθρῖον κωῖες,
 Γῦπες ἢ τῆτος, τῆς δὲ γύπας οἰτάφοι,
 Καὶ πᾶσιν ἀπλῶς αἰθροποδράμοι φύσιν,
 Εἰς ἀλλοφύλους ἀντικλάμεν ἄρούσης,
 Ὅμως ἔσω πέφυκε τ' ὀρυσμάτων,
 Τῆ χειρὶ τῆ κ' ἴσαντος ἐσφραγισμένῳ.

1425

1430

Οὐκοῦν εἰάν τις χερὸς εὐτελεσάτης
 Τους πενταχόρδους ἔξαπλώσεις δακτύλους,
 Κεῖρας, ὀλυρας, κέγχρον ἢ σίτην λάβοι,
 Ἡ πλῆθος ἀπλῶς ὀσπερίων πεφυρμένων,
 Οἶδεν ὀικερεῖν καὶ μερίζειν εὐθέτως
 * Ἐκάιο, τῆτ, καὶ σινάπει τῆς φύσης,
 Καὶ ῥᾶσα σιντίησι πρὸς γῆος γῆος.

1435

Πῶς καὶ λιθώδης ἔσσησθαι καρδία
 Ἐν χειρὶ τῆ κτίσαντος οὔσαν τῶ κτίσιν,
 Ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς σινδραμεῖν ἀσασίση,
 Καὶ συγκεμίξεν ὥσπερ * ἄλλ' ἄλλ' τῆς φύσης,
 Ἐκῆθεν ἔνθεν τῆς φούρας τ' λειψαίων,
 Ἀρτηρίας ἐνεῦρα, σάρκας καὶ φλέβας,
 Καὶ παντὸς ὄρθου συλλογῶν κεκρυμμένου,
 Σωσιόγηθ' ἢ τῆς ἐκάστου λοιπάδαις.
 Εἰσὶ γ' ἄρχει καὶ τριχὸς γεγραμμένα
 Φέρειν πᾶσιν τῶ ἐραπόχρα φον φύσιν.

1440

1445

Τῆ

Τῆ πρὸς τὸν αὐτῆς δεσπότιν πειρασίῃ, 1450

Ὅπως ὑφέξῃ τῆς ἐπεικταῖς ἀγγέλοις
 τοὺς συλλογισμοὺς τῶν χρεῶν καὶ τῶν * τόκων,
 καὶ τὰς ἀπαρχὰς τῆς γεώδους καρδίας,
 σπὸρ τε καρπὸν καὶ ἀσορῆς ἀκαρπίαν,
 ζυγὸν τε λείμμα καὶ ῥοπῆς ἀπαθμίαν, 1455
 καὶ πᾶσαν ἀπλῶς ψυχικῶν λήπτουργίαν.

οὕτως ἑαυτὸν ταῖς ἐνεργείαις ἔθου

γνωστὸν παρ' ἡμῶν καὶ περὶ ὧν κεκρυμμένον ἔστι.

Ὅσον γὰρ ἡμᾶς τῶν ὑπερτέρων δοῶν
 ὑπερβέβηκεν ἡ θεόπνου ἀκρότης, 1460

τοσοῦτον αὐτῆς αἰ μέσαι, καὶ τὰς μέσαις

τέλει τις ἄλλη τάξις δευτικώτερα,

ἢ μάλλον ἐμπέφυκε τῆ πανομμάτω,

καὶ τῆ πλερωτῆ τῆ τάχους ἐπεκτάσῃ,

ἢ πρὸς τὸ θεῖον ἀγγιγείτων ἀκρότης. 1465

Ὅσον γὰρ ἐγγίζουσι, τὰς δόξαίσεσ

ποιούσι μείζους, καὶ ξενοτρόπῳ λόγῳ

ταῖς πρὸς θεοῦ ἔχουσιν ὡς ἀφαιρέσεσ.

εἰ γὰρ τὸ τῆ γῆς τῆ πῦρ ὁ πρὸς βλέπων,

πόρρω μὲν ἐσὼς θέλγεται πρὸς τὸ θεῖον, 1470

ἀφίσταται δὲ τῆ φλογὶ πρὸσεγγίσεσ.

πῶς πρὸς τὸ πῦρ ἐκείνο τῶν * ἀφλεξίας,

ὁ μάλλον ἐγγὺς, καὶ πέφυκεν ἀγγελῶν,

μὴ μάλλον ἐκστῆ καὶ διαστῆ τῷ φόβῳ,

ἐν * πυρσοφείλει καὶ θεοκρυφῆ γνάφῳ, 1475

ἀφελῆς ὄρων καὶ τὸ πῦρ καὶ πλὴν φλόγα;

ἐνθεύτερον ὡς εἴκειν ἐγγίξῃ πλέον

Ἡ τῶν

Ad principem, cum venit opportunitas:
 Ut intigantibus angelis respondeat,
 De debitorum & fœnoris rationibus,
 Cordisque primitias ferat ficti ex humo,
 Et leminis fructum, sterilitatem & sati,
 Libræque defectum, æquitatem & ponderis,
 Et omne plane munus animi & ingenii.

Sic temetipsum operationibus tuis
 Prodis, licet sis abditus mortalibus:
 Quantum anteit sed enim altiorum men-
 tium

Nos eminentis diuinaque excellentia:
 Tantum hæc mentes mediæ, & in medio
 sitas

Ordo superior tertius, qui dignior,
 Magisque adhæret ordini oculatissimo,
 Et aliti velocitate prædito,
 Vicina numini supremo summitas:
 Nam quo propius absunt, suas distantias
 Remotiores indicant, more & nouo
 Accessionem ut deminutionem habent.

Etenim procul si terreum qui ignem
 aspicit

Exhilarat aspectu illius oculos suos,
 Vicinus at flammæ recedit ocius:
 Quî tandem ab igne non cremante Numinis,
 Quo abesse propius angelus quiuis solet,
 Non hoc magis stupescet attonitus metu,
 In fulgida & sacra Deo caligine
 Non lucidum ignem nactus & flammam
 simul?

Accedit illuc, ut videtur, proxime

Natura

Natura plena oculis Cherubin plurimis,
 Dum cernit, & conuictet intuens nimis.
 Nam conditæ rei horridum incussit me-
 tum

Qui primus excidit a polo istuc Lucifer,
 Et plus videndi, nil videns, pœnas luit.

Vt sit relictum & proctus abiectum
 nihil,

Inspectione aut destitutum prouida,
 Late & patente, mundi opificis optimis;
 Ast cuncta quendam finem ad vtilem data,
 Ipsumque fœnum, arbusta, belluæ quo-
 que,

Mutique pisces qui Salaciæ incolæ,
 Volucresque eodem gurgite enatæ maris:
 Quin rigida saxa præuenit summi Dei
 Compendiarium, elegans, subtile opus.

Nam morbus aliquo lapide tristis pel-
 litur;

Ast alius ad se pertrahit ferrum lapis:
 Alique silices ignis accendunt faces,
 Quæ vndeve excitas foris, plane haud scio:
 At fulgurum frangit lapis quidam impetum:
 Exstinguit ignem appensus externum lapis.
 Néc vni lapis præstat sua, discas at hinc
 Prodesse lapides cum Deus vult maxime:
 Nos propter ipsos hoc verentes dedecus
 Iuuate discamus, pares saxis licet.

Iam gleba silit sputa fœda sanguinis:
 Argilla remedium est salubre torminum:
 Fœni que flos sparsus dolores mitigat:
 Radicis at succus vim habet cathartici:

Et gut-

Ἡ τῶν Χερσβίμ ὀμματόωλουτος φύσις,
βλέπουσα, καὶ μύουσαι τὸ βλέπην πῶλεον·
φρικτὴν γὰρ ἐνπιθήκε τῇ κίσει φόβον

1480

Ὁ πρῶτος εἰς γλιῶ ἐκπεσὼν ἕως φόρος,
βλέπων ἀμέτρως, καὶ παθὼν τὸ μὴ βλέπην.

Ὡς μὴ δὲν εἶναι παντελῶς ἀνείμενον,

Ἡ τ' παναρχεὺς ἐσοφίς ἐπιψίας

τῆ δὴ κιοιουργήσαντος ἐξηρημένον,

1485

εἶπαι ἢ πάντα πρὸς πηχέσιμον τέλει,

καὶ μετρίχουτος, καὶ φυτῶν καὶ θηρίων,

καὶ τῶν ἀφώνων τ' θαλάσσης ἰχθύων,

καὶ τ' ἀπ' αὐτῆς ἐκφυέντων ὀρνέων·

φθάσαι ἢ μετρί τ' ἀποκρότων λίθων,

1490

τὴν * σωτομουρζὸν ἔθεο λεπτοουργίαν.

εἶπερ νόσος μὲν ἐξελαύνεται λίθω,

Ἄλλ' ἔθ' δὲ τ' σίδηρον ἀνθέλκει λίθος,

Ἄλλοι ἢ πυροῦς αὐτανάπλουσι λίθοι,

οὐκ οἶδα πῶς ἔσωθεν ἐξωθουμένους.

1495

καὶ τῆς κεραυνοῦς ἄλλ' ἔθ' ἀμβλυώνει λίθος,

καὶ πῦρ νόσον σβέννυσιν ἐξηρημέν'.

οὐχ ὡς λίθος δρῶν, ἀλλ' ὅπως μάθης, ὅτε

θεοῦ θέλοντος ὠφελοῦσι καὶ λίθοι·

καὶ τὴν δι' αὐτῆς ἐντροπὴν δεδοικότες,

1500

πειθῶμεν ἡμεῖς ὠφελῆν καὶ ὡς λίθοι.

εἶργα δὲ βῶλ' αἱματόπυστον χύσιν,

πηλὸς ἢ σωτὴρ γινεῖ δυσεντέροις·

ἄλθος δὲ χάρτις, πᾶσμά γίνεταί πάθους·

ὡπὸς δὲ ρίζης φάρμακον καθαρσίον·

1505

Σταγῶν

ΠΥ ΠΙΣΤΙΔΟΙ ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑ.
Σταγών δὲ κέδρου κνησμονίω δ'ποξέοι.

Επωφελῆς δὲ πικρότης ἀψινθίας,

Ἵπεργλυκάζον εἰς πείρασιν μέλι.

Καὶ τῶν βάτων ἢ τῶν ἀκάρπων οἰκλάδοι,

Αποκίλους φύουσι τῆς Ἴπποκράτους

1510

Καὶ τῆς ἀκάρπου μὴ φοβουμένη νόμους

Εκ τῶν ἀκάνθων γίνεται σωτηρία.

Καὶ τέφρα καὶ χούς ὠφελούσι Ἐ τείχες

* Τοῖς γὰρ παθούσιν ἐκ κρύου ἀβλεψίαν,

Καπνὸς Γαλιωὸς γίνεται παρ' ἐλπίδα

1515

Νάρκη ἢ ναρκεῖ τὰς ἀφὰς τῶν ὀργάνων

Ἔστι γὰρ ἐν δέοντι καὶ νάρκης χάρις.

Σπάρ ἢ φώκης φλεγμονὰς οἰδημάτων

Σθένυσιν, ὡς περ τὰς καμίλους ἢ δρόσους.

Καὶ συμφλεγμάτων ἱπποκάμπων αἰθάλη,

1520

Σφίγξει τρεμούζας ἐκρυλῶσαι τὰς τείχας.

Τρυγῶν ἢ παύει τῶν ὀδόντων τῆς * κλόνης,

Ὡς ἐν παλάντῳ τεχνικὸς ζυγοσάτης,

Τὸ κέντρον αὐτῆς * ἐντεθείσα τῆς πόνους.

Καὶ βρώσις ἀπλή τῆ σκαρῆ τῶν ἐντέρων,

1525

Εἶργη τὸ ρεῦμα τῶν παρ' ἡμῖν ἐντέρων.

Ποθεῖς ἢ χυλὸς τῶν κωδιῶν πετρεσέγων

Ὀχημα γαστρὸς γίνετ' πεφραγμένης.

Φθίσιν δὲ καὶ χίμετλα, καὶ τῶν σκορπίων

* φθάνει παρ' ἐκέντρα, καὶ καταψύχει πόνους

1530

Τοὺς λυσοδηκτοὺς, τῆς ἢ καρκίνους ξέει

Καρκῖνος ἐλθὼν ἐκ βιθοῦ θαλαττίου.

Σοφίζετ' δὲ καὶ πρὸς ἀγχανὸς ὄσφρων.

Ψάμμον

Et gutta cedri detrahic pruriginem.

Abinchii sed amaror est valde utilis:

Mellenter fufum iuuat in anguftiis.

Asperimorum fentiumque furculi

Hippocratis fimplicia gignunt remedia:

At ftiriliū leges minus verentibus,

Medicina tunc ſpinæ ſalubris maxime.

Iuuant cinifque & puluis & parui pili:

Nam ſentienti cæcitatem a frigore,

Fumus Galeni præter omnem ſpem vi-

ce eſt.

Torpere ſed Torpilla reſtaſtas facit:

Nam cum eſt opus, Torpedo confert gra-

tiam.

At Phocæ adeps plagas tumorum turgidas

Exſtinguit, vt dulcis caminos ros ſolet.

Fuligo aduſtorum Hippocamporum nigra

Arctat capillos, ne trementes deſſuant.

Turturque mitigat dolores dentium,

Si, vt libripens peritus in trutina facit,

Acumen inferat ſuum doloribus:

Scarique ſimplex viſcerum comeſtio,

Grauem coeracet fluxionem viſcerum:

Hauſtusque ſuccus Gobii ſaxatilis,

Ventris vehiculum, cuius obſtructum eſt

iter.

Tabemque, & vlcera pernionum, & ſpicula

Sæua anteuertit ſcorpionum, & frigerat

Morſos cane a rabido, ſimul radit feros

Cancros marinus Cancer exortus ſalo:

Edoſtus ad prædam oſtreorum idem quo-

que eſt:

Hian-

Hiantibus namque his arenam dum in-
iicit,

Ne comprimant patulas suas conchas
vetat,

At ianuis laxis sali iste callidus
Fur allicit cibum in recessibus abditum.

Et pulmo piscis in maris spirans cauis,
Commune cui cum cæteris nil piscibus:
Rudis figura, incognitum spectaculum,
Animo carens vitæque, sed leuiter modo
Sese explicans, & colligens mox per vices:
Duros pedum ardores calentium nimis,
Si conteratur, leniet pulcherrime.

Nervos at a contractione languidos,
Adeps Leonis ampliare dicitur.

Ac sanguis hirci passione liberat:
Et cantharos refugit reflexis cornibus
Tremens febris quartana, flagransque i-
gnibus.

Subtili Asilorum fauilla, qui labor
In lusciosis cernitur, leuabitur:
Nam syllabæ ambiguae minime vult par-
cere

Natura ad æmulationem operis se habens.

Sunt Cochleæ terrenæ & æquoris incolæ
Ingentium causæ bonorum paruulæ:
Nam si cinere testarum operieris cutem,
Albas notas delebis: at melle illitam
Siccam fauillam si humido perfuderis,
Ventris tumorem, influxiones ac pedum,
Nervorum & vlcera, luminumque nubila,
Fluxumque sistes sanguinis de naribus:

Et

Ψάμμον γ' αὐτῆς ἐμβαλὼν χασμῶμένοις,
Εἶργα πωλεθῆν τὰς λαβὰς τῶν διπύχων. 1535

Ανεκμένων ἢ τῶν θυρῶν ὁ τ' ἰσάλου
Κλεπίης αἰασσᾶ τῶ τροφῶν κεκρυμμένῳ.

Ιχθύς ἢ πνέμων τῆς σάλοισ * Ἰπιπνέων,
Ὡς μηδέν ἐστιν ἐμφερές πρὸς ἰχθύας.

Ἄμορφος εἰκῶν, δυσδιάγνωστος θεῶν. 1540

Ἄψυχος οὐκ ἔμψυχος, ἀλλ' εἰκὴ μόνον

Δοκῶν ἑαυτὸν ἐξαπαλοῦν καὶ συλλέξαν,

Τὰς δυσκαθέκτας τῶν ποδῶν ὑπερζέσης,

Ὡς ἔδεν ἄλλο, πωτριθεῖς ἀποτρέψῃ.

Καὶ νεῦρα μὲν ἀσθενέτα συσπλῆς βίχ,
Λέοντος, ὡς λέγουσιν, ὄρωξ ἑσάρ. 1545

Παθούς δὲ λιτρὸν αἶμα γίνε' ἰσάγου.

Καὶ τὰς κεράσας ὀλαθεῖται καιθάρως

Τὸ φλεκίκεν πῦρ τ' ἰσάτου τρέμου.

Καὶ τῆ χνοῶδ' τῶν μυώπων αἰθάλη, 1550

Τὸ τῶν μυώπων ἰσορίζε' ἰσάτος.

Οὐ φείδετα γ' ὀλαθῆς ὀμωνύμου,

Εἰς ζῆλον ἔργου * συγκερατουμένη φύσις.

Εἰσὶ ἢ καὶ γῆς καὶ θαλάσσης κοχλίας
Μικροῖ, μεγίστων συμφορῶν ἀεργέται. 1555

Ὡς εἰτε φρώσης τῶν ὀρατῶν ὀσπράκων,

Ἀλφούς αἰαιεῖς· εἰ ἢ συμπλέξας μέλι.

Τῶν ξηρῶν ὑγρῶν σοιχέως αἰθάλην,

Οἰδημα γαστρος καὶ ποδῶν ἰπιρρύσης,

Νόστων τε πληγῶν καὶ ζοφώσης ὀμμάτων. 1560

Καὶ τῶν πρὸ ῥινῶν αἰματόρροϊαν σβέσης.

Η

Καὶ

Καὶ θαυμάσιος τὸ θεῖον ὑμνήσας κρείττος,
βαλὼν ἐν ἀντίφραγμα μυρίαῖς νόσοις.
Πόθεν δὲ καὶ πῶς ταῦτα γίνετ' ἰέλων
εἰπεῖν, ἀτερμάτισον * αἰτλήσας βάθος.

1565

Καὶ τῶν ἀναγκάων γὰρ ὡς φασι πόρων,
ὁ βλέννος εἶργατὰς ἀκουσίας ῥύσας.
* λύκου ἢ γλώσσα πρὸς τε θεῖα νηπίοις,
λύει τὰ κλειθεῖα τ' ἀφώνου γλωσσίδος,
λίθους δὲ * τέπειξ τῶν ποδῶν πείγλυφει,
ὅππῃς λιθουργὸς εἰς πείρασιν πίνου.

1570

Καὶ ψυχρὸς ἰός θερμὸν ἔσβεσεν πάθος.
Ὅπῃ ἢ θερμῷ ψυχρὸς ἠκλασεν πόνος.
Καὶ σιρξ ἐχιδνῶν ἀντιφάρμακος ὄροισι,
καὶ σφίγμα σαρκὸς γίνετ' ἰλωθεμένης.
τὸν ρουῶ γὰρ ἰσῆ, καὶ τὸν ἰχώρα ξέει,
καὶ σωμαπυργεῖ τὰς ρεούσας εἰκόνας,
μορφοῦσα τὰ πρόσωπα τ' ἀμορφίας.

1575

καὶ ποὺ ἴνες λέγουσιν ὡς φρυκτῶν πάθους
εἰς λοιμὸν εἰς φρήσαντος ἐντρομῶ ζέσθι,
πνέοντος αἵραν τῶν νοσοῦντων ἐχάτιω,
ἤδη παρ' αὐτὰς τ' ταφῆς τὰς εἰσόδους,
τὸ κέντρον ἐνθεῖς ἐξ ἀδήλου σκορπίου,
ἰῶ τὸν ἰὸν ἀντιτάξας πρὸς μάχην,
ἠμβλυων, ἠμαύρωσε συγκρασίῃ ξένη,
φύξιν βαλὼν ἀπλησον ἀκράτῳ ζέσθι.

1580

1585

οὕτως ἕκαστα συμφερόντως ἠχάρεις,
καὶ πρὸς πύρηνισαζα τῶν ἀγωγίμων,
οὐδὲν πείπον ἔδε λείπον εἰσαίγῃ,

καὶ

Et prædicabis hinc Dei potentiam,
Dum mille morbis vnicum obicem subiicis:

Ast vnde, quo pacto ve fiant talia,
Narrare si velis, profundum exhaustias.

Nam Blennus internis meatibus, vt
ferunt,

Fluxus vetat, qui sponte non euenerint.

Linguam at lupinam si applices infantibus,
Statim resolues claustra mutæ lingulæ.

Ruptos lapillos, fissionibus pedum,
Lapidarius torret, dolorem vt mitiget.

Virusque rigidum æstus calores com-
primit:

Calido at liquori frigidus cedit dolor,

Ac pulpa Echidnarum veneno opponitur,
Carnemque mutilam attingit atque sau-
ciam:

Nam fluxionem sistit & saniem eluit,
Restaurat & corpus fluentum imaginum,
Deformitati reddat vt formæ decus.

Et asserunt nonnulli in horrida luë
Grassante morbo, per tremores feruidos,
Agitante iam ægro spiritum vitæ vltimum;
Portis in Orci ipsi, sepulcri & limine,
Si spiculum ignoti inferas tum scorpium:
Virus veneno, prælio opponens fero,
Retundit eneruatque mixtura noua,
Cum maximum algorem calor tantus
capit.

Ita singulas res gratia ipsa commode
Ad quippiam adnectens eorum quæ iuuant,
Nihil redundans intromittit, nil minus:

Ad corticem vsque vel pilos vel lacrymas,
Lutum quoque ipsum, fumum, & olida
stercora:

Quanquam hæc quidem plerosque morta-
les latent,

Ast alia nota commodis satis suis.

Dumtaxat in rebus mali reliquum nihil,

Cum sint venusta, rite & effecta omnia.

Quis dum aspicit pulchrum racemum,
non stupens

Miratur humorem igneum ligno inditum?

Et vt folia, caduca grana fluxaque

Circum plicata vestiunt, vis ne imbrium

Lædat quod est tenerum, vel ardor flammæus

Solis perurat, aut liquores extrahat.

Quis Malo granati eutem bene diuidens,
Nolensque carbonum vuidorum ipsum
ordinem,

Vt singulisque cellulis serie sitis,

Sæpes secatque & separat confinia:

Membrana laqueos paruulos tendit rubens,

Ne mollitudinem liquorum quid grauet,

Neu comprimatur vinculo nexibus,

Atque inde Mali succus excidat tener:

Neue effluens granum alterum corrumpere:

Non altiore mente causam cogitans,

Prius cibum quam sumat, opificem canit?

Mens namque, natura sua celerrima,

Miraculum linquens, ad authorem aduolat.

Quis inserens lac solidum in immenso mari
Albos lapillos vnionesque educat?

Vnde hunc virorem dat Smaragdo maximus

Natus

Καὶ μέγρι Φλοῖων ἢ τριχῶν καὶ δακρύων, 1590

Καὶ μέγρι πηλοῦ ἔκκοιπνοῦ καὶ κοπρίας.

Εἰ καὶ πᾶ μὲν λέληθεν ἠγνοημένα,

Τὰ δὲ πρέδηλον εὐρετὴν ὕψησίαν.

Ὡς πρὸς τι Φαῦλα μηδαμῶς λοιπὸν λέγειν,

Ἀσεία πάντα καὶ καλῶς ἐργασμένα. 1595

Τίς γὰρ θεωρῶν βότρυον, οὐ καλεπλάγη

Τὸν δοῦντα θερμῶν ὑψηλῶν τῶ ξύλω,

Καὶ πῶς τὰ φύλλα τὰς ἐπιμύς εἰς ῥύσιν

Ράγας πειπίουσι, μὴ βροχῆς βέλῃ

Πληξῆ τὸ χαῦνον, ἢ φλογώδης ἡλίου 1600

Φρύξασσι θερμητῆς ὅπως ἐξικμάση.

Τίς δὲ ροιαῖς διδιαρέτως χίσας,

Καὶ πῶς θεσιν γούς τ' ἐνύχων αἰθραίων,

Καὶ πῶς ἐκάσω σωτεθέντι χωρίῳ,

Φραγμὸς μεσάζει καὶ μερίζει τῆς ὄρους. 1605

Ἵμῶ φλογώδης λεπτὰ πίνων σαρτία,

Μήπως βαρωθῆ τῶν ὀπῶν ἢ χαυνότης,

Καὶ θλίψιν ἐξεί τῆ δέσφ' ἔσφίγματος,

Καὶ πῦθεν ἰκμάς τ' ὀπώρας ἐκπέση,

Σήψη τε κόκκος ἄλλ' ἄλλον ἐκρέων. 1610

Οὐ πῶς πᾶρ νομῶ ἐννοήσας αἰτίαν

Πρὸ τῆ φαγεῖν ὑμνησε τὸν παντεργάτιον;

Ὁ νοῦς γὰρ ὄψις, ὡς ταχύδρομος φύσις,

Ἀφείς τὸ θῶμα πρὸς τ' αἶπιον τρέχει.

Τίς ἐμφυτεύσας τῶ βυθῶ πηκτὸν γάλα, 1615

Τοὺς μαργαρίτας λυκοδέσμους ἐκτρέφει;

Πόθεν χλοάζει τῶν σμαράγδων ἢ φύσις

Εἰς πάντα καιρόν ; ἔ γ' εἰς ἕαρμόνον.

Τίς αἴθερος ἐντέθεικε σαπφείρω λίθω,

Εἰ μηδὲν αἴθερος ἐν λίθω φυτεύεται; 1620

Πόθεν πυραυγῆς ἢ βαφῆ τῶν ἀνδράκων,

Εἰ ψυχρότητι πᾶσα πῆγνυ' λίθος;

Τίς ταῦτα ποιῆι καὶ σπις αἶ καὶ τρίπυ,

Εἰ μὴ τὸ σὸν βούλημα ἔ τὸ σὸν κράτος,

Τῆ πάντα δρώντος ὡς δοκεῖ σοι καὶ θελῆς; 1625

Τὸ σὸν γ' εἰς ἀπύρον ἐκτείνας κράτος,

Φαίνη, καλύπτῃ, καὶ παρόρχῃ καὶ μένεις,

Στάσι τρεχούσῃ καὶ φορᾷ πεπηγμένη,

Καὶ τὰς ἀμόρφους εἰδοποιῶν οὐσίας,

Αὐτὸς ἢ τῆ σύμπαντος ἐξηρημένῃ, 1630

Ἐπερτελής εἶ καὶ γ' ἀρχὴν σὸν ἔχῃς.

Τέλους ἀπέσης, καὶ δέσης τῆ μέσου,

Ἐκτὸς βεβηκῶς τῶν τριῶν καὶ τ' ὅλων

Ἐντὸς πεφυκῶς, τῶν ὅλων ἐκτὸς μένης.

Πρόδηλος ὦν, ἀδηλος σὸν ἔχων ὄρους, 1635

Ἀλλ' ὦν ὄρισμός τῶν ὀριζόντων ὄρων.

Ἄρχων ἀνάρχως, ἔ μετρούμεν' ἄχρονω,

* Ροπή ἢ ποιῶν ἀχρονῶ τὰ τῆ χρόνου.

Ὡς ἐντεχνος δε τῶν φρενῶν ἐπιστάτης,

Πᾶσαν τε πρᾶξιν τεχνολογεῖν ἠσκημένος, 1640

Καὶ πᾶν ἰδῶν ὄνομά τε καὶ ῥῆμα ξένον,

Καὶ λεπτόν δέθρον, καὶ μετοχλῶ κεκρυμμένῳ.

Ἀντωνυμίαν δὲ πᾶσαι ἠκρωμένῃ,

Προθέσι ἢ πάσῃ μέτρα δούς ἠρμωσμένα.

Τὸν πάντα κόσμον εἰς ἐπίρρημα τρίπυς, 1645

Εἰ μὴ

Natura ad omne tempus, haud ad ver
modo?

Florem quis iniecit lapillo illi aurco
Sapphiro? an aliquis flos lapidibus gignitur?
Vnde igneus vigor & color Carbunculis?
Densatur omnis quippe lapis e frigore.
Quis author hæc agit, coagmentat,
mouet?

Annon voluntas est tua, & robur tuum,
Qui cuncta præstas vt videtur & libet?
Nam robur extendens in immensum tuum,
Aperis, regis, procedis & stas in loco,
Statione currente, & quietis cursibus,
Formansque naturas figura quæ carent:
Ast ipse natura vniuersa exemptus es,
Fine superior, vt qui cares initio:
A fine abes, distas & a medio procul,
Extra recedens terminis illis tribus:
Cunctis at intus insitus, es extra ramentum.
Manifestus, haud obscurus: absque termino,
Sed finis ipsos finientes terminos:
Nullo initio ordiens, nec vlllo tempore,
Momento & absque tempore facis tempora,
Vt arte præditus magister mentium,
Quique actionem omnem arte tractare est
potis,

Et omne cernens Nomen, & Verbum
nouum,

Minutum & Articulum, latensque Particeps:
Pronomen omne examinans subtiliter,
Præpositioni omni suum adiungis modum:
Omnemque mundum vertis ipso Aduerbio,

H 4 Nisi

Nisi si tuæ esset concius potentia.

Accopulante vinculo cuncta alligas:

Porrectionesque arte constantes docens,

Producis omnia sicut acceptum tibi est.

Instans, futurum, tum quod infectum est
simul,

Quod subiacet, perfectum, & infinitum item,

Obliteratum iam: modos dein diuidis

In indicantem, perpetuum, optantem modum.

[Hæc arte inexplicabili connexa sunt.]

At imperante dictione ad formam agens

Cuncta, efficit tibi subditum quod condi-
tum est.

Experique formæ, omnem induis: statu cares,

Vestigio, motu atque gressu cognito:

Namque omnium tu motio & progressio es.

Simplexque multiplexque, primus, infimus,

Mediusque, & altus, latus, imus, magnus, &

Horum nihil, sed inuis in terminis

Affixus es tuæ abditæ potentia.

Vbique præsens, nusquam es, & verso
ordine;

Et omnia vnumque es: licet enim hæc iungere,

Ne forte formis subtrahatur sensuum

Vnum quod & solum est: at omnium ambitu

Docemus hanc, quæ non capitur, essentiam:

Ac denuo accuratius distinguimus:

Ne suspicetur quis mali quid ob OMNIA,

Seriesque sit concretioni quæ fluit.

Nam, Vbique Deus est præpotens, cum
dicitur,

Est nullibi, ex parte altera subiungitur:

Ne:

Εἰ μὴ τὸ σὸν σιωεῖδεν ἀρρήτως κράτος,
 Συζυγικὸν σῶδεσμον * ἐμβαλεῖς ὄλοις.
 Αἰεὶ δὲ κίους τεχνικὰς ἐπεκτάσεις,
 Ἄπαντα * γαίη πρὸς τὸ σὸι δεδογμένον.
 Μέλλων, σιεσῶς, πῶτραπικῶς, πῶτρακείμενος, 1650

[Σὺ τῆς δε ἅμα
 Λόριστος, ὑπερσωτελικός· ἐγκλίσις νέμων,
 Ὀριστικῶ, ἀπαρέμφατον, δικικῶ πλέον.
 [Εὐθείς δὲ ταῦτα τῇ τέχνῃ τῇ * ἀρρήτῳ]

Προστακτικῶ ἢ πάντα μορφώσας λόγῳ, 1655
 Ὑποτακτικῶ σὸι δημιουργεῖς τὸ κίσιον.

Πάμμορφος ὢν, ἄμορφος, οὐκ ἔχων εἶσιν,
 Οὐκ ἴχνος, ἔκίνησιν, ἔγνωσὴν βάσιν.
 Πάντων γὰρ εἰ κίνησις, ἢ πάντων βάσις.

Ἄπλοῦς, μετρετὸς, πρῶτος, ἔχατος, μέσος, 1660
 Ὑψηλός, ὄρυς, ἀπλατῆς βαθύς, μέγας.
 Οὐδέν ἢ τῶτων, ἀλλ' ἐν * ἀβάτοις ὄροις
 Τῆς σῆς ἐπήξω μουσικῆς ἐξουσίας.

Ὁ πανταχοῦ μὲν, ἔδαμοῦ ἢ, καὶ πάλιν.
 Καὶ πάντα ἢ ἐν ταῦτα γὰρ σωμαπλέον. 1665

Μήπως ὑπαχθῆ ῥίς κατ' αἰσθησιν τύποις,
 Τὸ ἐν μονωθέν τῇ ἢ (πάντα) σιωθέσει
 Δηλουῖτες αὐτῶ τῶ ἀπερίληπτον φύσιν.
 Λύθις τὲ γ' ἐγκρίνωμεν ἠκριβωμένως,
 Μήπως * τα πάντα χῆ κακῶ ὑποψίαν, 1670
 Καὶ δῶμεν εἰρμόν τῇ ρεούση σιωθέσει.
 Τῶ πανταχοῦ ἢ τὸ θεὸν πεφυκέναι,
 Τὸ μηδαμοῦ πρῶσειν ἀντισιωθέσει,

Μήπως

Μήπως μεριθεύεν τῇ διχῇ * Διφασίᾳ,

Τὸ μηδαμῶς μὲν εἰς ἀνούσιον ῥέποι, 1679

Τὸ πανταχοῦ δὲ τῖς μεριστοῖς ἀρμόστοι

Ἀλλ' ἀντιζόμεφοις, ὡς ἂν εἴποι τις, λόγοις,

Τὸ πάντα καί ἐν, Ἐτὸ μηδαμῶς πάλιν

Τῇ πανταχοῦ σφίγγοντες ἀντιφθεγγία·

Σπερρὸν τὸ βάθρον πῆξομεν τ' ὀογματων. 1680

Εἰ καὶ βάθος γ' ἐκδοθῶσι σοι λόγου,

Πρὸς ὕψος ἀρθεῖς ἐμφανίζεις ἔθελαις·

Εἰ * καὶ πρὸς ἄκρον ὕψος ἀρθεῖσι φρένες,

* Πρὸς ἄκρον αὐτῶς ἀνθυποσρέφεις βάθος,

Ὡς μήτε μήκος σῶ * περιπταδα βάθος, 1685

Μήτε πλάτος σὸν ὕψος εἰς πέρας τρέχεν,

Ἀλλ' εἰς ἄπρρα τῶν ἀπειρῶν ἢ χύσις

Χυθεῖσα, τῇ σῇ τέμνε) παρεκτάσθ·

Ὡς εἰ λέγαν χεῖρ καὶ τὰ μήπω πρὸς κτίσιν

Ελθόντα τῇ σῇ ζωπυροῦσθ πρὸς θέσθ. 1690

Εφίεσσι γ' καὶ παρῶν ἀφίεσσι,

Μένων ἢ φούγῃς, καὶ σκιάς λεπτής δίκλι,

Εν τῷ κρατεῖσθ τῶν λαβῶν ὑπεκτρέχθ.

Οὕτω σε καὶ νῦν ἐξ ἀπλησίαις πίθου

Μαθεῖν θελήσας, καὶ τρυγήσθ τῷ λόγῳ 1695

Τὸν ἀμπελῶνα τ' σοφῶν σου κλισμάτων,

Οὐκ οἶδα ποῖον βότερω ἀρπάσις λάδω·

Τῇ ποικίλῃ γ' καὶ σοφῇ θεωρία

Τὸν νοῦν μερίζω, καὶ σενούμαι, Ἐθέλων

Ἐλεῖν τὰ πρῶτα, κλέπτομαι τῖς ἐχάτοις, 1700

Καὶ δυσκαθέκτοις ἀντινήχομαι σάλοις,

Ne partiatur duplici discrimine, v̄t
 Quod nusquam adest par sit vacanti essentia,
 Sed singulis Vbique partibus respondeat.
 Dictisque, ceu cuneis sibi aduersantibus,
 Et omnia, vnumque, & quod est nusquam
 retro

Vbique neētentes reclamanti sono,
 Sententiarum stabile fulcrum figimus:

Quanquam altitudo orationis summa sit,
 Elatus in sublime non vis retegere:
 Sin euehantur corda ad arcem altissimam,
 Reducis ea profunditatem ad infimam,
 Vt longitudo nulla ad imum hoc deuolet,
 Nec latitudo currat ad fastigium:

At fluxus immensorum ad immensum pa-
 tens

Porrectione scinditur fusus tua.

Vt, si loqui ita fas sit, quæ adhuc non con-
 dita,

Coniunctione tui excitentur numinis.

Insistis etenim, ac tum recedis quando ades;

Manes, fugisque exilis, atque vmbrae in
 modum,

Dum detineris, prehensionem tum effugis.

Sic ergo inexpleto scientiæ tui

Amore captus, vineam & desiderans

Vindemiare conditorum a te omnium,

Quem carpere hic malim racemum nescio:

Nam dispari speculatione & utili

Mentem meam diuido, premorque angustiis,

Ad primaque aspirans, ab imis pertrahor,

Atque enato aduersis in vndis æquoris:

Vt

Ut nauigantibus in cauis pelagi abditis,
 Quo latius protenditur vastum mare,
 Tanto magis se contrahunt præcordia.

Nam fulgetri si more percurram im-
 petu,

Et volucer attollar, penetrans singulas
 Res quasque, & altius ferar, icisso æthere,
 Petrus recludam clauibus fictus modo:
 Nec me hæc in arctum extensio redegerit,
 Orbis polorum transiens, superabo aquam,
 Forsitan abyssum ex ipso abysso, & exitum
 Iungens initio, vllum videns nec terminum.

Tum pronus incumbens ad imum gur-
 gitem,

Et conuolutus ad cauum voraginis,
 Vortigine estuo, paloque vagus, & denuo
 Ad humum reflecto limus, ego, cursum meum:
 Nam quid ego sum, scintilla nisi si terrea,
 Lutumque molle, aut puluis insidens humi?
 At qua auolabo, quem secabove æthera?
 Aut qua profectus astra feram vertice,
 Orbem actus in quintum Lycæi præsidis?

Aut quemnam in alterum polum, aut quam
 ianuam,

Quæ reserat illum, aut quam alteram rursus
 petam?

Procedo quærens, refugio tangens manu:
 Profunda terræ si infimę conspexero,
 Nectamque millenam altitudinem alteri,
 Immensitatisque modulum certum sciam:
 Discam at mea a terra, mea que matre, vbi
 Longissimam pedem suum contraxerit:

Tui

Ὡς οἱ πλεόντες ἐν βυθῷ θαλάτῃω,
Ὅσον προκύβη τῆς ἀβύσσου τὸ πλάτος,
Πάχουσι μάλλον συσολῶ ἐν καρδίᾳ.

Εἰς κέρως γὰρ ἀεραπῆς Δραδράμω, 1705

Καὶ πύλωνος ἄρθω, καὶ περὰ σωτῆς φύσεις·
Καὶ μάλλον ἄρθω, ἔτ' αἰθέρα χρίσεις,

Τὰς κλεῖς ἀνοίξω, Πέτρος ὧν πεπλασμένον

Καὶ τῇ πρῶτῃ μὴ σενώθεις ἐκτάσει,

Ἵπερβεθηκῶς ἔρανον ὕδωρ φθάσω, 1710

Ἴσως ἀβύσσον ἐξ ἀβύσσου, καὶ πέρας

Ἀρχῆ σωματῶν, καὶ πέρας μηδὲν βλέπων.

Τότε προκύβας εἰς τ' ἄκρον πυθμένα,

Καὶ συζωλαγείς πρὸς τὸ χάσμα τῆς βάθους,

Ἰλιθία πάσχω, καὶ κλονοῦμαι, καὶ πάλιν 1715

Εἰς γλῶσσοπῆλος συσραφεῖς ἴσως ἔχω·

Οὐδὲν γὰρ εἴμι πύλω γείδης αἰθάλη,

Καὶ πύλος ἄρθω, καὶ κατ' ἄρροπος κόνις.

Πύλω πῶς περὶ πύλω; πῶς αἰθέρα χρίσω;

Ἡ πῶς περὶ πύλω, καὶ τ' ἔρανον τρέχων, 1720

Εἰς πέμπτον ἄρθω ἔσταθ' ἔτι πόλον;

Ἡ πῶς αὐθις ἄλλον, ἢ πῶς πύλω

Εκῆνον ἐκκλείοντα, καὶ πῶς πάλιν

Ζητῶν * προκύβη, ψηλαφῶν ἴσως ἔχω·

Τὸ πῶς κάτω γῆς εἴπερ ἀθρήσω βάθος, 1725

Καὶ μύρον πλέξαιμι τῷ βάθῳ βάθος,

Καὶ γλῶσσοπῆλος συμπέρασμα τ' ἀπείρας,

Καὶ τῆς ἐμῆς γῆς τ' ἐμῆς μητρος μάθω,

Τὸν μακρὸν αὐτῆς πύλω σῶς ἔλαβεν πόδα·

Τότε

Τότε προπελθὼν ταῖς ὑπερτέραις πύλαις, 1730:

Καὶ τὴν ἀνοικτὸν κλῆσον ἐγκλείσω θύραν·

Ἀνοίγε· γὰρ καὶ πλέον σου σέλλεται·

Ἄπλουμένη ἢ καὶ σενουμένη πλέον,

Χαλᾶ τὰ κλείθρα, καὶ φοβεῖ τὰς εἰσόδους,

Τοῖς εἰσβαλεῖν τολμῶσιν ἀνῆκεμένη.

1735:

Ἀλλ' ὡς πούτων δὲ χτέκτων θαυμάτων,

Ὁ τὸν σὸν υἱόν, τὸ σπυράφρασον λόγον,

Ἐκδούς δι' ἡμᾶς τὰς ἀτάκτους οἰκέτας,

Εἰς λύτρον ἐχθροῖς, υἱὸν ἠγαπημένον·

Ὅπως ἔχοντες, ὡς περ οἱ κεχωσμένοι

1740:

Σκώληκες εἰς γλῶ, ἐν τὰ φωτὰς οἰκίας·

Ἡ γῆ γὰρ ἡμῖν ὡς ἐκείνοις ἕω ὅλα,

Βία, τροφή, διαίτα, καὶ ζωῆς τάφος·

Μὴ συγκατασπασθῶμεν ἐν ζόφῳ πάλιν,

Ἀλλ' εἰς ἀνάστασιν τε καὶ νέαν πλάσιν,

1745:

Ἐλθὼν, ἐγείρη τὴν πεσοῦσαν εἰκόνα,

Καὶ τὰς ἀρχὰς τῶν παθῶν * ἀποξέσει,

Καὶ πάντα τὰ χουῶ ἐκλίναξῃ λεντίῳ·

Σπόγγῳ ἢ τὴν ῥύπωσιν ἐκμάξας ὄλιω,

Βεβήθουσιν εἰς γλῶ πνευμάτων ὡς τὴν κόνιν·

175:

Παρ' ἧς τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὅλης,

Ἐκφανθὲν * οἶδεν ἠκτίστis σεβάσμιον

Τὸν ἀρραβῶνα τὸ ἀνω κληρουχίας,

Τὸν ἀχετον ῥουῦ τῶν καλῶν χαρισμάτων,

Τὸ ζωοποιὸν τῆς ἀγιστείας κράτος,

175:

Τῆς ὑποφασίας τὸ περ ἀρχιον * πέρας,

Τὸ καὶ μερίζον καὶ διαρουῶ ὡς θέλη,

Τα

Tum adaltiores promptus accedam fores,
Ac ianuam claudam, quæ aperta clausa-
que est:

Hæc cum recluditur, magis tum clauditur:
Expansa quippe, arctatur hoc ipso amplius:
Et claustra laxat, ac timere aditus facit,
Opponiturque hanc ingredi tentantibus.

O Machinator magne mirorum o-
mnium,

Qui Filium, Verbum & tuum ore nescium
Ut tu exprimi, tradis malis pro seruulis,
Pretium hostibus, carissimum natum
tibi:

Nos, habentès, ceu obruti terræ aggere
Vermes, sepulcro conditas nostras domos,
(Nam terra nobis, sicut illis, tota erat
Vita, esca, victus ratio, vitæque tumulus)

Nunc dehuo abripiamur a caligine:
Sed ad reuiuiscenciam atque opus nouum
Restituat aduentu ruentem imaginem,
Deiciat atque passionum araneas,
Executiat omnem linteoque puluerem,
Omnesque spongia eluens sordes caua,
Tendentem humi cinerem asslet almo
Spiritu ;

Totius a quo veritatis Spiritum,
Insigne numen vidit id quod conditum :
Pignus supernæ hereditatis inclytum,
Flumen bonorum munerum rapidissimum,
Et sanctitatis viuidum robur piæ :
Adoptionis finis ante secula:
Qui distribuit ac diuidit, velut placet,

Largi-

Largitiones quas Deus seruat suis.

Qui fundit & superis & imis omnibus
Vnguentum initiatorum, & almam gra-
tiam.

Letifera peccato nefando factio:

Stipendium immortalitatis viuidum:

Lumen cremans, & flamma rore turgida,

Perennis & iucunditatis vehiculum.

Iubar Prophetarum, ad videndum aptissi-
mum.

Apostolorum os flammeis linguis micans:

Luctationis Martyrum versutia.

Splendorque concurrens & excurrens simul,

Sermonis alti principatus a Patre.

Partus sigillum Virginis valde noui:

Arcana clavis ianua Dei hospitis,

Qua carne liber Sermo postquam ingressus
est,

Egressus inde vt carne vestitus, notam

Signi relinquens ianua, qua inerat prius:

Qua Dæmonum caterua truditur ferox:

Calcatur & pedibus fluens Salacia;

At mollitudo restituta flumini

A terreo nescit grauari pondere.

Framenta scaturiunt, & innumeros alunt,

E quinque panis affluentia frustulis.

At lymphæ nectar efficitur in nuptiis:

Vinum paratum de racemis abditis,

Naturam, odoratum atque gustatum in-
nouans,

Sermone tres mutauit vno terminos.

Apud quem initiatus, exactor qui erat,

Euange

Τὰς τ̃ * θεουργῶν δωρεῶν ἐπεκτασῆς·
 Τὸ πᾶσι τῆς αἰῶν τε καὶ κάτω μύρον,
 Τὸ χρῆσμα καὶ χάρισμα τ̃ τελουμένων, 1760
 Τὸ φθαρτικὸν σύστημα τ̃ ἀμαρτίας,
 Τὸ ζωικὸν σκύταγμα τ̃ ἀφθαρσίας,
 Τὸ φλεβικὸν φῶς, πῶς δροσίζουσαν φλόγα,
 Τὸ τῆς χαρᾶς ὄχημα τῆς αἰωνίας,
 Τὸ τῶν προφητῶν ὀπλικώτατον σέλας, 1765
 Τὸ πυρσόγλωσσον τῶν ἀποστόλων σῶμα,
 Τὸ τῆς πάλης ἄλημα τ̃ τῶν μαρτύρων.
 Τὸ * σὺδρομόν τε καὶ συνέκδρομον σέλας
 Τῆς πατροφειδοῦς τῆς λόγου θεαρχίας,
 Τὸ νυμφικὸν σφραγισμα τ̃ ξένου τόκου, 1770
 Ἡ μυστικὴ κλεῖς τῆς θεοδόχου πύλης,
 Διῆς ἄσαρκος εἰσεληλυθὼς λόγος
 Ἐξῆλθεν ὡν ἑνσαρκος, ἐσφραγισμείλω
 Ἀφείδ εκείνω, ὡς περ εὔρε, πῶς θύραν·
 Δι' οὗ φάλαγγξ μὲν δαυμόνων ἐλαύνε), 1775
 Πεζύεται δὲ τῆς θαλάσσης ἡ χύσις·
 Ἀνειμένη δὲ τῆς ροῆς ἡ χαυνότης,
 Ἐκ τῆς γεώδους ἔβαρείται φορτίου·
 Ἄρτοι ἢ πηγάζουσι μυριοτρόφοι
 Ἐκ πένταριθμῶν ἐκρυνέντες κλασμάτων· 1780
 Ἔδωρ ἢ νέκταρ θαυματουργεῖται γάμω,
 Ἔποιμος οἶνος ἐξ ἀδῆλων βοτρυῶν,
 Καινίζεταί τε γεῦσιν, ὅσφρησιν, φύσιν,
 Καὶ τρεῖς ὄρους ἤμαψεν ἐξ ἑνὸς λόγου·
 Παρ' ᾧ πλεοθεῖς καὶ τελώνης, εἰ θέλῃ, 1785

Εὐαγγελισθῆς γίνεται θεογράφος.

Πόρνη δὲ ρείθρως δακρυῶν βαπτίζεται,

Δεικνύσασθαι ὡς ἐνεσι κινδύου διχα

λουτρῶ μεταχθῆν * ἐξ ἀνάγκης δ' ὄπτερου,

Δι' ἧ τὰ δένια δουλαγωγείται πάθη,

1790

Λάβης δὲ πικρὸς ἐξέρχεται βρόμος.

Σφίγγει ἡ χλωὸς τὰς * αἰαρθρὰς σωφροσύνης.

Εκτείνεται ἡ συστολή παρέμνη,

Συστέλλεται ἡ δυσπαθούσα μακρότης.

Ἐηραίνε δὲ κρυῶς ἡματωμένη,

1795

Σφαγεὺς ἀγωγὸς, ἐμφραγεὶς τῷ κρασπέδῳ.

Κόνις δὲ τυφλῶν ἑμματαί φεωρίαν,

Τὸ πύσμα τῆ πλάσματος βλαβυμένη.

Καὶ νεκρὸς ἄδης γίνεται παρ' ἐλπίδα,

Πλῆτων πενιχρὸς ἔσφαγεὺς ἐσφαγμῶ.

1800

Μαραίνε δὲ γὰρ τὸς νεκροὺς αἰσπύων

Οὐς εἶχεν, ἔς ἔσφιγγε κελπώσας κάτω

Ἐν ταῖς ἑαυτῶ ψυχολέθροις ἀγκάλας.

Ἔως τὸ σὸν γήνημα, τ' ζωνφόρον,

Τὸ πατρικὸν φῶς, τὸ πρὸ ἡλίου σέλας,

1805

Τὸ τῶν παλαιῶν ἡμερῶν νέον βρέφεις,

Αἰσῆλεν αὐτὴν αἰτὶ λογχῆς τῷ ξύλῳ.

Ἀλλ' ὡ πσοῦτων δεχτέκτων θυμάτων,

Ὅ πρὸς τὸ σὸν βαύλημα τὴς αἰῶ πύλας

Σφίγγων ὅτε χροῖ, καὶ διδρωμένων πάλιν,

1810

Ὅταν ὡδραση καὶ δοκεῖ σοι συμφέρειν,

Καὶ νῦν παρῶν ἀνοίγε τὰς κάτω πόλεις.

Πύλας γὰρ ἡμεῖς χρσμηκῶν οἰκητόρων

πῶτι

Euangelista, scriptor & sacer fuit.

Meretrix fluentis lacrymarum tingitur:

Docens licere extra metum periculi

Fieri lauacri compotem iterato sacri,

Quo passiones mancipantur efferæ,

Ac prauitatis horror exulat procul.

Soluta claudus vincla constringit pe-

dum:

Contractio remissa, mox extenditur.

At longitudo nimia & ægra astringitur.

Arcet & scædi cruoris riuulus,

Occisor, illex, impeditus fimbria.

Et puluis in cæcis figurat lumina,

Sputum creatoris reueritus maximi.

Succumbit Orcus præter omnem spem

neci,

Dis pauper est, cæsor cedit mortalium:

Is namque tabescebat, vomit dum mortuos,

Quos oblinebat, implicabatque in sinu

Atque impiis vltis quibus animos necat:

Quousque tu proles Dei, vitæ dator,

Lumen paternum, antiquius Phœbo iubar,

Puer vetusti temporis natus modo,

Hunc sustulisti ligno, vt hastæ cuspide.

Miraculorum tu Architecæ maxime,

Qui ianuas summi tuo nutu ætheris

Quando est opus claudis, recludis has

item

Quoties libet, sentisque id esse commo-

dum:

Nunc inferas expande præsentis ianuas:

Valuas enim mundi incolatum dicimus

Hanc

Hanc ciuitatem quæ tua est munita ope.
Concede vt Imperium obtinet qui a te
suum,

Mundi arbiter, qui subiugauit Persida,
Vel liberauit potius ipsam Persida,
Omnem gubernet subditam soli pla-
gam.

Ostende terram imitauerit cæli globos,
Sol vnicus dominetur his vt infimis:
Nam Persici qui visus est domitor soli,
Hunc Imperatorem orbis esse conuenit.

Fac ergo sudores laborum vt ipsius
Puri lauacri sint loco. æternæ & stolæ:
Timoris auge robur illi numinis:
Insignia hinc tuta auferet victoriæ,
Referens secundam ab hostibus victo-
riam,

Ignobiles vt igne vastans barbaros.

Fac stare virides sarculos pro viuidis
Fæcunditatis secularis fructibus:
Imagines fac Patris vt sint optimi,
Nam sic eos robur tuebitur duplex:
Acutiores redde eorum cuspides,
In barbaros ferocientes ensibus.
Intende mentes, quo saluti consulant,
Et comprime omne robur aduersarium:
Expande & iisdem ianuas Paci sacras,
Superba cordis sensa magni deprime.

Hæc Patriarcha clamitatque & dicitur,
Vt balbus is sit plurima ob ieiunia,
At non loquendo intus sonum magnum
dedit,

In cor

Ταύτῳ καλούμεν ἡ ἐπύργωσας πόλιν·
 Καὶ δὲς τ' ἐκ τοῦ πρὸς λαβόντα τὸ κράτος, 1815

Τὸν * κρομμυσην, τ' διώκτῳ Περσίδος,
 Μᾶλλον ἢ τὸν σώσαντα καὶ τῷ Περσίδα,
 Ὅλον κρατῆσαι τὸν ὑφ' ἡλίον τόπον.

Δῆξον δὲ τῷ γλῶσσαν μίμουμένῳ,
 Ἐνὸς κρατῶτος ἡλίου καὶ τῶν κάτω 1820

Τὸν γὰρ φαίεντα Περσικὸν κρομμυκτόνον,
 Πρέπῃ γινεσθαι κρομμυκὸν καὶ δεασότῳ.

Ποίησον αὐτὰ τῆς ἰδρωτῆτος τῶν πόνων
 Λουτρὸν καθαρμοῦ, καὶ σολῶ ἀφθαρείας·
 Αὐξήσον αὐτῷ τῆς φόβου σου τὸ κράτος 1825

Οὕτω γὰρ ἔξει πρὸς νικητήρια,
 Νίκης κατ' ἐχθρῶν ἀξιώθεις δάπτειρας,
 * Ὡς τῆς ἀδούλης πυρπολήσας βαρβάρους.

Ῥιζώσον αὐτῷ τῆς ἐπανθοῦτος κλάδους,
 Εἰς ζῶντα καρπὸν κρομμυκῆς ὠκαρπίας. 1830

Ποίησον αὐτῆς πατρὸς εἰκονίσματα·
 Οὕτω γὰρ αὐτῆς διπλὸν ἔσται τὸ κράτος.
 Ὅξωσον αὐτῆς τὰ ξίφη, * πρὸς Βαρβάρους.

Ὅτι πρὸς ἡμᾶς βαρβαρούται τὰ ξίφη.
 Ἐκτίθειν αὐτῆς εἰς τὸ σῶσαι τὰς φρένας, 1835

Σύσφλον αὐτῆς πᾶν ἐναντίον θράσους·
 Πλάτωσον αὐτῆς τὰς πρὸς εἰρηνικῶν πύλας,
 Σπένωσον αὐτῆς τὰς ἐπαχθεῖς φροντίδας.

Ὁ πατριάρχης ταῦτα κράζει καὶ λέγει,
 Κἂν ἐστὶν ἰαχνόφωνος ἐξ ἄσιπας, 1840

καὶ μὴ λαλῶν ἤχησεν ἔνδοθεν μέγα,

Τὴν γλῶτταν ἐνθεῖς εἰς τὸ πῦρ τῆς καρδίας,

Ἐκρυψεν αὐτῷ, καὶ σμούται μειζόνως·

Βοᾷ δὲ σιγῶν, ὡς ὁ Μωσέως Φάρυγξ·

Ἀκούεται δὲ μὴ σιλῶν τὸ σῶμα·

1845

Τέγξει δὲ τὴν γλῶτταν, καὶ δι' ὀμμάτων βρέχει,

Καὶ πυκνά κείφει τῆ φορᾶ τῶν δακρύων.

Ἐγνωμεν αὐτὸν καὶ δοκεῖ λεληθέναι.

Δῆλος γὰρ ἔστι τὸ βλέμμα χαννώζας κάτω,

Καὶ τὰς λογισμοὺς πάντας ἐκτείνας αἶψα.

1850

Ἀλλ' ὦ φονεὺ τῶν παθῶν τῶν βαρβάρων·

* Σφάτεις γὰρ αὐτὰ τῆ μαχαίρα τῆ λόγου·

Τὸ τεῖχος ἡμῶν δεῖξον ὠχυρωμένον·

Τὰ γὰρ σὺ τέκνα τεῖχος εὖρον αἱ πόλεις·

Πύργωσον αὐταῖς τὰς ἐπάλξεις ἐκ λίθων,

1855

Τὸν χειρὸν ἀκρόγωνον ἐκβαλὼν λίθον.

Σύμπεσον αὐταῖς μαργαρίτας ἀφθόργας

Ἐκ δακρύων παγῆτας, ὅσκα ἐξ ὀσπράκων.

Δάλει δὲ αὐτὰς τῷ θεῷ καθ' ἡμέραν·

Νυκτὸς γὰρ ἡμῖν * ὅσκα ἐγείρεται ζοφος.

1860

Στόμωσον αὐτοὺς μυτικαῖς ἀκοντίοις·

Σύμπησον αὐταῖς σαυρομόρφους * εἰκόνας·

Τεῖνον τὰ τίξια τῆ τέσει τῶν δακτύλων·

Πτέρωσον αὐταῖς ψαλμοκίχητον βέλτε·

Ποίησον αὐταῖς ἐκ σαναγμοῦ * σφενδόντω.

1865

Χάλκωσον αὐταῖς ἠκονισμένα ξίφη,

Τὸ πῦρ ἰοητῆς ἐκ πυράχθας δὲ πάρας·

Τὸ τῆ θεῶν ἢ πνεῦμα * πρὸς φουσῶν ἔχων,

Κάμψον δὲ αὐτὰς τῷ θεῷ τὸν αὐχένα,

Καὶ

In cordis igne cum indidit linguam suam,
 Hanc condiditque. & reddita est vocalior:
 Tacensque clamat, guttur vt Mosis sa-
 crum.

Attenditurque idem, licet non agitet os:
 Laigo imbret terram irrorat, atque oculis
 pluit:

Ningit frequenter lacrymarum cum im-
 petu.

Hunc nos, latere etsi videtur, nouimus:
 Nam notus infra lumina abiiciens erat,
 Cum sensa sursum animi eleuaret omnia.

O passionum barbararum carnifex,
 Si quidem has trucidas ore sermonis sacri,
 Munita quam sint nostra monstres mœnia:
 Sunt quippe liberi tui muri urbium:
 Ex silicibus strue alta propugnacula,
 CHRISTO angularis lapidis in loco sito:
 Adnecte & ipsis vniones inclytos,
 Ex lacrymarum fonte, non concha, e-
 ditos,

Ob hos loquere Deo diebus singulis:
 Nam haud excitatur nocte nobis nubilum.

Corroborata ipsos mysticis hastilibus:
 Compinge & ipsis crucigeras imagines,
 Arcusque tensione digitorum exere.

Ipsis volet sagitta psalmos concinens:
 Fundam effice his ex anxius suspiriis.

Ipsis acutas arte siccas fabrica,
 Rapto igne ficta mente sola forcipe:
 Ac spiritum effundens sacris e follibus,
 Inflecte ceruicem Deo horum gratia;

Et cuncta Persis subdita inclinat pedes:

Adiunge pro ipsis crura suggesto tua,

A stirpe cunctos conterent mox barbaros:

Tua terga curuato solum iuxta infimum,

Et mundus omnis erigetur illico:

Namque hoc modo rivi nefandi criminis

Claudentur, hincque parva amica pace nos

Transibimus telluris atra nubila:

Vnaque voce os prædicabit omnium,

O QVANTA quamque ampla est tuorum ope-
rum, DEVS,

Causa omnium sapiens, & opifex optima.

Summo Deo sit laus in omne seculum.

Καὶ πᾶσα Περσίς ἀντικάμπτῃ τῆς πόδας. 1870

Κλῖνον δὲ αὐτῆς εἰς τὸ βῆμα τὰ σκέλη,

Καὶ πάντας δῆδ' ἰσχυροὺς συμπατοῦσι βαρβάρους.

Τὰ νῶτα σου σὺν ἄσπιδι εἰς τὴν γλῶσσαν κάτω,

Καὶ πᾶς ὁ κόσμος ὀφείσεται ἐγείρεται.

Οὕτω γὰρ οἱ νυχθήμεροι ἐξ ἁμαρτίας

1875

Ὀλοὶ φραγῶσι, καὶ μετ' εἰρήνης ὅλοι

Τὰ σὺν γὰρ τῆς γῆς ἐκπεράσωμεν νέφη·

Μία δὲ φωνὴ πᾶν κεκράξεται σῶμα,

Ὡς ἐμεγαλιώθη τῷ θεῷ τῶν κτισμάτων

Ἡ δημιουργὸς καὶ σοφὴ * παντουργία.

1880

Τέλος τῷ θεῷ δόξα.

ΤΟΥ

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΓΕΩΡ-
ΓΙΟΥ ΠΙΣΙΔΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ
ΜΑΤΑΙΟΝ ΒΙΟΝ.

ΝΟΙΞΟΝ ἡμῖν ἔ λογισμῶ τῆς πύλας

Ἰο τῆς ὄνου πρὶν ἀφανίζας τὸ σῶμα.

Εἰ κ' ἔλελεκ' ἴρις θεόπαις πατράσι

Τὰ τῶ κατ' ἡμας δὲ ἀγνωστοῦ βίης·

Ὅμως ἐκείνοις χρώμενος διδασκάλοις,

Ἐμαυτὸν ὡς ἔνεστιν ἐμμέτρως χράφω,

Δι' ἧς πέπονθα τ' παθῶν ἀμετρίας,

Γραφῶς ἑμαυτὸς καὶ κατηγορὸς μένων·

Τὴν τῶ βίης ῥέχουσιν εἰκόνα χράφω,

Καὶ τ' παθῶν τὰ κέντρα μορφῶσι γέλων,

Καὶ τῶ λόγῳ πᾶνευρα τῶ τυφῶ ξέων,

Δείξω τὸν ὄγκον μηδαμοῦ βεβηχότα·

Ἀλλ' ὡς περ οἷς ἔδοξε τὴν Τύχην χράφην,

Σφαίρας ἐχούσης ἀμεταπλωτὸν βάσιν·

Οὕτω τὰ δυσκάθεκτα ἔ τυφῶ σκέλη,

Καὶ κοῦφα δείξω κ' ἄπλεον παρεμένα·

Οὐχ ἴσταν γὰρ, ὡς ἴπτι σφαίρας τρέχων,

Ἄνω ἢ κηδᾶ, καὶ κατὰ πᾶτα κάτω·

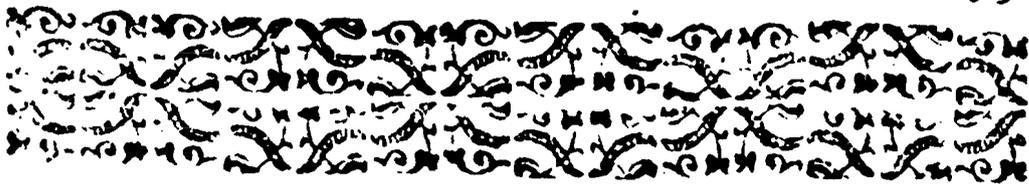
Ἰψουμεν ἢ δυστυχῆ, μετάρσι·

Θαπτόν δὲ πίπτοι, καὶ πεσῶν αἰατρεπῶ

20

Τὸν

EIVSDEM GEORGII

PISIDÆ POEMATION DE

VANITATE VITÆ: EODEM

Fed. Morello interprete.

EX PANDE sermonis fores nobis [Deus]
 Alinae ut loquentis ora referasti prius.
 Ut dicta patribus sint, Deum qui vide-
 rant,

Quæ vitam ad istam quotidianam pertinent:
 Tamen magistris vsus illis optimis,
 Me in versibus describo, quantum fas mihi est.
 Motus in animo turbulentos sentiens,
 Et scriptor, accusator & mei ipsemet:
 Vitæ fluentem imaginem cum pinxero,
 Et finxero per motionum aculeos,
 Sermone Fastus turgidos nervos dolans,
 Docebo nulquam altum tumorem sistere.
 At sicut est vitulum quibusdam pingere
 Fortunam habentem labilem sphaeræ
 basin:

Sic crura Fastus ægre consistentia,
 Leuia indicabo, magis magisque languida.
 Nam non stat vnquam, ceu globo qui cur-
 sitat,

Sursum insilit, at in ima retro labitur:
 Elatus & sublimis, infelix modo est,
 Citoque lapsu decidendo diruit

'Fortuna

Fortuna sedem quam leuem ante struxerat.

Dum quippe Fortuna editum Fastum cano,

Ambobus ecquid accidat simul arguam.
 Hic antequam nascatur in tabem incidit,
 Partus vt immaturi abortus horridus,
 Nam plectitur Fastus supercilio tumens,
 Maiore se viso, quod attollit magis.
 Extruditur tamen propelliturque vi,
 Clauum quasi vnum trumat aliquis altero.

Venator imbellis velut, si pineo
 Telo ferire vult leonem feruidum,
 Incautus inualido perit iaculo suo:
 Sic fastus humilis, grandia vbi iacet, cadit.

Tu, ver meorum Carminum gratum &
 calens:

Tu oppositus in nos concitatis fluctibus,
 Reflas procellæ passionum turbidæ:
 Nostram loquentem dirige, obtestor, ratem,
 Tua efficaci prece, leui aspirans scaphæ.
 Iactatus etenim fluctuum vitæ impetu,
 Plane incitor contra stilumque exerceo.

Puluisculus, lutum, & cinis retro means:
 Nam terra terræ denuo connectitur,
 Et fasciis inuoluitur terrestribus:
 Rursumque puluis profilit, tanquam cinis
 Aut gluma, quam vis turbinis cum sustulit
 Summum ad cacumen, mox ad ima deprimit.

Mortalium sic euehunt versatilem
 Vitam malignorum procellæ flaminum

In edi-

Τὸν ἐκ τύχης πρὶν κευφωθετὸν θρόνον.

Τῆς γὰρ τύχης κῆμα τὸν τύφον χράφω,

Τὸ συμβεβηκὸς ἐξελέγξω τῶν δύο.

Ὅ πρὶν κυηθῆ τῇ φθορᾷ σωεφθάρη,

Ὡδίνος ἐξ ἀμβλωσις ἠθλιωμένη.

25

Κολάζεται γὰρ τύφος ὠφρυωμένῳ,

Ἄντοφρυαίης τῇ θείᾳ τῆ μάζονῳ.

Ἐκκρούεται δὲ καὶ παρωθεῖται βία,

Ὡς εἴ τις ὠθεῖ πάπυλλον τῷ πατήραλω.

Ὡς περ γὰρ εἴ τις ἀσθενῆς θηροκτόνος,

30

Θέλων βαλεῖν λέοντα πευκίνω ξίφει,

Ἐκ τῶν ἐκτὸς φθείρε τὸ ξυσμάτων

οὕτω ταπνὸς τύφος, εἰ βάλοι μέγα.

Ἀλλ' ὦ τὸ θερμὸν τῶν ἐμῶν λόγων ἔαρ,

Ὅ τῷ καθ' ἡμαῶς αἰτικείμενῳ αἰλῷ,

35

Καὶ τῷ κλύδωνι τῶν παθῶν αἰτιπνέων,

Ἴθυον ἡμῶν τῷ λαλοῦσαν ὀλκάδα,

Τῇ σῆ προπευχῇ πνυματώσας τὸ σκάφος

Τῇ τῆ βίου γὰρ κυματούμενῳ ζάλη,

Ὅμοδ' κατ' αὐτὸ κ' κινεῖται καὶ χράφω.

40

Ὁ χόρς, ὁ πηλός, ἡ παλίνστροφος κόνις

Τῇ γῆ γὰρ ἡ γῆ συμβιδιάζεται πάλιν,

Καὶ σαρρανοῦπα τῷ γειώδῃ σαρραίνῳ,

Καὶ χόρς πάλιν πρέεισιν, ὡς περ ἡ κόνις

Ἦν ἡ βιαία σερφετῶν πνυμάτων

45

Πρὸς ὕψος ἐξαίρουζα σερφετῆ κάτω.

οὕτω γὰρ ἡμῶν τὸν πολύστροφον βίον

Διτῶν πονηρῶν πνυμάτων καταγίδες

Πρὸς

Πρὸς ὕψος ἐξάρουσι καὶ δόξαν νόησιν.

Αὐθις δὲ χούς κάτωσιν * νύει κάτω, 50

Ἔως ὅτ' ἐκτίσαντος δευμύση λόγος

Τῶν σιδεζέντων τὴν ἀναγκάσαν λύσιν·

Νεῦν ἢ περὶ ψαῖς ὡς περ' ἐκ τινος βάντους

Ὁ χούς, ὁ θεῖα πύματα θείας εἰκόνι,

Καὶ τὴν γεώδης ἐκδοῦ τραγωδίας, 55

Καὶ τὸν γελᾶν δοκεῖται δακρυζ βίον.

Ἦδη μὲν οὖν ἔπλαττον οἱ μυθογράφοι

Ἀνθρωπομόρφον ἵππον, ἢ τοῦ ἀντιον

Ταυροπρόσωπον ἄνδρα συμπεφυρμένον·

Δεικνύτες, οἷμα, τὸν πεφυρμένον βίον· 60

Πολὺς γὰρ ἡμῖν ἐντεθήσετ' ἔλεως,

Εἰ μή τις αὐτῶν τῆς ἀπεκρύφους λόγους

Ἐμφρων λογισμὸς δευσεῶς μεθυρμύση.

Κάτω μὲν οὖν ἄνθρωπος ἰὺ πεπλασμένος,

Ἄνω δὲ μορφῆν δεικνύων κεραισφόρον, 65

Αἰνιγματώδεις λοιπὸν εἶχεν ἐμφάσης·

Ὡς πᾶς ὁ μιγνύς τῆ λογιστικῆ φύσιν

Τὰς κτνωμορφους τ' παθῶν παρεμφάσης,

Ἀνατρέψῃ τὸ πλάσμα, καὶ πεφυρμένον.

Ἐκ δ' λόγου μέτρεσιν εἰς κτνωδίαν· 70

Οὕτως ἀμειφθεῖς τῆ κακῆ πλάσῃ

Ἄνθρωπος εἰς βουῦ φατνιῶν παρετρέπη·

Καὶ τῶν παθῶν τὴν χόρτον ἐσθίων μάτῃ,

Τὸ κάλλ' αὐτέ τρεψεν εἰς ἀμορφίαν·

Καὶ δεσμὸν, οἷμα, πρὸς φόρως ἐδέξατο, 75

Ὡς λαβυρίνθῳ τῷ πολυχιθεῖ βίῳ

λοξίω

In editum locum atque falsam gloriam.
 Puluitque rursus decidit, manetque
 humi,

Donec Creantis sermo vixerit potens
 Solutionem, quæ ligatas res manet.
 Nunc exerens se quasi profunda de specu
 Puluis, Dei cui spiritum forma indidit,
 Telluris effert horridas tragœdias,
 Falloque risu disfluens æuum gemit.

Iam fabularum finxerant olim patres
 Monstrum biforme, nempe Equum forma
 Viri,

Virumque Tauri fronte præditum impari:
 Vitæ innuentes disparem formam, teor:
 Nam multus in nos risus excitabitur,
 Nisi hæc recondita dicta iudicium graue
 Mentis, pia explicatione accommodet.
 Ergo figura hominis tenebat infima,
 Formam superne habens timendam cor-
 nibus:

Ænigmatum pars reliqua erant imagines.

Sic quisquis in ratione forma prædita
 Has belluinas inserit libidines,
 Inducit antiquam figuram, ac turpiter
 Rationis usu perditio fit bellua.
 Mutatus vnde fictione pessima
 Homo-bos bouis prælepe consecratus
 est:

Cupidinumque sænum inaniter vorans,
 Amisit omne pristinum decus suum.
 Quin vinculo connexus apte fingitur,
 Labyrinthus ac si vita multiplex foret,

Obliqua

Obliqua cuius ianua est, atque ardua:
 Nam quanto contendit magis quis e-
 gredi,

Tanto magis intra limen inclusus manet.

Hinc est, opinor, vnde tot morbis male
 Curisque vexor, pigra tanquam bestia:

Vt aggrauatus sortis huius tædio,

Dum flector vndequaque & vsque de-
 primor,

Velut solent ægri valescam & recreer,

Ac pristinam formam resumam denuo.

O gentis hominum gramen vt semper
 leue!

O germen animatum, decor cuius cito
 Cum messe marcet appetente temporis!

Quis corde spectans ex inaspectabili

Vitæ theatrum infamiae plenissimum,

Ridente luctu ludicrum non arceat?

Nam sæpe rident nos cachinnis impiis,

Risus inanes opifices vanissimi:

Audent thronos ac dignitates pingere,

Fingunt potestates, vt his temulentia

Affert, domi quicquid cachinnorum latet.

Et quispiam ex iis principem vestem in-
 duens

Extollitur, fortunam & extemplo facit:

Ac dignitatem sic repræsentat tacens:

Et cum nihil sit, autumat se esse omnia:

Et cum sciat nil, vult videri scire se.

Sic mente in vnica duplex amentia est,

Fictus Sophista, fatuus Atticum sonans;

Illuditur, sustollit animos interim,

Donec

λοξίω ἔχοντι τὴν δυσέκβατον θύραν·
 Ὅσον γὰρ αὐτὴν ἐκτρέχῃν ἐπιίγεται,
 τοσοῦτον ἐκτὸς γίνεται τῆς ἐξόδου.

Ἐντεῦθεν, οἶμα, καὶ νόσοις καὶ φροντίσιν
 Ὡς κτιῶος δὲ γόν εἰκότως μασιζομα,
 Ὅπως βαρυθεῖς τῆ κακῆ μετουσία
 ἐν τῷ πείπασαται τε καὶ βρέθη κατώ,
 Ὡς οἱ νοσοῦντες εἰς ἀνάκτησιν τρέχων,
 τὸ πρῶτον εἶδος ἀντιμορφώσω πάλιν.

Ὡς τὰ κατ' ἡμᾶς ἀδιασρόφου χλόης,
 Ὡς βλαστὸς ἔμπρους, οὐ τὸ κάλλ' ὀξέως
 Σὺ τῷ θερισμῷ τῆ χροῖα μαραινεται.

Τίς οὐ σκολήσας ἐξ ἀπόπλησ καρδίας
 τὸ τῆ βίβ' ἰατρῶν ἀιχμῶος γέμον,
 Ἐρῶν γελῶντι μὴ σβέσει τὸ πάγνιον;
 Ἦδη γὰρ ἡμᾶς καὶ γελῶσι πολλάκις
 οἱ τῆ νόσου γέλωτος ἐργάται νοσοί·

Ἐρόνους προφέντες, ζωγραφεῖντες ἀξίας,
 Ἀρχὰς ἀναπλάττοντες, ὡς ἀν' ἡ μέση
 τὴν τῆ γέλωτος συμφορῆν ἀναπλάση·
 καὶ τις παρ' αὐτοῖς δὲ χικῶ ἐνέμενος
 Σπολλῶ ἐπίσταται, καὶ σχεδίζει τὴν τύχην,
 καὶ σθηματίζει μὴ λαλῶν τὴν ἀξίαν.

Φανταζέσθαι μὴδεν ὦν, ὡς ὦν ὅλα·
 καὶ μὴδεν εἰδῶς, εἰδέναι δοκεῖν γέλωτος,
 διπλῶ ἔχων ἀνοίαν εἰς ψυχρὴν μίαν,
 Πλαστὸς σοφιστῆς, μωρὸς ἠπικισμῆν·
 καὶ * παύζεσθαι μὲν, πᾶσι πῶος φρονεῖ μέγα,

Κ

"Εως

Ἔως παρέλθοι τῷ βίῳ τὸ πάργιον. 105

Οὕτω πέφυκε τῶν ρεούτων ἡ φύσις
 Σκλυῆς ἀδελφῆ, συζυγῆς ἐνυπνίων.
 Παρέρχεται γὰρ πᾶς ὁ τῷ τυφου σάλῳ,
 Ὡς ὕπνος, ὡς ὄνειρος, σὸν ἔχων στίβον.

Καὶ πολλάκις χυθέντα καὶ τεθρυμμένον 110

Ἐν τῇ καθ' ὕπνον τῶν λογισμῶν ἐνστάσει,
 ἀναπλεροῖ τὸν αἰδρα τῇ κούφῃ θέρει.

κλέπτει δὲ τὸ νοῦν, καὶ μεταίρει τὴν φύσιν,
 Ὡς περ πονηρὸς τῶν φρενῶν ὁδοσότης.

Καὶ πλοῦτον αἰπῶ μὴ παρόντα συλλέξει, 115

καὶ χηματουργείῃσι ἐνύπνους ἀξίας,
 χαρᾶς ἀπράκτε δεικνύων ἰνδάλματα.

καὶ μαργαρίτας λευκοδέομους πρὸς φέρει.
 καὶ τῆς ἀδήλους τῶν πυραυγῶν αἰθρηγίων

λίθους ὑφάπτει, καὶ πυροῖ τὴν καρδίαν 120

τῷ μὴ λαβόντος, ὡς λαβόντος τὴν χάριν.
 οὐκ οἶδα πῶς τὸ πλάσμα τῶν ἐνυπνίων

Ὡς πρᾶγμα δεικνύς, καὶ φρενοφθόρῳ τῷ βίῳ,
 αἰσθητικῶν δρῶν τὴν αἰαίαθητον πλαίλιον.

πλὴν μικρὸν ἔπω καὶ παρήλθεν ἡ χάρις. 125

εὐθὺς γὰρ αὐτὸν ζῆμιοῖ τ' οὐσίας.

κλέπτεισι γάρ που καὶ τῆς φίλους αἰ τύχαι,
 δι' ὧν ἔχουσι σαρκικῶν ψυχαρπάγων,

εἰ μή τις αὐτοῖς σωφρονῶν ἀντεμβάλοι
 τὸ γνωστικὸν φρόνημα τ' ἀσμετερείας,

Ὡς μήτε χαύνως, μήτε μὲν ὑφ' ἑμένως 130

κινῶν τὰ νεῦρα τῶν ἐν ἡμῖν ὀργάνων.

λύσι

Donec erit huius acta vitæ fabula.

Natura rerum talis est fluentium,
 Scenæ soror, consanguineaque insomniis:
 Omnis procella nempe fastus præterit,
 Ut somnus atque insomnium variabile.
 Quin sæpius molli iacentem in lectulo,
 Dum per quietem sensa cordi se inge-
 runt,

Exsuscitat virum leui spectaculo:
 Furatur ac mentem, indolemque alte e-
 uelhit,

Ut hostis & grassator atrox mentium.
 Accumulat absentes opes ex tempore,
 Ac dignitatum læta format somnia,
 Simulacra inanis gaudii blanda indicat:
 Et Margaritas candicantes exhibet:
 Succendit & Carbunculorum ardentium
 Cæcos lapillos, & facem cordi admouet
 Eius nihil qui cepit, ac si ceperit.

Quanam arte dubito insomnii ludi-
 brium

Præbeat ut ipsam rem, & nocente men-
 tibus

Telo remotum a sensibus ad ipsos trahat
 Errorem. at hæc perit repente gratia:
 Nam subito multat hunc sua in opulentia.
 Fortunæ eos furantur etiam quos amant,
 Per carneas animæ illecebras quas habent.
 Nisi si quis ipsis obiicem opponat catus
 Moderationis callidam prudentiam:
 Ne, molliter vel remissa dum manu
 Ciet organorum quæ penes nos neruulos,

K 2 Inten:

Intensionem soluat, animi copulam:
 Neutensione tam graui tamque valida
 Hæc tela vitæ emolliat communia:
 Æquabiliat mensura adaptet barbitum:
 Ut rite cum mox tensa erit, per eam feræ
 Mentis quiescant motionum belluq;
 Vbi lapsa natura a decori tramite
 Ad belluinam sortem abiuit deuia.
 Sedenim vir ille mente solida ostenditur,

Calcauerit qui retia erroris mali,
 Lapsusque fortunæ vsque adeo variabilis.

Nam plurimis Fortuna quæ dici solet,
 Procella fastus cuncta quam sublimis est,
 Spe feruet hac præsumpta, & vsque fluctuans,

Summum vocatur in periculum ac metum:

Ut crure si quis inquieto cursitet:
 Ut qui efferuntur summa per fastigia,
 Funes obambulando vinctos firmiter,
 Si pes labascat, summitatis vertice
 Vastissimam in profunditatem corruunt.
 Sin humilis incedens humi flectit oculos,
 Tollitur in altum, Përseo sublimius,
 Alatus vt non sit: trucidat Gorgonas,
 Peccata nempe erroris horrida maxime,
 Quæ semper in se fixa habentes lumina
 In saxa vertunt protinus viuentia:
 Et belluæ libidinum obiectos feræ,
 Monstrum volatu conficit celerrimo,

Seruatque

λύσῃ τὸν δέμῳζοντα τῇ ψυχῇ τόνον·

μηδ' αὖ βίαία ἔβαρνα σωτῆσθ

φύρξ τὰ κρινὰ ταῦτα τῷ βίου βέλη·

135

Ἴσῳ ἢ ῥυθμῷ συμβιβάζει τὴν λύραν,

Ὡς αἰ δὲ αὐτῆς ἀσφαλῶς ἠρμωσμένης,

καὶ τῶν λογισμῶν ἠρεμῶσι θηρία,

Ὅτε σφαλεῖζα τῷ πρέποντος ἡ φύσις

πρὸς θηριώδεις ἐκτραπῆ μετουσίαις.

140

Αἴηρ γὰρ οὗτος δείκνυται πεπηγμένῳ,

Ἵπερ βεβηκῶς τ' ἀλαϊνῆς τὰ δίκτυα,

καὶ τῶν ὀλίθους τ' ἀεισρόφου τύχης.

Ἡ γὰρ παρ' ἄλλοις ὠνομασμένη Τύχη,

Ὅσον αὖ δέθῃ πᾶς ὁ τῷ τύφῳ σάλῳ,

145

βραζὶ δοκῆσθ, καὶ διαρρήϊ τῇ φύσθ,

καὶ πρὸς μέγαν κινδυνὸν ἤρτα ἔφόβον·

Ὡς οἱ διατρέχοντες ἐκτενεῖ σκέλη·

Ὡς οἱ πρὸς ὕψος ἐν μεταρσίῳ τάσθ

σχάινους διατρέχουσιν ἰαχνοσωθῆτους.

150

εἴπου ᾧδρα σφαλῶσι τῶν ὑψωμάτων,

ἐν τῷ βαθῆ πίπῃσι τῶν σωτρημάτων.

εἶδ' αὖ ταπνός ἐστι καὶ βλέπῃ κάτω,

πρὸς ὕψος ἤρτα, καὶ πλέον τ' περσάως,

καὶ μὴ ππεροῦται, καὶ φονδύει γοργόνας.

155

τὰς δὲ ππερσώπους τ' ἀλαϊνῆς ἀμαρτίας,

λίθους ππερσάως ἐκτενεῖς θεωμένους

λίθους μεταλλάτῃσιν ἐμψυχωμένους,

καὶ ππερσάως τ' παθῶν τετραμμένους,

τὸ μὲν φονδύει τῷ μεταρσίῳ δρόμῳ,

160

σώζῃ

Κ 8

150 ΠΙΣΙΔΟΥ, ΕΙΣ ΜΑΤΑΙΟΝ ΒΙΟΝ.

Σώζει δὲ σεμνὴν παρθένον τὴν καρδίαν.

Εἰ γὰρ μαθητῶν τις ἐμφρόνως θέλοι

Μαθεῖν ἑαυτὸν, πῶσαν ἔγνω τὴν φύσιν·

Καὶ χροσμικῶν φρόνησιν εἰκότως ἔχῃ·

Σμικρὸς γάρ ἐστι κόσμος ἀνθρώπου φύσις·

165

[Καὶ μηδὲν εἶναι σωφρόνως πεπηγμένος·]

Ἄνω βαδίσει τῷ βεβηκέναι κάτω·

Φύλαξ ἢ πικρὴ τὴν καλὴν ἀπμίαν,

Πολλὴν τιδοῦσαν τὴν ἀδοξίαν ἔχῃ·

Ἄπερ γὰρ ὕβρις εἰσὶ τῆς τιμωμένοις,

170

Ἐπαυρός ἐστι ταῦτα τῆς ὑβρισμένοις.

Ἡ γὰρ παρ' ἄλλοις ὀνομασμένη Τύχη,

Εἰκὼν τις ἐστὶν ἀπρεπῶς ὀρχησίδος

Ἐν τῆς ἑαυτῆς ἀπικλωμένης σρόφοις,

Χειροτονούσης τῆ βίου τὰ πλάσματά

175

Σκιαῖς ἀμυδραῖς, ἔχ' ἰσπόντων πραγμάτων.

Ἡ θρύπεται μὲν ἀπρεπῶς ὀρχουμένη,

Στρέφει * ἢ τῆς κέρας τῶν ὀμμάτων

Πρὸς οὓς τὸ χαῦνον ὄμμα λοξῶσαι θέλει.

Εὐθύς ἢ πέμπει πρὸς τὸν ἄλλον τὴν θέαν,

180

Συναστατεῖν θέλουσα τῇ θεωρίᾳ.

Μορφοῖ ἢ πολλὰ, πάντα μὲν μιμουμένη,

Μηδὲν δὲ δρῶσαι τῶν αἰεὶ πεπηγμένων.

Ἡ μαχλας ὄντως, ἢ ποθεῖ μὲν οὐδένα,

Ἐρεῖν ἢ παντὸς αἰματίζεῖ πόθου.

185

Ἄλλοις μὲν δεχαί καὶ θρόνοι εἰ βήματα,

Οἷς εἰσὶν ἔχθραι συμφύεις, καὶ φρενιτίδες·

Ὅσοις ἢ νοῦς πίφυκεν ἐσηρηγμένῳ,

Θρόνοι,

Seruatque cordis virginem venerabilem.

Nam si sciendi cupidus optet discere
Se, nolle naturam simul rerum potest.

Ac iure mundanam obtinet prudentiam;
(Natura ut hominis Mundus est quidam
minor)

[Et quod nihil sit fixum & immotum ma-
nens]

Sursum eleuatur, quod deorsum pergeret:
Fugitque famam, ceu decentem infamiam,
Ingloriusque gloriam multam tenet.

Nam sunt honoratis viris conuicia,
Quæ iniuria laudes iacessitis cluent.

A plurimis Fortuna quæ dici solet,
Imago saltatricis est ignobilis,
Quæ circulis suis reflexis & rotis
Figmenta vitæ statuit, ut visum sibi,
Umbris subobscuris, quibus res non subest,
Lasciuibundaque indecore saltitat.

Obuertit oculorum suorum pupulas
In quos amat spectare limis clanculum,
Statimque vultum flectit ad alios suum,
Ut gaudet aspectus vicissitudine.

Pleraque figurat, cuncta vult imitari:
At nil eorum perficit quæ firma stant.
Vere meretrix, neminem quæ quanquam a-
met,

Amore fingit feruido se corripit.
Aliis Magistratus, tribunalia, throni,
Queis odia cordi, curæ & acres insitæ:
At queis solida constansque mens natura
inest,

Preces throni sunt, conciones & libri.

Est suæ nonnullis loquens audacter os,

Tranquillitas cordis pio & silentium.

Aliis amicus liuor animi trux lues:

At aureum malum, cruentum iurgium.

Sed prælium est aduersus inuidiam probis,

Lis vero donec vapulet lis concita.

Illis ciborum dulcis omnis sarcina,

Qui currus ad morbos repletionis est.

2 Prudentibus fames, cibusque & potio,

Quæ infomniis mentem haud grauat mor-
taliū.

Cumulus pecuniæ quibusdam damna dat,

Lætura cum pietate sanctis quæstus est.

Optabilis plerisque prima dignitas,

Iucunda domus, inopsque delectatio:

Caduca falsæ gloriæ felicitas.

At principatus, si sapimus, omne est solum:

Communis ad Thronos sepulcraque est

humus:

Ni affectionis carneæ æmulatio

Vexat, videmus dum probos, dum non pro-
bos.

Hoc intonare voce plusquam Stentoris,

Nullis honestos dedecus pati probris,

Licet quis illos obruat conuiciis.

Ast improbum ne fingere quidem vnquam
iuuat,

Vt Gracculæ pennis amictum non suis:

Deformitatem in moribus laudem putat.

Vt præterit qui nunc adest splendor cito,

Omniſque leuitas gloriæ inconstans fugit:

Ac por-

Θρόνοι προσευχαί, ἢ λόγοι καὶ βήματα.

Ἄλλοις προσήνες τὸ θεαοῦ γλωσσον ἕμα, 190

Σοφῶ ἢ σιγῇ καὶ χαλιῶν καρδίας.

Ἄλλοις ἐρασὸς ὁ φρενοβλαβῆς φθόνος,

Χρυσῶν δὲ μῆλον ἢ φονοπαγῆς ἔρις.

Τοῖς δ' αὖ γε σεμνοῖς ἢ κτ' φθόνου μάχη,

Ἔρις δὲ μέγρι τῆ πατῆσαι τῶ ἔρι. 195

Καὶ τις μεν ἠδὲ τ' τρεφῆς τὸ φορτίον;

Τὸ πρὸς νόσους ὄχημα τῆς ἀπληστίας.

Σεφοῦς δὲ λιμὸς ἢ ποτιζῆ καὶ τρέφῆ.

Ἦ τις ὀνείροις μὴ βαρυῶν τῶ φύσιν.

Ἄλλους ὁ πλοῦτος ζημιοῖ τῆ πρὸς θέσῃ. 200

Σεμνοῖς ἢ κέρδος ὡσεβούσαι ζημία.

Ἄλλοις πείσασα οὐδασα ἢ πρὸς εδρία,

Ὁ περπύος οἶκος, ἢ πενιχρὰ περπνότης.

Τὸ σαθρὸν δὲ τύχημα ἔξ νοθοῦ κλέους.

Τῶ δὲ φρονοῦπι πᾶσα γῆ πρὸς εδρία. 205

Κοιῆ γ' ἢ γῆ πρὸς θρόνους τε καὶ τάφους.

Εἰ μὴ τις ἡμᾶς ζῆλος ἐνσάρκευ πάθους

Δακνὴ βλέποντας * ἀξίας αἰαξίους.

Τοῦ στέντορος γ' ἐκβοήσαι μεζόνως,

Ὡς τ' καλῶν μὲν * οὐκαθαρτίον ψόγος. 210

Εἰ καὶ τις αὐτῆς λαιδορῶν ἔπι κλύσῃ.

Τὸν δ' αὖ πονηρὸν ἔδε μορφῶσαι θέλων

Ὡς περ κελειὸν ἐκ πτερῶν ἀλλοτριῶν,

Ἐπαμνον εἶδε τῶ ἀμορφίαν τρέπων.

Παρέρχε γ' ἢ παροῦσαι λαμπρότης, 215

Καὶ πᾶσαι δόξης ἀγαπούσαι κρυφότης,

Εκτείνετα δὲ καὶ πάλιν συσέλλετα·
 Ὡς περ πονηρὸς ταῖς ἐλίξεσι δράκων,
 Δοκεῖ τεταῖσθαι, καὶ πλεον συσέλλετα.
 Ὡς αὖ μάθοιμεν τὰς ὑπερφρονίας τρόπους, 220
 Ὅφεις νομιζέειν, καὶ δραχόντων ἐκγόνους.

Οὕτω παρέρπη πᾶς ὁ τῆ βίου δρόμος,
 Καὶ παντὸς ὄγκου συστολή τεθρυμμένη,
 Ὡς πομφόλυξ σφύζουσα καὶ φουσωμένη·
 Καὶ πρὸς μὲν ὕψος τῷ δοκεῖν ἐπηρμένη, 225
 Εἰ δὲ αὖ τι μικρὸν ἐν μέσῳ λεληθότως
 Ἡ καρφός ἢ ψιξὴ σαγῶν παρεμπέσει,
 Ἀνετρέπη τὸ κρούφον εἰς τριώαντιον,
 Καὶ τῆ βιαία πρὸς βολῆ σινεσάλη.

Ἀλλ' ὦ διαυγὲς ὄμμα τῆς ἐκκλησίας, 230
 Ὁ πατριχὸς νοῦς, ἢ ταπνὴ καρδία·
 Εἰ καὶ πῖτη γὰρ καὶ τὸν αἰθέρα τρέχεις,
 Ταπνὸς ἦσθα, καὶ σωέρχη εἰς κάτω·
 Σὺ δαῖξον ἡμῖν γνωστικώτερον τρόπον
 Πῶς ἐστὶν ὄρεϊν ἐκδρομῶς ἀντιπρόφοις 235
 Τὸ πτωχὸν ἦθος, ἕρανόδρομον φύσει·
 Ἐνανθίαις δὲ πῶς χαμαίζηλα μένει
 Ὁ πτωχὸς ὄγκος, καὶ προσήλωται κάτω.

Ὅς οὐκ ἀκόμψως, ὡς δοκεῖ μοι, καὶ Πλάτων
 * Προσεμπεπάρθαι συγγραφή τῆ καρδίας, 240
 Ὡς ἔχατον χιτῶνα τ' ἀμαρτίας.
 Εἰ καὶ καλίσυς γὰρ ἀνθρώπου φύσις
 Ρίψαι τὰ πηλὰ τῶν παθῶν καλύμματα,
 Τὸν φορτικὸν χιτῶνα τ' ὑτύφω φέρει·

ΒΕΪΗ

Ac porrigit se modo, modo at se contrahit:

Immanis vt spiras draco sinuans suas,

Videtur extendi, sed arctatur magis.

Dilectamus hinc mores superbos, luridos

Vitare vt angues a draconibus fatos.

Prorepat omnis æui cursus hoc modo,

Fastûs & omnis delicatę angustię:

Vt bulla saliens & tumore turgida:

Quę elata in altum cernitur sublimior,

Quod si minutum quid latenter excidat,

Festuca, micave, aut aquę stilla vnica,

Auertitur leue istud in partem alteram,

Vnde violento cursu in arctum cogitur:

Lumen coruscum Christianorum chori,

Tumens paterna, cor superbum neuti-

quam,

Volites per astra quanquam, & adeas æ-

thera,

Te deprimis, congrederis & mortalibus:

Ostende quę compendiosior via

It ad cubile reciprocis excursibus

Inopum quidem morum, at polos penetran-

tium. •

Porro vt plagis contrariis humilis manet,

Et fixus imo pauper est fastus loco.

Hinc non inepte, ceu mea est sententia,

Plato notauit esse cordi alte insitum

Erroris hoc velamen vltimum mali.

Quantum libet enim humana natura valeat

Per motionum proiicere velamina

Pleraque, grauem fastus tamen tunicam,

gerit:

Demittit

Demittit ac fauces adusque Erebi hoc
malum.

Quin cæteris libidinibus emortuis,
Est fastus expers fati, ut & senii quoque:
Nam morbus hic animum afficit potissi-
mum,

Hoc ægra mens est, pabulum morbi istius
Draconis est virus: sagitta is læsus est
Ista, qua eadem tentat hominem lædere.
Mens namque sicut aliquis Auriga impiger,
Equos iugales regit habenis optime:
Cupidinum permotiones efferas,
Iram cohibet, at ægre fastum comprimit,
Et gestientem continet libidinem
Metu, flagello, quo Ratio domina vititur:
Ne forte coniurata cum socia mali
Ira, vehiculi turbet Aurigam Logum:
Et inter ambas totus existat lacer
Curtus decore fabricatus a DEO.

Desunt reliqua.

EIVSDEM PISIDÆ,

SENARIORVM FRAGMENTA,

EX SVIDA ET

aliis scriptoribus.

Suidæ in voce (Stagirita.)

Ecquos duces tecum aut Stagiritas habens,
In barbarorum arua irruis felicium?

Et in verbo (σπίζο.) i. e. palpiro, mico.

Cor tibi micat, Pelide, & animo es ebrio.

Facit

Βρίθῃ δὲ τῆσ' ἄδου πύλης. 245

Μᾶλλον δὲ πάντων τῶν παθῶν νεκρουμένων.

Τύφος πελώριον ἔδδ' ἀγέσθη θέλη.

Ψυχῆς γὰρ ἔστιν ὡς τὸ πλῆθρον ἡ νόσος,

Καὶ νῆς ὁ πάχων, ἡ νομὴ δὲ τῶν πάθους

Ἴος δράκοντος· ὧ γὰρ ἐβλήθη βέλη. 250

Τούτω πτερώσκειν καὶ τὸν ἀνθρώπον θέλη.

Ὁ νοῦς γὰρ ὡς περ ἀσφαλῆς Ἰπιδάτης

Πώλους ἐλαύνειν συμφορῆς εἰδισμένος.

Τὰ δυσκράτητα τῶν παθῶν κινήματα

Τὸν θυμὸν ἄγχε, τὸν ἢ τύφον δυσκόλως· 255

Ἐπιθυμίαν δὲ πρὸς δραμῆν ἠπύγμενον

Τῆ τῶ λόγου μάστιγος ἐλέη, Φύβω·

Μήπως ὁμοφρονόσα τῷ συνεργάτη

Θυμῷ, παράξει τὸν διφροσάτιον λόγον·

Μέσον δὲ * τῶν ὄρεθῶν πεφυρμένον 260

Ὀχημα λαμπρὸν ἐκ θεοῦ πεπηγμένον.

Λείπει τὰλλα.

Τ Ο Υ Α Τ Τ Ο Υ Π Ι Σ Ι Δ Ο Υ

ἰαμβοίπινες ὡσαύτιστα ἑἰς ἄλλοις

διερισκόμενοι.

Σουίδ. ἐν τῇ (Σταθείτης) λέξει·

Ποίους στρατηγὸς ἢ σταθείτας ἔχων

Ἐπὶ λῆξιν εἰς γλῶσσοις τυχοῦτων βαρβάρων

Ἐν τῇ (σφύζω)

Σφύζης Ἀχιλλεῦ, καὶ μεθύσκη τὰς φρένας.

Ἐν τῇ

158 ΠΙΣΙΔΟΥ, ΣΠΟΡΑΔΗΝ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ.

Εν τῇ (τέλμα)

Χερσὶ τὰ ρεῖθρα, τελματοῖ ᾧ τὰς πέτρας.

Εν τῇ (Ἡρακλεία λίθος)

Ἐάντας ὑφέλων, οἷα Μαγνήτις λίθος,

Ἡ μᾶλλον εἰπεῖν Ἡρακλείαν τὴν λίθον
φύσιν γὰρ αὐτὸς ἐλκτικωτέραν ἔχει.

Εν τῇ (ἀπόσπονδος)

Ταύτῃ ἀφέντες τὴν ἀπόσπονδον μέθην
καὶ πᾶσαν ἰλιὴν ἀλλοφύλων ἀσμάτων.

Εν τῇ (κίβδηλον)

— πραγμάτων πάντως δύο
κίβδηλός ἐστιν ἐργάτης εἰς, ὡς λόγος.

Εν τῇ (Ἀρχιμήδης)

Τὰς πέντε δυνάμεις Ἀρχιμήδης εἰς μίαν
Ὀλκιδῶσιν ἀψας, εἰς τὸ κινήσασθαι μόλις
τῶν δυστραχήλων ἐξοχῶν τὰ φορτία.

Εκ τῆ Νικηφόρου, βιβλ. ιη, κεφ. μη.

Ψηφίζεται θᾶπτον μίαν τε καὶ μίαν
εἰ γὰρ μίαν τε καὶ μίαν λέγῃς μίαν,
Γέλωσ τὸ λεχθὲν γίγνεται καὶ παιδίσι.

Εκ τῶν Γεωργίου τῆ Κεδρωτοῦ, πει

Ἡρακλεία ἀποκράτορος.

Μελαμβαφὲς πίδαλον εἰλίξας, πόδα
βάψας ἐρυθρὸν Περσικῶν ἐξ αἱμάτων.

Idem in vocabulo (πίλμα) i. e. palus.

Facit ex aquis arua, & paludem e cautibus.

In proverbio, Herculis lapis.

Omnes trahit non aliter ac Magnes lapis,

Aut Herculæus, si vocare sic velis:

Namque attrahendi vim efficaciorẽ
habet.

In dielione (ἀπίστωνδος) i. e. odiosus, infestus.

Hanc delerentes crapulam infestissi-
mam,

Turmanque totam barbarorum car-
minum.

In nomine (εἰσθηλον) i. e. adulterinum.

—— Vt cumque res plane duæ,
Adulterinus ceu artifex sermo vnus est.

In Archimede.

Cum quinque vires Archimedes vni-
cam

In machinam conferret, vt sic ponderis

Immanis onera de loco vix truderet.

Ex Nicephoro, lib. 18. cap. 48.

Decernit ocus vnicamque & vnicam:

Nam si vnicam rem, & vnicam, vnam
dixeris,

Magnum mouebunt dicta risum par-
uulis.

Ex Georgio Cedreno, in Heraclio Imp.

Nigrore tinctum cum trahas soccum,
pedem

Rubore tinges Persico de sanguine,

INDEX RERVM ET VERBORVM NOTABILIVM IN
Georgii Piliidæ versibus.

*Numerus absq; litera Hexæmeron designat: b, de
vanitate vite Carmen.*

absinthium,	1507	nio,	538
absurdorum solutio,	1424	Airrogantiæ & morum facili-	
accipitris medicina,	918	tatis discrimen,	238 b
adami costa,	1012	Asilorum pharmacum,	1550
adulteri, fues;	754	Asina Balaam,	2 b
Aegyptiorum temulentia qui		Atlantis allegoria,	118
deluta,	972	Auaritia;	765
er,	124,256	Auditus;	684
eris proprietates,	190	Auium auspicia & præfagia,	
Estatis descriptio,	289	1098	
Estatis prænuncia formica,		Auium lingua,	903.
1205. hirundo,	1295	B	
angelorum figuræ & hymni,		Balsamum,	885
154. materies,	866	Blennuspiscis,	1566
anguilla ortus,	1004	Bombyx, Indiæ vermiculus,	
anguis vorata Ciconiæ me-		1265	
detur,	932	Brumæ descriptio,	280
animalium proprietates,	900	Brumæ prænuncia formica,	
quæ illis formidolosa,	945	1200. hirundo	1289
animi philolophantis cogita-		Bulla fastui similis,	226 b.
tiones arduæ & anxie,	1704	C	
anni tempestatum vicissitu-		Cameli, 910. eorum medela,	
do,	266	924	
apes, 1147. earum geometria,		Cancer marinus, & eorum	
1138, 1148. ortus,	1314	medela;	1529
aqua,	260	Canis verberatus leonem ter-	
franci,	1152	ret, 946. qua utatur medi-	
arborum proprietas,	883	cina,	925
argilla, torminum remedi-		Canis rabidi morsus medela,	
um,	1503	1531	
aristotelis de grandine opi-		Cantharus, 1036, 1547. lepores	
		a sanate	

INDEX II.

sanat, 927. eorum ortus, 1313	ſtuati,	91
Capræ ferę cruor Pardalim ſa- nat,	Comparatio educationis puer- rilis cum diuina homini inſtitutione,	58
Capillorum deſluxionis reme- dium,	Comparatio temporum vicij ſtudinis cum chorea,	27
Carbunculi,	Comparatio vitæ cum laby- rintho,	75
Catoblepas,	Conchæ,	107
Cedrus,	Cornix,	109
Centauri mythologia,	Corporis cum ſpiritu præh- um, a dæmone concitatur.	771
Cete,	Corporis humani fabrica,	65
Chelidonia,	Crocodili cum Hyllo bellum	951
Cherubin,	Culex, 1176. hominem tor- quet,	94
Chriſti ortus & cōceptus my- ſterium, 1117. aduentus, 1738	Cygnus, 1170. eius medic- na,	92
Chriſti miraculorum ſumma, 1769	D	
Chriſtiani veri & ficti ſtudia, 186 b	Dæmonis vaſtamenta,	78
Ciconiæ medicina,	Dama,	90
Cincindela,	Dei opera admirabilia,	7
Cochleæ terreſtres & marinæ, 1554	Dei bonitas & clementia in- nita, 391. eius cogniti- ardua,	57
Cæli conuerſio,	Dei cum architecto compar- tio,	139
Comparatio ædificij cum Dei opificio,	Dei miſericordiæ, cum iuſtiti- coniunctæ, deſcriptio,	40
Comparatio Dei cum archi- tecto,	Dei miraculorum considera- tio,	81
Comparatio diuinæ naturæ cum abyſſo, & Solari lumi- ne,	Dei monita, & comminatio- nes,	4
Comparatio faſtus cum for- tunæ leuitate,	Dei potentia admirabilior iis quæ præter naturam ſi- unt,	101
Comparatio faſtuoſi cum ve- natore	Dei ſedes,	109
Comparatio hominis cum ſtirpibus,	Dei præſtantiff. ſapientiam eſſe,	
Comparatio inſignis caloris cæleſtis, cum ſole intelle-		

INDEX II.

essentiam neminem assequi posse, 1680	Fastus præstigiæ in somniis, ibid.
Dei technologia admirabilis; 1638	Febris quartanæ medela, 1548
Deo maior quam medicis fiducia habenda, 1355	Fides quid agat, 65
Dentium dolor qui mitigetur, 1522	Flagellum equo formidolosum, 944
Diaboli astus & præstigiæ, 744	Fluxus qui sistatur, 1566
Dictamum, Capri ferri remedium, 916	Fœni flos dolores mitigat, 1504. eius radix cathartica, 1505
Discordia concors, 265, 1385	Formica, 1186, 1204
Diuina operatio quam late pateat, 872	Fortuna saltatrici similis, 172 b
Diuinitatis antitheses, 1656	Fortunæ cum fastu comparatio, 13 b
Diuinorum operum consideratio, 1693	Fructuum integumenta, & nuclei, 895
Doloris qui pathos dicitur medela, 1504, 1547	Fruges quomodo crescant, 1307
Draconis natura, 781	Fulgetrum, 497
Draconis Satanæ ministri illibcebræ, ibid.	Fulguris ignis, nubibus inclusus, 557
E	Fumus, 1545
echidni, 1573	Furentes, Pardali, 755.
echini, 1133	G
elementorum vinculum, 245	Galenus, 918, 1359, 1515
elementorum & temporis cum curru similitudo, 322	Galeno doctior Ibis, 1103
elephas quid formidet, 949	Gallus gallinaceus, 1086
qui formido, 944	Gemmarum descriptio, 1614
erinaceus, 1126.	Geometria apum, 1138
F	Gleba, sanguinis sputum sistit, 1502
fastuosi cum venatore comparatio, 30 b	Gobius, 1527
fastuosi mores, draconibus similes, 220 b	Græci arguuntur, 1095
fastus descriptio, 761	Gramen, canis medicina, 925
fastus expers fati & senii, 225 b	Grando igni permixta, 508
fastus leuitas vnde dignoscitur, 106 b	eius natura, 519, 532
	Gryphus, 907
	Gustatus, 688.
	Hic

I N D E X I I.

H			
Hierarchia cælestis,	1458	Leo, 900. eius medicina,	924
Hippocampi,	1520	quid ei formidolosum,	924
Hippocrates Cous,	915	Leonis adeps,	154
Hirci sanguis,	1547	Leporis medela,	92
Hirundo,	1289	Lingua muta infantium quæ	
Hœdi medicina,	929	modo recludatur,	154
Homeri fictiones,	1091	Linguae proprietates,	66
Homø parvus mundus, 165 b.		Locustæ,	121
quid formidet, 947. Diaboli		Lucifer,	31
astu præuentus, qualis,	753	Luis remedium,	151
Hominis cum stirpium natura		Luna, 131. radiis solis acceditur,	228. eius defectu
comparatio,	645		344
Hominis procreatio, & eius		Lupa turturem conspectu	
corporis fabrica,	613	bescere facit,	100
Humanæ fragilitatis querimonia,	800	Lupi lingua, 1567. eius medicina,	927. puluerem litigat,
Hypotyposis,	86 b		7
Humanarum rerum inconstantia		Luciosi vnde sanati,	152
fastus leuitatem iudicat,	106 b	M	
Hylli cum Crocodillo bellum	951	Mala citria,	8
Hymnorum Angelicorum summa,	162.	Malum granatum, seu Purcum,	16
I		Manes hæresiarcha, & ad eius nomen allusio,	1365, 14
Ibis,	1102	Margaritæ,	161
Ichneumonis seu Hylli cum Crocodilo bellum,	951	Maris descriptio,	3
Ignis,	258	Martyrum lucta cum dæmone	8
Intelligentiæ angelicæ,	726	Materia a Deo creata,	11
Iouis fabula semur sibi secantibus,	1070.	Mel,	15
L		Mens, 276. auriga corporis	254 b
Lacrymæ, vestigal Dei, 417. eluunt peccata,	723	Meretricem Purpureo vitæ	999.
Lactuca amara, accipitris medicina	918, 919	Minima quæq; prodesse,	151
Lapillorum proprietates,	1492, 1614	Minotauri mythologia,	59
		Modi & tempora,	16
		Mores fastuosi draconibus miles,	220
		Moru	

INDEX II.

forum facilitatis, & arrogan- tiae discrimen, 239 b	Pauo, 1218, 1258
Morū a vi mouente pēdet, 363	Pedum fissionis dolorem qd mitiget, 1569
Mundi cognitio ardua, 575	Pedum tumores quomodo curentur, 1559
Mundi ornatus, 184	Pelicanus, 1072
Mus caecus, 1127	Pernionum medicina, 1529
Myopes, 1550.	Perſæ libidinoſi, 914
N	Perſei mythologia, 154 b
Nardi ſpica, 889	Phoca, vitulus marinus, 1519
Nauis eſt terra, 493. eam ſi- ſtit Remora, 983	Phoenix, 1092
Neruorum medela, 1545	Platea, ſiue Platalea, 1072
Nirela, 1127	Platonis ſententia de faſtu, 242 b. iocus in eum, 568
Niuſ natura, 522	Pluuia, 514
Noctiluca, 1023	Pœnitentiæ viſ, 1789
Noſtæ albæ quæ deleantur, 1556	Polus, pellis dictus, 80. o- mnium extremorum ſum- mitas, 110
Nubes, 514	Porculus Elephantem territat 949
Nuptias ſecundas odit turtur, 998.	Porphyrius fabulator, 1044
O	Precatio, 857
Oculi qua ratione illuſtren- tur, 210	Precum piarum viſ, 26
Oculorum molitio, 704.	Proclus ſophiſta impius, 5
Oculorum nebulæ quæ curen- tur, 1561.	Puriginis medela, 1506
Odoratus, 694	Pulmo piſcis, 1538
Ocelli taurus formidat, 945.	Purpureo, 999
Oratio Patriarchæ pro Hera- clo Imp. 1807. & pro eius liberis, 1828	Pyrecgona, 1028.
Orationis ſons vnicus, venæ pluuiæ, 41	Q
Orbis terrarum ſitus, 147	Quercus frondes Camelo me- dentur, 923.
Oræ, 979	R
Orpheus, 79 b.	Ranæ voratæ olores ſanant, 928
Duorum deſcriptio, 1206.	Rapaces, lupi, 754
P	Regulus, 957
Palma, 891	Remedium conuulſionis, in gravidis, 995
ardalis medicina, 921	Remora, 983
aſſioni quid medeatur, 1547.	a s
	Re-

I N D E X I I.

Resurrectionis fides a Bomby- ce probatur, 1272. & ab Hi- rundine, 1305	S. Spiritus dona, & epitheta mystica, 175
Resurrectionis fides a vulne- rum curatione comproba- ta, 1327.	Stagirita, Aristoteles, 53
S	Stellæ, 122
Salamandra, 1027	Sterilium medicina, 151
Salubria cuique obuia, 1502	Stirpium natura cum homine comparatur, 64
Sanguinis fluxus qui sistatur, 1561	Stirpium natura & proprietates 883
Sanguinei sputi medela, 1502	Sui notitia, 162 b
Sanniones, canes fœdi, 756	T
Sapphirus, 1619	Tabes quo pacto sanetur, 152
Satanæ præstigiæ in somniis 110 b	Tactus, 68
Scammonia, 929	Taurus, 902. quid formidet 945
Scarabeus, 1036	Tempora & modi, 164
Scarus, 1525	Temporis & curus compara- tio, 32
Scorpii aculeus, luis remedi- um, 1582	Temporum vicissitudo cum chorea comparatur, 27
Scorpionis spiculis quo pacto quis medeatur, 1529 & 1530	Terra, 262. eius basis, 42
Seminis vis & natura, 662	Terra, lupi medicina, 92
Sensuum instrumenta, 678	Testudo, 1021
Sentes, 1509	Theognosia, unde, 58
Sergius, Patriarcha Constan- tinopolitanus, 1838	Tonitru, 49
Simia, Leonis medicina, 928	Torminum remedium, 150
Similitudines 149 b. 339, 400. 1434	Torpedo, 158
Smaragdus, 1616	Trochilus, 99
Sol, 129. eius effectus, 290. defectus, 344. proprietates 203	Tumorum medela, 158
Solis motus polo contrarius, 218	Turtur, 99
Sophistarum reprehensio, 92 b	Turtur marinus, 1521
Spectrorum illusiones, 794	V
Spinæ 1512	Veneni antidotum, 158
	Venti, 49
	Ventris obstructi medela, 158
	Ventris tumoris medicina 1559
	Veneris stella, 345
	Veris descriptio, 28
	Vesparum ortus, 131
	Vespa

INDEX II.

Vesper,	349	Vite inanitatis descriptio, 41 b	
Via quæ ducit ad Theogno-		Vitis ac racemorum conside-	
siam,	584	ratio,	1598
Violenti, vespa,	715	Vteri conuulsionis remedi-	
Viscerum fluxio quo pacto		um in grauidis,	995
coarceatur,	1526	Vultures, 1061. eorum par-	
Vitus,	700	tus,	1110.
Vitæ cum labyrintho compa-		Z	
ratio,	77 b	Zamolxis,	1192.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΙΣΙΔΕΙΩΝ,

ἢ λέξιν ἢ τάξιν γραμμάτων.

ἄββα,	1101	Δαβίδ, ψαλμός,	43.	430
ἄβρααμ,	925	δορυκίς,		900.
ἰσοδότης ε΄.	678	ἔγγελος,		1004
ἄκη,	685	ἑλέφαντος,		949
ἄκεις,	1222	ἑσπερος,		350
ἄλιπταρ,	1087	ἑχιδνοί,		1574
ἄλυσαις,	1283	ἑχίνοι,		1133.
ἄμοι,	499	Ζάμολξις,		1192.
ἄπραξι λαλοί,	466	ἥλιος,	130, 229, 344	
ἄπρωπου ἀφ' ὧπλασις,	613	ἡράκλειος λίθος,		in app.
ἄπρωπος,	in app.	θάλασσα,		367
ἄρχωνος	1152	θεοῦ ἀνοχί,		437.
ἄρχμῆδης,	in app.	ἴδις,		1102
ἄρκαπῆ,	497	ἰεραξί,		918
ἄρη,	681	ἰπώοκαμποι,		1520
ἄρσιδιον,	1507.	ἰπώοκράτης,		915, 1510
ἄρσαμον,	9885	ἰπώος,		944-
ἄρτων κλάδοι,	1509	καμήλιος,		910, 924
ἄρτος ἰχθύς,	1567	καίτηρος,		1306.
ἄρτυς,	1596	καρκίτος		1532
ἄρνη,	497	κατ' ὠβελίψ,		933
ἄρλωός,	918, 1359, 1515	κίβρος,		887
ἄρσις ἢ γλῶττις,	688	κεραυνός,		506
ἄρσις,	485	κητη		979
ἄρψ,	907	κίτρας,		893
ἄρσις,	1061.	κρωτῆρ,		1099
		κύκλις,		

Π Ι Ν Α Ξ.

κύκλος,	928, 1170	πλάσμα,	1009
κύων,	925	πλάσμα ιχθύς,	1538
κωδός,	1527	πυρολυξ,	224 6
κύνωψ,	61, 947, 1176.	πυρικρατα,	1028
λαγός,	927	ροία,	1602
λαμπυρος,	1023	ροδο,	883
λιον,	900, 928	σαλαμαίνδα,	1027
λιθός,	1492	σιπός,	1307
λύκος,	927.	σκάρος,	1522
μύθος,	1412	σαρκίου κίντρον,	1587
μαργαρίται,	463, 1616	σπίρη ή σπύρος,	662, 1310
μίλιπτα,	1137, 1151, 1314	σκάλεξ Σερικων,	126
μέλι,	883	σκαλαίτης,	10 217
μύς τυφλός,	1127	σχιλα,	32
μύσπις,	1550.	σφαις,	755, 1512
νέροδου σάκος,	889, 890	ταύς,	1217, 125
νέρις,	1516	τερόρος,	916, 929, 1544
ναυκροτης ιχθύς,	983	τερόλος,	95
νίφη,	514	τευών,	998, 152
ναός,	726.	τύφος,	11 6. & 100
ξύλοι μύρον,	888.	ύαυ,	98
όρνιθων γλώσσα,	904	φαιριξ,	891, 109
όσφρησις,	695	φάκη,	19
ούρατος,	353	φωσφόρος άσπίρ,	352
όφθαλμοί,	700	χίλαζα,	9
όψις,	ibid.	χλιδών,	123
πάρδαλις,	921	χλωία,	100
πιλαργός,	932	χρυβίμ,	142
πλιθινίς,	1072	ύα,	120
πηλός,	1503, 41 6		

Τ Ε Λ Ο Σ.

